

AŞAĞIDAN YUKARIYA GÜVENLİK BASKISI: TÜRKİYE'DE
SURİYELİLERİN TWITTER ÜZERİNDEN GÜVENLİK ÇERÇEVELEMESİ
ANALİZİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TOBB EKONOMİ VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

HASRET ELİF MAHİROĞLU

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

NİSAN 2022

Bu Yüksek Lisans Tezinin derecesi için gereken tüm koşulları yerine getirdiğini onaylarım.

Prof. Dr. Serdar SAYAN
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Müdürü

Bu çalışmayı okuduğumu ve çalışmanın kapsam ve içerik olarak Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı'nda bir Yüksek Lisans Tezi olabilecek yeterlilikte olduğuna kanaat getirdiğimi onaylıyorum.

Yüksek Lisans Tezi Danışmanı

Doç. Dr. Başak YAVÇAN MERİÇ
(TOBB ETÜ, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler)

Yüksek Lisans Tezi Jürisi Üyeleri

Doç. Dr. Başak KALE
(ODTÜ, Uluslararası İlişkiler)

Doç. Dr. Hakan Övünç ONGUR
(TOBB ETÜ, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler)

Yüksek Lisans Tezi içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Hasret Elif MAHİROĞLU

ÖZ

AŞAĞIDAN YUKARIYA GÜVENLİK BASKISI: TÜRKİYE'DE SURIYELİLERİN TWITTER ÜZERİNDEN GÜVENLİK ÇERÇEVELEMESİ ANALİZİ

MAHİROĞLU, Hasret Elif

Yüksek Lisans, Uluslararası İlişkiler

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Başak YAVÇAN MERİÇ

Türkiye zaman içerisinde göç veren ülke konumundan göç alan ülke konumuna gelmiştir. Bunun en güncel örneği ise 2011 yılında Suriye'deki iç savaş sonrasında Türkiye'ye doğru yaşanan Suriyeli göçüdür. Her ne kadar Türkiye'deki hükümet yetkilileri krizin başından itibaren Suriyelilere karşı insani boyutu ön plana çıkarsa da ev sahibi topluluğun algısı, büyük oranda farklılaşmıştır. Suriye ile olan sınır bölgesinde güvenlik tehdidi algısı ile hareket etme politikası benimsenmesine karşın Suriyelilerin devlet tarafından güvenlik alanına alınmadığının tercih edildiği görülmüştür. Bu tez çalışmasında, toplumsal düzeyde bakıldığında, Suriyelilerin bir güvenlik tehdidi olarak inşa edilmesinin analizi için Güvenlikleştirme Teorisi'nin kullanılması uygun bulunmuştur. Güvenlik inşasının Türkiye'de yalnızca elit söylemleri ile değil halk tarafından desteklendiğini analiz etmek adına, insanların düşüncelerini ifade etmek için kullanabilecekleri bir sosyal medya platformu olan Twitter seçilmiştir. Twitter üzerinden yapılan analiz için Ocak 2011 ile Aralık 2022 yılları arasında "Suriyeli" veya "Suriyeliler" kelimeleri geçen veriler toplanmıştır. Yapılan literatür taraması sonucunda elde edilen ortak boyutlar ve kavramsallaştırmalar ile analiz edilen Tweetlerde toplumsal boyut, suç boyutu, ekonomik boyut ve siyasal boyutlar üzerinde inşa edilen güvenlik tehdidi algılarına yönelik nicel ve nitel bulgular paylaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Güvenlikleştirme Teorisi, Tehdit Algısı, Suriyeliler, Türk Kamuoyu, Twitter

ABSTRACT

BOTTOM UP SECURITY PREASSURE: ANALYSIS OF THE SECURITY FRAMING OF SYRIANS IN TURKEY ON TWITTER

MAHİROĞLU, Hasret Elif

Master of Arts, International Relations

Supervisor: Assoc. Prof. Başak YAVÇAN MERİÇ

Over time, Turkey has become a country of immigration from an emigration country. The most recent example of this is the Syrian migration to Turkey after the civil war in Syria in 2011. Although government officials in Turkey have emphasized the humanitarian dimension towards Syrians since the beginning of the crisis, the perception of the host community has varied greatly. Although the policy of acting with the perception of a security threat in the border region with Syria was adopted, it was seen that the Syrians were not taken into the security area by the state. In this thesis, it was found appropriate to use the Securitization Theory for the analysis of the construction of Syrians as a security threat from a societal level. Twitter, a social media platform that people can use to express their thoughts, was chosen in order to analyze that security construction in Turkey is supported not only by elite discourses but also by the public. For the analysis made on Twitter, datas containing the words “Syrian” or “Syrians” were collected between January 2011 and December 2022. With the conceptualizations and common dimensions obtained as a result of the literature review, quantitative and qualitative findings on the security threat perceptions of the analyzed Tweets built on the social dimension, crime dimension, economic dimension and political dimensions has been shared.

Key Words: Securitization Theory, Threat Perception, Syrians, Turkish Public Opinion, Twitter

TEŞEKKÜR SAYFASI

Her Őeyden ve herkesten önce, dünyaya geldiğim ilk andan itibaren sonsuz sevgisi ile her koŐulda, her zaman yanımda olan ve bana destek veren en kıymetlim annem Gülin Mahiroğlu'na bana kattığı her Şey için teşekkür ederim. Her zaman yanımda olan ve arkamda duran, beni yaptığım her Őeyde destekleyen babam Mustafa V. Mahiroğlu'na teşekkür ederim.

Bu tez çalışmasında fiziksel olarak yanımda olamasa da varlığını hissettiren, elinden gelen her türlü desteği veren ve sabırla bana yol gösteren sevgili danıŐmanım Doç. Dr. Başak Yavan Meriç'e, hem lisans hem de yüksek lisans eğitimlerimde bana kattıkları için çok kıymetli bütün hocalarıma, tez çalıŐmamda ve jürimde bana yol gösteren ve desteğini esirgemeyen çok değerli hocam Doç. Dr. Hakan vn Ongur'a ve tez jüri yem olmayı kabul ederek kıymetli yorumları ve görüŐleriyle tezime katkıları için değerli hocam Doç. Dr. Başak Kale'ye çok teşekkür ederim.

Sevgisini ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, bana sonsuz bir motivasyon kaynağı sağlayan, başta kıymetli anneannem ve dedem olmak üzere bütün aileme ve bütün arkadaŐlarıma sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

İNTİHAL SAYFASI.....	iii
ÖZ	iv
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR SAYFASI	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ	viii
BÖLÜM I: GİRİŞ	1
BÖLÜM II: ANALİTİK VE TEORİK ARKA PLAN.....	5
2.1. Ana Kavramlar ve Kuramsal Çerçeve.....	5
2.1.a. Avrupa Merkezli Güvenlik Çalışmaları ve Güvenikleştirme Teorisi	9
2.2. Göçün Kavramsallaştırılması ve Güvenikleştirilmesi	15
2.2.a. Göçün Güvenikleştirilmesi Literatür Taraması.....	20
2.2.b. Göçün Güvenikleştirilmesinde Ortak Boyutlar.....	33
2.3. Güvenikleştirme Teorisi ve Eleştiriler	39
BÖLÜM III: TÜRKİYE’DE SURİYELİLER	43
3.1. Türkiye, Göç ve Suriyeliler.....	43
3.1.a. Türkiye’ye Doğru Yaşanan Göç Akımları	44
3.1.b. Kitlese Bir Göç Dalgası: Türkiye’deki Suriyeliler	46
3.2. Literatürde Suriyeliler	50
3.2.a. Türkiye – Suriye İkili İlişkiler Kapsamında Güvenikleştirme	50
3.2.b. Türkiye’deki Suriyeli Algısı ve Güvenlik İnşası	52
BÖLÜM IV: METODOLOJİ.....	59
4.1. Göçmenlere Yönelik Tutumların Ölçülmesi ve Sosyal Medya	59
4.2. Yöntem.....	67
BÖLÜM V: BULGULAR VE ANALİZ	77
5.1. Toplumsal Boyut.....	95
5.2. Suç Boyutu.....	105
5.3. Ekonomik Boyut	112
5.4. Siyasal Boyut	118
BÖLÜM VI: SONUÇ	127
KAYNAKÇA.....	135

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 5.1. Yıllara Göre Arama Kriterlerine Uygun Bulunan Tweet Sayıları.....	78
Şekil 5.2. Yıllara Göre Arama Kriterlerine Uygun Yazılmış Güvenlik Tehdidi İçeren Tweet Sayıları	80
Şekil 5.3. Güvenlik Sektörlerine Göre Tweet Sayıları	82
Şekil 5.4. Tweetlerdeki Güvenlik İnşası Çeşitliliği	84
Şekil 5.5. Halka Açık Alanlarda Suriyeli Görünürlüğü Belirten Tweet Sayıları.....	86
Şekil 5.6. Yıllara Göre Toplumsal Boyuttaki Tweet Sayıları	96
Şekil 5.7. Toplumsal Boyutta Alt Başlıklara Göre Tweet Sayısı Dağılımı	98
Şekil 5.8. Demografik Yapıyı Referans Nesnesi Gösteren Tweet Sayıları	99
Şekil 5.9. Yıllara Göre Suç Boyutundaki Tweet Sayıları	106
Şekil 5.10. Suç Boyutunda Alt Başlıklara Göre Tweet Sayısı Dağılımı	108
Şekil 5.11. Yıllara Göre Ekonomik Boyuttaki Tweet Sayıları	113
Şekil 5.12. Ekonomik Boyutta Alt Başlıklara Göre Tweet Sayısı Dağılımı.....	115
Şekil 5.13. Yıllara Göre Siyasal Boyuttaki Tweet Sayıları	118
Şekil 5.14. Siyasal Boyutta Alt Başlıklara Göre Tweet Sayısı Dağılımı.....	120

BÖLÜM I

GİRİŞ

Soğuk Savaş sonrası dönemde hızla artmaya başlayan insanların, malların ve sermayenin hareketliliği, ülkelerin sınırlarının eski anlamından çıkmasına yol açmıştır. Bu hareketliliğe bağlı olarak insanların bir yerden bir yere ekonomik, dini, eğitim, savaş gibi farklı sebeplerle göç etmesi ise bu hareketlilikle paralel olarak artmıştır. Türkiye, bulunduğu coğrafi konumundan dolayı tarihi boyunca göç eden insanların durağı, geçiş bölgesi veya hedefi olmuştur. 2011 yılında Suriye’de çıkan iç savaş sonrasında da Türkiye, Suriyelilerin ülkelerindeki savaştan kaçarak geldikleri ülkeler arasında birinci sıradadır. Bu savaş sonucunda 7 milyondan fazla Suriyeli yaşadığı yeri değiştirmek zorunda kalmıştır (Erdoğan 2019b). Resmi verilere göre 2018 yılında Türkiye, sayıları 3,6 milyonun üzerinde olan Suriyeli ’ye ev sahipliği yapmaktadır (IOM World Migration Report 2020, 40).

Tarih içinde yaşanan çatışmalar, savaşlar neticesinde insanlar göç etmek zorunda kalmış ve yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kalmışlardır. Bu gelişmeler neticesinde göçmen, mülteci, sığınmacı gibi yeni kavramlar, statüler ortaya çıkmış ve çeşitli anlaşmalar ile bazı haklar verilerek uluslararası anlamda tanımlamaları yapılmıştır. Örneğin 1951 yılında düzenlenen Cenevre Sözleşmesi ile mülteci tanımı yapılarak hakları belirlenmiştir. Bu tip sözleşmeler ve sonrasında yapılan eklemeler veya çıkarmalar imzalayan taraflar için bağlayıcıdır.

İnsan hareketliliğinin artması ve bu hareketliliğin etkileri ise üzerine günlük hayat da dâhil olmak üzere farklı kişilerin çeşitli mecralarda tartıştığı bir gündem maddesi

haline gelmiştir. Özellikle büyük sayılar ile yaşanan göçlerin, ev sahibi ülkelerde çeşitli endişelere yol açabildiği görülmüştür. Göçmenler ile ilgili ev sahibi topluma uyumlarının artırılması için çeşitli çalışmaların yürütülmesi ise son derece önemli hale gelmiştir. Entegrasyon ise hem ev sahibi halk hem de göçmenlerin birbirlerine karşı olan algı ve tavırlarından büyük ölçüde etkilenen bir süreçtir. Bir arada yaşamaya başlamak hele ki yeni gelenler büyük kitleler halinde ise her iki taraf için de daha zor bir hal almaktadır. Büyük kitleler halinde yapılan göçler ev sahibi topluluk içerisinde “biz” ve “onlar” ayrımını güçlendirmektedir (Erdoğan 2019b). Ülkelerindeki savaş veya çatışma ortamından kaçarak gelen kişiler ise daha dezavantajlı olduğundan ve birinci öncelikleri hayatta kalmak olduğundan, içine geldikleri toplumda uyum sağlamak daha sonraki dönemlerde ortaya çıkan bir olgu olmaktadır.

Zaman içerisinde güvenlik tanımı değişmeye ve genişlemeye başlamıştır. Güvenlik kavramının tanımını yalnızca askeri güvenlik alanından genişleterek farklı güvenlik sektörlerini kapsayan Kopnehag Okulu ve Paris Okulu güvenlikleştirme teorisi ile güvenlik inşa edilme süreçlerini açıklamaya çalışmışlardır. Güvenliğin kapsamına eklenen sektörler ve bu sektörleri tehdit eden yeni tehditler ise güvenlikleştirme teorisi çalışan akademisyenlerin odak noktası olmuştur. Bir ülkedeki güvenlik sektörlerini tehdit edebilen bir kavram ise göç ve göçmenler olmuştur. Güvenlikleştirme teorisi kapsamında göç ve göçmenler, literatürde akademisyenler tarafından sıklıkla çalışılmıştır. Göçmenler farklı boyutlar üzerinden tehlike olarak algılanmakta veya tehlike olarak algılanması için bir güvenlik inşası sürecine maruz kalabilmektedir.

Bu tez çalışması güvenlikleştirme teorisini göçmenler üzerinden test eden çalışmaların odaklandığı ortak boyutlar üzerinden Suriyelilerin Twitter üzerinden Türk kullanıcılar tarafından nasıl bir tehdit olarak algılandığını ortaya koyma

amacındadır. Bu bağlamda Türkiye’deki Suriyelilerin analiz kriterlerini karşılayan Twitter kullanıcıları tarafından yapılan farklı güvenlikleştirme şekilleri ortaya konmaya çalışılacaktır. Tezin ikinci bölümünde Güvenlikleştirme Teorisi’ne ilişkin teorik arka plan anlatılacak ve göçün güvenlik inşasına konu olmasına literatür taraması yapılarak yer verilecektir. Bu tarama yapılırken göçün güvenlikleştirilmesinde vurgulanan ortak noktalar açıklanacak ve tezde kullanılacak kavramsallaştırma ortaya konulacaktır. Bu ortak noktalar toplumsal, suç, ekonomik ve siyasal boyutlardır (Huysmans 2000a; Ceyhan ve Tsoukala 2002; Karyotis 2012; Gattinara ve Morales 2017). Sonrasında güvenlikleştirme teorisine getirilen eleştiriler ise bu tez kapsamında ele alınacak önemli eleştiriler dâhil edilerek açıklanacaktır. Üçüncü bölümde ise Türkiye’de göç tarihinden bahsedilecek ve Türkiye’de Suriyeliler ile ilgili mevcut duruma ilişkin veriler paylaşılacaktır. Ayrıca bu bölümde Türkiye’de Suriye ile ilgili yapılan güvenlikleştirme çalışmalarına yer verilecek ve Suriyeli algısını araştıran çalışmalara yer verilecektir. Bu çalışmanın literatüre katkılarında da yine üçüncü bölümde bahsedilmiştir. Dördüncü bölüm olan yöntem bölümünde ise Twitter üzerinden Suriyelilerin güvenlik tehdidi olarak çerçevesi analiz edilirken kullanılan Tweetlerin hangi yöntemler ile çekildiği, seçildiği, çalışmaya dâhil edildiği ve analiz yapıldığı açıklanmıştır. Çalışmanın beşinci bölümü ise analiz yapılan Tweetler üzerinden hem nicel hem de nitel veriler sunarak, Türkçe dilinde Tweet yazan ve analize dâhil olan Twitter kullanıcılarının Suriyelileri güvenlik alanına katmasıyla ilgili bulgular paylaşılacak ve tespitler yapılacaktır. Çalışmanın son bölümü olan sonuç bölümünde ise çalışmanın yapılan analiz sonucunda elde edilen bulguları özetlenecek ve önemli noktalar vurgulanacaktır.

Çalışmanın hipotezleri ise şu şekildedir:

Hipotez 1: Yıllar içerisinde Suriyeli sayısında yaşanan artış ile analiz kriterlerine uygun yazılmış Tweet sayılarında yıllar içinde bir artış yaşanması ve veri sayısındaki bu artışla beraber güvenlik inşası içeren Tweet sayılarının da artması beklenmektedir.

Hipotez 2: Analiz edilen Tweetler içerisinde güvenlikleştirmeye ögeleri içerenlerde, güvenlik sektörleri ve referans nesnelere çeşitliliğin artması yani farklı güvenlikleştirmeye temalarının git gide çok çeşitli bir şekilde yer bulması beklenmektedir.

Hipotez 3: Halka açık alanlarda Suriyelilerin görünürlüğünün artmasının güvenlik tehdidi algısı üzerinde etkili olması ve güvenlik tehdidi içeren Tweet sayısında bir artışa yol açması beklenmektedir.

Hipotez 4: Halktan (aşağıdan) gelen güvenlik söylemlerinin zaman içerisinde siyasi elitlerin (yukarı) popüler olan söylemlerinin içeriğinde görülmesi beklenmektedir.

BÖLÜM II

ANALİTİK VE TEORİK ARKA PLAN

2.1. Ana Kavramlar ve Kuramsal Çerçeve

Bu bölümde bu tez çalışmasının odaklandığı temel kavramlar olan güvenlik, güvenlikleştirme, göç ve göçün güvenlikleştirilmesi gibi kavramlar tanımlanacak ve literatürdeki çalışmalara yer verilecektir.

Güvenlik kavramının Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler disiplinleri kapsamında farklı teori ve yaklaşımlar perspektifinden çok sayıda tanımı bulunmaktadır ancak bu tez çalışmasında, Paris Okulu ve Kopenhag Okulu Güvenlikleştirme Teorisi etrafında çerçevelenmesi sebebiyle, Buzan, Wæver gibi teorinin önde gelen akademisyenlerinin tanımlarıyla uyumlu olan güvenlik tanımı kullanılacaktır. Eleştirel Güvenlik Çalışmaları akımının bir parçası olan Kopenhag ve Paris Okulu, geleneksel yaklaşımların devlet merkezli güvenlik ve askeri güce vurgu yapan klasik güvenlik anlayışını eleştirmektedirler. Kopenhag Okulu güvenlikleştirme teorisine geçmeden önce, Uluslararası İlişkiler disiplinindeki geleneksel güvenlik kavramına bakmak, kapsamını ve tanımını açıklamak faydalı olacaktır.

Güvenlik, gerek siyaset gerekse akademik veya askeri alanda farklı anlamlarda kullanılması nedeniyle, tek bir tanımı olmayan tartışmalı bir kavramdır. Gallie'ye (1955, 169) göre, bunun gibi tartışmalı kavramlar "kullanıcıları tarafından doğru şekilde kullanılmaları bakımında kaçınılmaz olarak sonsuz anlaşmazlıkları içermektedir". Güvenlik kavramı da Uluslararası İlişkiler disiplininde farklı teoriler ve okullar tarafından çeşitli şekillerde ortaya konduğu, ele alındığı ve tanımlandığı için

üzerinde uzlaşmış tek bir tanımı olmayan, tartışmalı bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

Uluslararası ilişkiler disiplinde hâkim kuramlar, kendi yaklaşım biçimleriyle güvenliğin ne anlama geldiğini, neyin güvenliğinden bahsedildiğini ve bir devletin veya bireylerin nasıl “güvenlik” sahibi olabileceğini açıklamaya çalışmışlardır. Kullanımı belirli çalışma alanlarıyla sınırlı olmayan güvenlik kavramının bu kadar sık kullanılmasına karşın tek bir tanımı bulunmamaktadır. Çünkü güvende olduğunu veya olmadığını düşünmenin birçok farklı yolu vardır. Uluslararası ilişkiler literatüründe ise güvenlik, büyük ölçüde tehditten özgürlük olarak ele alınmaktadır (Wæver 1995). Güvenliğin tanımı tek bir koşula göre değil, zamanın koşullarına göre oluşturulmalıdır. Kapsamı ise her bir devletin geçmişi, kimliği, değerleri gibi kendisine özgü özelliklerine göre değişebilmektedir. Uluslararası ilişkiler disiplini içerisinde güvenlik, savaş ve güç unsuru olarak ele alınırken İkinci Dünya Savaşı sonrasında güvenlik, özerk bir alan olarak disiplin içerisinde yer almaya başlamıştır (Pirinççi 2010, 9-10).

Uzun yıllar boyunca Uluslararası İlişkiler disiplinde hâkim olan Realizme göre anarşik bir yapıya sahip uluslararası sistemde, temel aktör devlettir ve bundan dolayı güvenlik de devlete aittir. Temel aktör olarak devleti öncelemesinden dolayı güvende olma hali devletin güvende olmasıyla eşittir. Realist yaklaşım, anarşik olan uluslararası sistem içinde bir devlet için temel hedefin kendi güvenliğini sağlamak ve kendi kendine yardım mekanizmasıyla ulusal çıkarlarını gözeterek güç elde etmek olduğunu savunmaktadır. Realizm güvenlik ve gücün askeri kapasite ile ölçüldüğünü kabul eder. Bu teorik yaklaşımın güvenlik ve savaş konularında disiplin içerisindeki egemenliği ve yaygınlığı özellikle Soğuk Savaş döneminde zirveye ulaşmıştır. Realizm

perspektifinden güvenlik temel olarak askeri güç yoluyla ulusal değerlere yönelik tehditlerden özgür olmaktır. Bu yaklaşım güvenlik kavramının geleneksel ve kapsam olarak daha dar olan bakış açısını anlatmaktadır. Bu dar bakış açısı yalnızca devleti öncelemesi ve askeri kapasitenin değerli görülmesi yönünden yetersizdir. Richard Ullman'a (2011, 11) göre, güvenliği yalnızca askeri araçlarla açıklamak gerçeği yansıtmamakta ve devletlerin yalnızca askeri tehditler üzerinde yoğunlaşmalarına sebep olarak diğer ve belki de daha büyük tehditleri görmezden gelmesine yol açmakla beraber uzun vadede yalnızca küresel güvenliği artırabilecek yaygın bir askerileşmeye katkıda bulunmaktadır. Güvenlik özellikle günümüzde, tek bir nesneye ait olan, tek bir nesne tarafından tehdit edilen veya tek bir nesne ile sağlanabilen bir kavram değildir.

Liberalizme baktığımızda ise liberalizm de realist teoriye benzer şekilde uluslararası sistemin anarşik yapıda olduğunu kabul eder. Liberalizmin öncüsü olarak kabul edilen John Locke'a göre devletin amacı bireysel özgürlüğü sağlayabilmek olmalıdır (Uğuz 2016, 89) ve önemli olan durum, içte ve dışta sağlanacak olan güvenlik ile bireysel özgürlüklere zarar verilmeden aralarında bir denge sağlayabilmektir. Liberalizm kuramı da devletlerin kendi çıkarlarına göre davranacağını savunsa da bunu yaparken uluslararası politikanın doğası gereği çatışma ve şiddet içermesi gerektiğini savunur. Liberal teori ulus devletleri uluslararası sistemdeki en önemli aktörler olarak kabul eder fakat sivil toplum kuruluşları (STK'lar), uluslararası örgütler, çıkar grupları gibi aktörlerin de uluslararası sistemin önemli birer parçası olduğunu vurgular.

Liberal siyasi düşünce geliştikçe, ulusal güvenlik kavramı, kapsamına askeri olmayan yönleri de dâhil etmeye başlamıştır. Böylece geleneksel güvenlik kavramının kapsamı genişlemiştir. Soğuk Savaş'ın sona ermesi, güvenlik alanında yeni

düşüncelerin ortaya çıkmasına neden olmuştur ve güvenlik kavramının kapsamı yalnızca askeri niteliğe sahip olmayan tehditleri de içerecek şekilde genişlemiştir. Emma Rothschild (1995) bu genişlemeyi dört başlıkta ortaya koymuştur: birincisi, ulusların güvenliğinden grupların ve bireylerin güvenliğine; ikincisi, ulusların güvenliğinden uluslararası sistemin güvenliğine; üçüncüsü, askeri yönlerden politik, ekonomik, sosyal, çevresel ve insani yönlere yatay bir genişleme ve dördüncüsü, güvenliğin sağlanmasına ilişkin siyasi sorumluluk genişletmesi. Rothschild'in fikirleri Barry Buzan'ın *Peoples, States and Fear* (1991) kitabında ortaya koyduğu fikirlerle de uyumaktadır. Soğuk Savaş'ın bittiği dönemde Buzan, değişen ve gelişen güvenlik kavramına önemli bir katkıda bulunmuştur. Buzan'ın bu çalışması Realizmin temel ilkelerine meydan okuyan Eleştirel Güvenlik Çalışmalarının geliştirilmesinde önemli fikirler barındırmaktadır (Degaut 2015, 10).

Eleştirel Güvenlik Çalışmalarından çıkan sosyal İnşacılık ise güvenliği doğası gereği sübjektif olarak görmesinin yanında daha çok özneler arası (*intersubjective*) bir kavram olarak ele almıştır. Güvenliğin bu öznel yapısı inşacılara göre güvenlik tehditlerinin ve tehlikelerin kişinin inanç, kültür veya çıkarları gibi kişisel değerlendirme mekanizmalarına bağlıdır ve sosyal olarak inşa edilmiş olacaktır. Özneler arası bakış açısına sahip olmasının yanında İnşacılık kuramı, tarafların kimliklerinin de kuracakları ilişkilerini belirlemede önemli bir yeri olduğunu savunmaktadır. Kimlikler aktörlerin çıkarlarının neler olduğunu belirlemede yol gösterir ve bu çıkarlar ise bize aktörlerin nasıl davranabileceğini ve kovaladıkları hedefler hakkında fikir verir (Agius 2013, 88). Alexander Wendt'in (1996, 50) de dediği gibi "bir dostun elindeki silah, bir düşmanın elindeki silahtan farklıdır ve düşmanlık sosyal bir ilişkidir".

Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle beraber güvenlik kavramına uluslararası sistemde yaşanan köklü değişimler sonucunda daha karmaşık ve çok yönlü tehditleri ele almak adına çok daha derin ve geniş tanımlar gelmiştir; böylelikle güvenlik çalışmaları da farklılaşmıştır. Yeni yaklaşımlar, güvenliğe geleneksel devlet merkezli ve asker odaklı bakış açısansa daha geniş ve çok boyutlu bir bakış açısı kazandırmıştır.

2.1.a. Avrupa Merkezli Güvenlik Çalışmaları ve Güvenikleştirme Teorisi

Avrupa merkezli Eleştirel Güvenlik Çalışmalarından Aberyswth Okulu küreselleşme ile beraber bireylerin ve toplumsal olguların uluslararası politikanın konusu haline gelmesi sürecinde ortaya çıkmıştır. Okulun önde gelen temsilcileri arasında Ken Booth sayılabilir. Booth, güvenlik kavramının anlamını, kapsamını ve sınırlarını tartışırken özgürleşme (*emancipation*) kavramına dikkat çekmiştir. Bu anlayışta uluslararası güvenlikten bahsedilebilmesi için referans nesnesinin küçültülmesi gerekmektedir. Bu yaklaşıma odak noktası bireyin özgürleşmesidir. Booth (2007) bireyin siyasi, sosyal ve ekonomik alanlarda her türlü kısıtlamadan kurtulup özgürleşmesinin, özellikle küreselleşme süreci ile ortaya çıkan insani güvenlik problemlerinin yoğun olduğu dünyada güvenlik tehditlerini ortadan kaldıracağını savunur. Buradan da anlaşılabilceği gibi bu yaklaşımda referans nesnesi, yani korunması gereken ve tehdit altındaki öge, insan ve insanın siyasi, ekonomik ve toplumsal hakları bütünüdür.

Paris Okulu ise Paris'te bulunan Science Po adlı bir araştırma enstitüsünde akademik çalışmalar yürüten bir grup akademisyeni ifade etmektedir. Özellikle Faucault'un düşüncelerinden etkilenmişlerdir. Didier Bigo, Anastassia Tsoukala, ve Ayse Ceyhan okulun akademik literatür içinde öne çıkan isimlerindendir. Paris Okulu akademisyenleri güvenlik konusuna sivil katılımın azaldığını iddia etmektedirler ve

güvenlik çalışmalarının toplumsal sonuçlarına odaklanırlar. Paris Okulu güvenliği nesnel bir gerçeklik yerine sosyal bir inşa olarak görmektedir (Floyd 2006). Bu inşa sürecine sivil katılımın azlığını eleştirmekte ve suiistimallerden dolayı yaşanabilecek insan hakları ihlalleri konusuna dikkat çekilmektedir.

Bilgi-iktidar ilişkisine odaklanılmış ve bilginin iktidarla eşdeğer olmasından dolayı güvenlik sektörünün profesyonel bir hale gelmesini eleştirmişlerdir. Bu durum elitler tarafından güvenlik söyleminin gerçekleştirilmesi ile sürecin sivil mekanizmaların katılımına tamamen kapalı olmasına yol açmaktadır. Dolayısıyla elitlerin elinde bulunan mekanizmalardan dolayı yetkileri de artacağından ve sivil haklar zarar görecektir. Denetim mekanizmalarının da işlevselliğini kaybedeceğini savunan Paris Okulu'na göre güvenlik alanı kapsamına alınan konular suiistimale açık bir durumda olacak ve illegal uygulamalar meşrulaşabilecektir. Paris Okulu'nun temel konularından olan insan hakları ve bu hakların ihlal edilmesi, liberal değerlerle uyumadığından özellikle Avrupa Birliği (AB) ülkeleri eleştiri almaktadırlar (Bonelli 2008, Huysmans 2006).

Bir diğer Avrupa merkezli güvenlik çalışması olan Kopenhag Okulu ise, Kopenhag'da bulunan Çatışma ve Barış Araştırmaları Enstitüsü'nde ortaya çıkmıştır ve Barry Buzan, Ole Wæver, Jaap de Wilde, Pierre Lemaitre, Morten Kelstrup ve Elzbieta Tromer gibi önemli akademisyenlerden oluşan ve güvenlik üzerine çalışan bir gruptur (Baysal ve Lüleci 2015, 70). Geleneksel güvenlik tanımlarını tümüyle reddetmez fakat farklı sektörlerin dâhil edilmesindeki darlık ve yetersizlikleri dolayısıyla onları eleştirir. Bu tez çalışmasının teorik temelleri, eleştirel güvenlik anlayışına ve güvenliğin inşa edilebilecek bir kavram olduğu tanımına sahip Paris Okulu ve Kopenhag Okulu'ndan gelmektedir. Paris Okulu birçok açıdan Kopenhag

Okulu ile benzer özelliklere sahiptir. Kopenhag Okulu güvenliğin daha uluslararası boyutuna odaklanırken Paris Okulu içeriden gelen güvenlik kaygılarına odaklanmaktadır. Ayrıca Paris Okulu inşa edildiğini savunduğu güvenlik alanını incelerken, genel eğilimin aksine söylemler yerine pratiklere odaklanmaktadır. Kopenhag Okulu ise pratikler yerine söz edimler ile yapılan güvenlik inşasına odaklanmaktadır.

Kopenhag Okulu literatüre "güvenikleştirme (*securitization*)" ve "güveniksizleştirme / güvenlik dışılaştırma (*desecuritization*)" gibi önemli yeni kavramlar getirmiştir. Ole Wæver 'ın (2004, 8) tanımlamasına göre Kopenhag Okulu güvenikleştirme, sektör analizi / güvenlik sektörleri ve bölgesel güvenlik kompleksleri üzerine kuruludur. Güvenikleştirme kavramı ilk olarak Ole Wæver tarafından 1995 yılında yayımlanan "*Securitization and Desecuritization*" adlı ünlü makalesinde ortaya atılmıştır (Rakhmanova 2017, 47). Paris Okulu ise güvenikleştirme teorisinin geliştirilmesinde önemli rol oynamıştır. Paris Okulu güvenikleştirmeyi incelerken resmi kurumların uyguladıkları pratiklere odaklanmış ve bu pratikleri incelemiştir.

Buzan'ın (1991, 7) dediği şekliyle güvenlik "tıpkı sevgi, özgürlük ve güç kavramları gibi tartışmaya açık ve oldukça muğlâk" bir kavramdır. Kopenhag Okulu güvenliğin tanımını yalnızca askeri alanla sınırlandırmayarak siyasi, ekonomik, bireysel, toplumsal ve çevresel gibi konuları da güvenliğin içine alarak incelemiştir. Güvenlik meselelerini bu şekilde yeniden tanımlaması belirli bir konunun nasıl güvenlik alanına dâhil edildiğini analiz etmek için yararlı bir çerçeve sağlamıştır. Kopenhag Okulu güvenliğin kimin tarafından kaynaklandığından çok tehdidin ne olduğu ve nasıl inşa edildiği ile ilgilenmiştir. Buzan, Wæver ve Wilde güvenlik

kavramına eklediği yeni sektörleri ve ilgili oldukları alanları Baysal ve Lüleci (2015, 72) askeri (baskı ilişkileri), siyasi (otorite, yönetim statüsü ve tabıma ilişkileri), ekonomik (ticaret, üretim, finans ilişkileri), toplumsal (kolektif kimlik ilişkileri) ve çevresel (insan faaliyetleri ve gezegenin biyosferi ilişkileri) şeklinde aktarmıştır. Güvenlik kavramına bu şekilde bir çeşitliliğin gelmesi tehditlerin de çeşitlenmesini sağlamıştır.

Kopenhag Okulu güvenlikleştirme teorisi inşacı temelli olduğundan güvenliğin tehdit / tehlike algılamaları üzerine inşa edildiğini savunmaktadır. Güvenlikleştirme teorisi güvenliğin, söz-edimler (*speech acts*) sayesinde inşa edildiğini öne sürer (Baysal ve Lüleci 2015, 63). Kopenhag Okulu, söz edimleri güvenlikleştirme sürecinin başlangıç noktası olarak görürken söz edimlerin, ikna edilmesi gereken kitle tarafından kabul görmesi bu sürecin başarılı sayılabilmesi için zorunludur. Materyal açıdan varoluşsal bir tehdit oluşturup oluşturmadığına bakılmaksızın, herhangi bir konu yalnızca söz edim yoluyla bir güvenlik sorunu haline gelebilir (Emmers 2016, 143). Bu teoriye göre bir konuyu 'güvenlik meselesi' olarak adlandırmak, o şekilde konuşup yansıtmak onu bir güvenlik sorunu haline getirir. Güvenlikleştirme eylemiyle beraber bir mesele varoluşsal bir tehdit olarak gösterildiği için diğer politik konular karşısında öncelikle çözülmesi gereken bir pozisyona gelir. Siyasallaştırılmış konuların özel bir politik durum gerektiren konular şeklinde çerçevelenmesi güvenlikleştirmeyi ifade eder (Buzan et al. 1998, 23).

Baysal ve Lüleci'nin aktardığı şekliyle (2015, 77-81), Buzan ve arkadaşlarının çalışmasında (1998, 36), güvenlikleştirmenin temel öğeleri referans nesnesi (korunması gereken ve tehdit edilen öge (örneğin: mikro,makro, orta düzeyler)), güvenlikleştirici aktör (referans nesnesinin tehdit altında olduğunu ifade eden ve bu

bağlamda sunan öge (örneğin: siyasi liderler, hükümetler, bürokratlar vb.)) ve işlevsel aktörler (bu sürecin dinamiklerini etkileme kapasitesine sahip öge (örneğin: medya)) olarak sınıflandırılmaktadır. Bu üç temel ögeye ek olarak güvenlikleştirme sürecinde siyasi elitler olan güvenlikleştirici aktörün, daha önce de bahsedildiği gibi, güvenlikleştirme girişiminde başarılı olabilmesi için ikna etmesi gereken kitle (*audience*) aktörü bulunmaktadır. Hedef kitlenin algısını etkileyen iç veya dış koşullar, etkenler söz konusu olabilir. Örneğin 11 Eylül 2001 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşanan terör saldırısının, tanımı değişen güvenlik ve terörizm kavramının veya Avrupa'da yaşanan finansal krizlerin güvenlikleştirme sürecini tetikleme işlevi gören ve izleyicileri daha kolay ikna edecek koşullar yaratan unsurlar olarak değerlendirilebilir (Özerim 2013).

Bu ögelerden ilki olan referans nesnesi, hayatta kalması ve korunması gereken, fakat hayatta kalmasına yönelik, varoluşsal bir tehdide maruz kaldığı düşünülen herhangi bir somut veya soyut varlık olabilir. Referans nesnelere mikro düzey (bireyler veya küçük insan grupları gibi en küçük birimler), orta düzey (milletler, devletler ve medeniyetler) ve makro düzey (uluslararası sistem, çevre kirliliği, küresel ısınma vb.) olarak gruplanmıştır. İkinci olarak güvenlikleştirici aktörler referans nesnesinin hayatta kalabilmesine yönelik varoluşsal bir tehdit varlığını hedef kitleye aktararak kitleyi ikna etmeye çalışan ve bu tehdidin ortadan kaldırılması için normal politika alanından çıkılıp olağanüstü önlemlere ihtiyaç olduğunu savunan aktörlerdir. Üçüncü öge olan işlevsel aktörler ise güvenlikleştirme hamlesinde bulunan aktörler ile referans nesnesi dışında bu sürecin dinamiklerini etkileme kapasitesi olan örneğin medya araçları gibi aktörlerdir. Bir siyasi yönelimin, popülist sağ partilerin veya popülist söylemlerin kamuda nasıl temsil edileceği medya araçları kullanılarak

şekillendirilebilir (Tsoukala 2016, 187). Haber kaynağı, bilgiyi kasıtlı olarak önyargılı bir şekilde sunsa da sunmasa da ortaya çıkan bilgi, örneğin göçmenlerin, temsil edilme şeklini etkileyen yorumları taşıdığından çerçevelemeyi devam ettirmiş olur (Middleton 2016, 19).

Bir aktör aynı anda hem tehdit edilen bir referans nesnesi hem de bu tehdidi dile getiren güvenlikleştirici aktör olabileceğinden dolayı bu öğeleri birbirinden ayırt etmek her zaman kolay değildir. Ayrıca referans nesnesinin ise her zaman tek bir nesne olması gerekli değildir. Tehdit altında olduğu iddia edilen birden fazla referans nesnesi güvenlikleştirme sürecinde söz konusu olabilir. Güvenlikleştirici aktör ise genellikle siyasi liderler, devlet temsilcileri veya elitler olarak ele alınsa da bu durum süreç için zorunlu bir şart değildir. Güvenlikleştirici aktör bir topluluğu etkileme kapasitesine sahip olan sıradan bir insan veya grup da olabilir.

Güvenlik inşası yapılırken söz konusu tehdidin gerçek bir tehdit olup olmadığı önemli değildir. Önemli olan dile getirilmesidir. Siyasi elitler güvenlik kavramını kullanarak bir konuyu özel bir alan içine yerleştirmiş olur ve bu tehdidi engellemek adına tüm araçların kullanım hakkını da kendinde görür (Wæver 1995, 55). Güvenlikleştirici aktör, "güvenlik" terimini kullanarak bunun acil bir durum olduğu uyarısını yapar ve bu şekilde bu güvenlik tehdidini çözmek için gerekli tüm önlemlerin alınmasını talep etmiş olur (O'Reilly 2008, 67). Bir konu için "güvenlik" kelimesinin kullanılması, o konuyu ülke siyasetinin gündeminde öncelikli bir pozisyona getirir ve devletin elindeki her türlü imkânı söz konusu problemi çözmek için kullanmayı gerektiren bir acil durumu ortaya çıkarır. Güvenlikleştirme ancak sunulan argümanın yeterli etkiyi yaratması ve kitlenin varoluşsal tehdidi kabul etmesiyle gerçekleşmiş olur (Buzan et al. 1998, 25). Hedef kitle tarafından kabul edilmedikçe, hamle sadece

güvenlikleştirici aktörün düşüncesi ve öznel bir algıdan öteye gidemez. Hedef kitle ise siyasi karar alıcılardan bürokratik elitlere veya askeri yetkililere kadar değişkenlik gösterebilir (Balcı ve Kardaş 2012, 101). Güvenlikleştirme eyleminin gerçekleşebilmesi için gerçek bir tehdidin var olması değil algılanan bir tehdidin var olması gerekmektedir. Bu nedenle güvenlikleştirme, genellikle kendi hareketlerini meşrulaştırma amacıyla, özellikle siyasi elit tarafından kamuoyu desteğini arkasını alabilmek adına, bilerek yapılan siyasi bir eylem olarak da görülebilmektedir.

Wæver, meseleleri güvenlik alanına sokmaktansa, güvenlikleştirme sürecinin aksine belirli konuların güvenlik gündeminden çıkarılmasını savunmakta ve bunu güvenliksizleştirme / güvenlik dışılaştırma (*desecuritization*) olarak tanımlamaktadır (Şemşit 2010, 53). Bu süreçte söz konusu meseleler güvenlik alanından çıkarak normal politikanın konusu haline gelmeye başlar. Kopenhag Okulu, güvenlik meselelerinin kapsamını aşırı bir şekilde genişletmesi yerine, meselelerin güvenlik dışılaştırılmalarını savunmaktadır. Güvenlik dışılaştırma sürecinde de aktörler, işlevsel aktörlerin de yardımıyla, güvenlikleştirilmiş bir konuyu yeniden siyasallaştırmaya çalışırlar ve güvenlikleştirme sürecinde olduğu gibi başarılı bir güvenlik dışılaştırma aktörlerin hedef kitleyi referans nesnenin varoluşsal olarak tehdit edilmediğine ikna etmesi etmesiyle gerçekleşmiş olur.

2.2. Göçün Kavramsallaştırılması ve Güvenlikleştirilmesi

Bu kısma kadar güvenlik kavramına, güvenlik çalışmalarının değişen kapsamına değinilmiş ve güvenlikleştirme teorisi detaylıca açıklanmıştır. Şimdiki kısımda ise güvenlik meselesi haline gelen göç konusunun nasıl güvenlikleştirilmekte olduğu sorusuna geçilecektir. Başar Baysal ve Çağla Lülecı'nin çalışmalarında belirttiği gibi,

bir güvenlikleştirme araştirmasında asıl yapılması gereken bir sorunun gerçekten bir güvenlik meselesi olup olmadığını kanıtlamak değil, güvenlikleştirme eyleminin nasıl gerçekteştirildiğini ortaya koymaktır (Baysal ve Lüleci 2015, 77). Bu bağlamda şimdiki kısımda göçün bir güvenlik meselesi olup olamayacağı değil, göçün nasıl ve hangi temel bazı noktalar üzerinden güvenlik meselesi haline getirilmekte olduğu ortaya konacaktır. Göçün hangi ortak eksenler üzerinden güvenlik inşasına tabi olduğu ise bu tezin analiz kısmında kullanılacaktır.

Yukarıda bahsedildiği gibi güvenlik ve tehdit kavramlarının anlamlarının derinleşmesi ve kapsamalarının genişlemesi, pek çok konuyu güvenlik kavramının ve güvenlikleştirme eyleminin içine dâhil etmiştir. Güvenlikleştirme teorisi bir devletin dış politika analizleri (Abrahamsen 2005), ulus ötesi suçların inşası (Emmers 2003), bir güvenlik tehdidi olarak HIV/AIDS konusunun inşası (Elbe 2006; Sjöstedt 2008; McInnes ve Rushton 2013), terörle savaşın çeşitli boyutları (Buzan 2006), Covid-19 pandemisi (Nunes 2020; Stott et al. 2020; Liu ve Bennett 2020; Molnár et al. 2020) ve azınlık hakları (Roe 2004) gibi pek çok analiz konusunun teorik çerçevesini oluşturmuştur. Bu konulardan birisi de göç ve göçmenlerdir. En belirgin şekilde ise, özellikle 2001'den bu yana, göçün güvenlikleştirilmesine ilişkin çok çeşitli analizler ve araştırmalar bulunmaktadır.

İnsanlık tarihi boyunca değişen koşullar ve bu koşulların ortaya çıkardığı yeni ve farklı ihtiyaçlar doğrultusunda insanlar zaman zaman bir yerden başka bir yere doğru hareket etmek durumunda kalmışlardır. Fakat “devlet” kavramı özellikle de “ulus-devlet” kavramının ortaya çıkması ile insanların hareket serbestliği git gide azalmış ve kontrol edilir hale gelmiştir. Günümüzde ülkeler giriş çıkışları kontrol etmek ve gerekli olduğu durumlarda engellemek adına örneğin pasaport-vize işlemleri gibi kısıtlayıcı

ve denetleyici kurallar getirmişlerdir. Sınırlar, düzenlemeler, egemenlik, kimlik, iç işlerine dış müdahale olmaması, elçilikler, yurtdışı temsilcilikleri, vize uygulamaları Westphalia Antlaşması'nın doğrudan veya dolaylı sonuçlarıdır (Ceyhan ve Tsoukala 2002).

Fakat insanlar savaş, çatışma, toplum baskısı, iş bulma, eğitim gibi çeşitli motivasyonlardan kaynaklı olarak, bir yerden bir yere göçmek ve hatta bazen kaçmak zorunda kalabilmektedirler. Göçmenler için ortaya çıkan durumları belirlemek için kurallar ve politikalar oluşturmak adına çeşitli düzenlemeler ve belgeler getirilmiştir. Bunlardan en önemlisi ise Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) başkanlığında 1951 yılında, 2. Dünya Savaşı'nın ardından, Cenevre'de 145 taraf devlet tarafından imzalanan evrensel insan haklarına dayanan Mülteci Sözleşmesidir. Bu sözleşme kapsamında kimin mülteci olduğu ve bu kişilerin ne tür bir koruma almaya, yardım ve sosyal haklardan faydalanmaya hak kazandıklarını açıkça belirtmektedir.

Bu sözleşmenin I. Maddesine göre mülteci tanımı ise şu şekildedir:

“1 Ocak 1951'den önce meydana gelen olaylar sonucunda ve ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden, zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan, ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen; yahut tabiiyeti yoksa ve bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen şahıs" (BMMYK 1951 Mülteci Sözleşmesi).

1967 yılındaki Ek Protokol ile “1951'den önce meydana gelen olaylar” şeklinde belirtilen zaman sınırı kaldırılmış ve tanım daha da genişletilmiştir. 1948 tarihli

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin 14. Maddesinde yer alan "Herkes zulüm karşısında başka ülkelerde sığınma talebinde bulunma ve sığınma olanağından yararlanma hakkına sahiptir" ifadesiyle iltica hakkı temel bir insan hakkı olarak ilan edilmiştir (Barkın,2014,335).

Günümüzde, özellikle de küreselleşmenin hızlanması ile göç yalnızca yaşamı tehdit eden olaylardan dolayı değil, gönüllü olarak da yapılabilen bir eylemdir. Küreselleşme sonrası çağ artık "göç çağı" olarak tanımlanmaktadır (Castles et al. 2014). Küreselleşmenin büyük katkısıyla beraber günümüz dünyasında bir göç ve güvenlik çağında yaşamaktayız (Choucri 2002). Güvenlik ve göç kavramları eskiden her ne kadar bağımsız ve odak noktaları birbirinden farklı gibi görünse de artık göçün güvenlik alanından ayrı tutulması mümkün değildir. Bu iki alanın tam olarak ne zaman bağlantılı hale geldiği hakkında kesin ve tek bir tarih olmasa da bazı tarihsel gelişmeler bu bağlantıya yol açmış ve hatta bu süreci kolaylaştırmışlardır.

Daha önce de bahsedildiği gibi, Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle birlikte ikincil derecede önemli olarak görülen diğer tehditler ön plana çıkmaya başlamış ve askeri olmayan yeni bir güvenlik anlayışı ortaya çıkmıştır (Marchesin 2003, 421-422). Güvenlik Çalışmaları da kapsamını doğal afetler, çevre kirliliği, kıtlık, yoksulluk, organize suçlar, küresel pandemiler, kitlesel veya düzensiz göçleri de içine alacak şekilde genişletmişlerdir. Güvenliğin kapsamındaki bu genişleme güvenlik tehditlerinin kapsamının da genişlemesine ve çeşitlenmesine yol açmıştır. Enerji güvensizliği, iklim değişikliği, yasadışı göç ve bölgesel çatışmalar gibi kavramlar artık uluslararası güvenliğe yönelik tehditler haline gelmiştir (Akçadağ 2012). Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı UNDP 1994 İnsani Gelişme Raporu, , insan güvenliğine

yönelik tehditleri yedi başlık altında ortaya koymuştur.¹ Bu başlıklar: ekonomik güvenliğe, gıda güvenliğine, sağlık güvenliğine, çevre güvenliğine, kişisel güvenliğe, topluluk güvenliğine ve siyasi güvenliğe yönelik tehditler olarak sıralanmıştır. Raporda bu tehditlere ek olarak küresel tehditlerden de bahsedilmiş ve bunlardan en önemlisinin göç sorunu olduğu belirtilmiştir.

Nüfusun kontrolsüz artışı, ekonomik eşitsizlik, uyuşturucu kaçakçılığı ve uluslararası göç yoluyla uluslararası terörizm güvenliğe yönelik en büyük tehditler arasında yer almaktadır (Aksu ve Turhan 2012, 76). Yeni güvenlik kavramı çerçevesinde göç, güvenliğe yönelik bir tehdit olarak değerlendirilmektedir. Yumuşak güvenlik olarak da adlandırılan bu yeni yaklaşım, göç sorununun uluslararası toplum tarafından yorumlanmasına farklı bir boyut kazandırmıştır (Akçadağ 2012, 3). Bu doğrultuda göç, bir güvenlik tehdidi olarak somutlaştırılmış ve güvenlik ile göç arasındaki ilişkinin sosyolojik ve politik olarak incelenmesi gerektiği vurgulanmıştır (Huysmans ve Squire,2009,12).

Yukarıdaki kısımlarda bahsedildiği üzere Kopenhag Okulu güvenikleştirme teorisi güvenlik kavramını ekonomik, toplumsal, askeri, siyasi ve çevresel olmak üzere beş sektörden oluşan çok boyutlu bir şekilde ele almaktadır. Göçmenler ise bir ülkede var olan bu sektörleri olumlu veya olumsuz etkileyebilmesi açısından çok önemli bir konumdadır. Göçü bir güvenlik meselesi haline getirmek için öncelikle göçmenler genellikle siyasi elitler tarafından bu sektörlerle karşı tehdit olarak ifade edilmekte ve hedef kitle ikna edilerek daha sert göç politikaları veya olağanüstü önlemler uygulama amacı için meşrulaştırma süreci başlamış olmaktadır. Göç, Soğuk Savaş'ın sona

¹ Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), İnsani Gelişme Raporu 1994

ermesiyle dünya siyasetinde yaşanan değişim ve artan küreselleşmeyle beraber bir güvenlik meselesi haline gelmiştir. Güvenlik kavramının devlet merkezli bir yaklaşımdan toplum merkezli bir yaklaşıma dönüşmesi ile göç kavramı da bir güvenlik meselesi haline gelmiştir. Göçün güvenlikleştirilmesinin bir sonucu olarak göç, ülkelerin ekonomik bütünlüğü ve iç istikrarının bozulması anlamında devletin varlığına bir tehdit olarak görülmeye başlanmıştır (Özcan 2009, 329-330).

2.2.a. Göçün Güvenlikleştirilmesi Literatür Taraması

Göçün güvenlikleştirilmesi literatürüne baktığımız zaman da özellikle Avrupalı devletler üzerinden yapılan araştırmalar ve analizler sunan kaynaklar görmekteyiz (Huysmans 2000a; Ceyhan ve Tsoukala 2002; Buonfino 2004; Bourbeau 2011; Karyotis 2012; Phull 2013; Banai ve Kreide 2017; Türkeş-Kılıç 2018, Yazgan 2018). Çalışmalarda göçmenlerin hangi boyutlar üzerinden tehdit olarak algılandığı, genellikle örnek vaka analizleri ile tartışılmıştır. Ayrıca bu çalışmaların ortak olarak genellikle güvenlikleştirici aktör için siyasi elit söylemlerinin esas alındığı görülmekte ve yukarıdan-aşağı olarak tanımlanan politikacının halkı ikna etme çabası içinde olduğu güvenlikleştirme eylemi görülmektedir. Bu tez çalışmasında göçün güvenlikleştirilmesinin hangi konular üzerinde odaklandığı analiz edileceği için literatürde göçün güvenlikleştirilmesindeki ortak boyutlara odaklanılacaktır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ekonomik olarak büyük yıkım alan Batı Avrupa ülkelerinde göçmenler, özellikle 1950 ve 1960'lı yıllarda ekonomik altyapıyı yeniden inşa etmek için gerekli bir işgücü kaynağı olarak görülmekteydi. Bu nedenle ekonomik olarak yeniden ayağa kalkmanın sağlanması için göç kontrolleri oldukça serbestti. 1990'lardan bu yana ise, göç ve güvenlik arasındaki bağlantı daha görünür hale gelmiştir. Böylece bir zamanlar masum bir ekonomik faaliyet olarak görülen, Avrupa

devletleri tarafından memnuniyetle karşılanan ve hatta teşvik edilen göç, artık Avrupa devletlerini tehdit eden ve sıklıkla “suç işleme, sosyo-ekonomik sorunlar, kültürel yoksunluk ve son zamanlarda terörizm” ile ilişkilendirilen bir güvenlik meselesi haline gelmiştir (Toğral 2016).

Güvenlik çalışmalarında, güvenliğin kapsamının yeniden ortaya konmasında ve göçmen karşıtı söylemin daha da ses getirmesinde en önemli dönüm noktalarından birisi ise Amerika Birleşik Devletleri’nde yaşanan 11 Eylül 2001 terör saldırılarıdır. Böylece, bu olaylar ışığında İslamofobik tutumlar daha da yoğunlaşmış ve sonuçta toplumsal huzursuzluk ve göçten kaynaklanan endişeler güçlenmiştir (Kaya 2009, 201). 11 Eylül saldırıları, Amerikan dış politikası ve “Terörle Savaş”ın ortaya çıkması için belirleyici bir sürecin başlangıcını temsil etmektedir (Ajala, 2014). Bu yeni başlayan sürecin İslamofobi, yabancı düşmanlığı ve göçün güvenlikleştirilmesi üzerindeki etkisi, AB’de yeni göç politikalarının geliştirilmesi ve göçmen karşıtlığının artmasında kritik bir dönüm noktası olarak nitelendirilmektedir (Faist 2006; Fauser 2006; Huysmans 2006; Karyotis 2007; Ajala 2014; Lazaridis ve Wadia 2015).

Jef Huysmans’ın (2000a) *The European Union and the Securitization of Migration* makalesi göçün güvenlikleştirilmesi literatürde önemli bir çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır. Huysmans’a göre güvenlik ve göç arasındaki ilişki hem sosyolojik hem de politik olarak incelenmelidir. Huysmans makalesinde göçün güvenlikleştirilmesini incelerken iç güvenlik ve göç, kültürel güvenlik ve göç, refah, güvenlik ve göç gibi bağlantılar üzerinden hareket etmiştir. Huysmans’ın çalışması göçün Batı Avrupa’da nasıl bir güvenlik sorununa dönüştüğünü ele almaktadır. Makale göçün, toplumsal tehlikelerle nasıl bağlantılı olduğu ve bu bağlantının kurulmasında ortak bir göç politikasının geliştirilmesinin nasıl yer aldığı sorusunu ele almıştır.

Batı Avrupa'daki göçle ilgili ortak düzenlemeler, dışarıdan göç ile gelen nüfus akışlarının sınırlandırılması gerektiğini vurgulamıştır (Ugur 1995; Thränhardt 1995; Kostakopoulou 2000). Huysmans (2006) AB içerisinde sınırların olmadığı bir yapının benimsenmesinin, büyüyen bir yeraltı ekonomisi ve sınırdan sızmalar yaşanmasına karşı koruma sağlamak adına çok çeşitli güvenlik önlemlerinin alınmasına yol açtığını belirtmiştir. Göç alanında güvenlik söylemlerinin ve politikalarının geliştirilmesi, genellikle yasadışı göçmen ve sığınmacı sayısındaki artışların kamu düzenine ve iç istikrara yönelik zorluklara kaçınılmaz bir politika yanıtı olarak sunulmaktadır (Lodge 1992). Güvenlik sorunu güvenlik politikasını tetiklemektedir. Huysmans'a (2000a) göre göçün güvenikleştirilmesi, göçün yönetiminden kriminal sorunlara kadar uzanan bir süreçtir ve böylece suç faaliyetlerini göçle ilişkilendirmek için bir temel oluşturulmuş olur. Göçmenleri toplumsal istikrara karşı tehlikeli ve somut bir meydan okuma olarak çerçeveleyen söylemler ve hükümet teknolojileri, bu farklı konuları birbirine bağlamada önemli bir rol oynamaktadır (Huysmans 2000a, 770).

Tehlike ve güvenlik söylemleri, siyasi otoriteyi devreye sokma konusunda kapasiteleri ile ilişkilidir (Huysmans 2000a, 757). Örneğin muhafazakar söylemler, çok kültürlülüğü toplumsal bütünleşmeye engel olarak sunmaktadır. Buna örnek olarak Samuel Huntington'un (1996) *Medeniyetler Çatışması* adlı eseri verilebilir. Burada önemli olan nokta toplum içerisinde "biz" ve "onlar" arasında bir ayrıma gidilmesidir. Bu ayrım genel olarak toplum içinde var olan diğer kültürleri ev sahibi ülke kültürüne ve kimlik yapısına bir tehdit olarak göstermekte, göçmenleri ise toplumsal homojenliği zayıflatan en temel faktörler arasında saymaktadır.

Ceyhan ve Tsoukala'nın (2002) çalışmasında ise Batı Devletlerinde göçün güvenikleştirilmesi konusu ele alınmıştır. Bu çalışmaya göre Avrupalı devletler

genellikle göçmenleri bir nevi şeytanlaştırarak, refah devletini sömürmek, yerel kültüre zarar vermek ve ev sahibi ülkenin vatandaşlarının işsizliğinden sorumlu olmakla suçlayarak göçü ve dolayısıyla göçmenleri güvenlik kapsamına almaktadır. Ceyhan ve Tsoukala'ya göre neredeyse tüm göçmen karşıtı söylemlerde öne sürülen retorik argümanlar aşağı yukarı benzerdir ve bu argümanlar genellikle dört ana eksen etrafında çerçevenmektedir (Ceyhan ve Tsoukala 2002, 24):

1. Göçün işsizlik, ekonomide kayıt dışılık, refah devletinde yaşanan krizler ve kentsel çevrenin bozulması ile ilişkilendirildiği bir sosyoekonomik eksen,
2. Göçün egemenlik ve sınırlar gibi hem iç hem de dış güvenlik konuları ile ilişkilendiren bir kontrol kaybıyla bağlantılı olduğu bir güvenlik eksen,
3. Göçmenlerin göç ettikleri toplumların ulusal kimliğine ve demografik dengesine karşı bir tehdit olarak görüldüğü kimlik eksen,
4. Göçmen karşıtı söylemlerin, siyasi çıkarların elde edilmesini kolaylaştırmasının beklendiği bir siyasi eksen.

İstatistiksel verilere ve bazı argümanlara dayanan "suçlu göçmen tezi", medyanın yanı sıra politikacılar ve polis memurları tarafından da sıklıkla desteklenmekte ve göçü "güvensizlikle" eş anlamlı olarak sunan bir "güvenlik kısa devresi" yaratmaktadır (Palidda 1999, 40). Ceyhan ve Tsoukala'ya göre göçmenler böylece tüm ev sahibi ülkelerin iç güvenliği için son derece tehdit edici bir figüre dönüştürülür. Suçlu göçmen tezinin destekçileri tarafından öne sürülen başlıca argümanlardan biri, göçmenlerin suça karışma oranının yüksek olmasıdır (Ceyhan ve Tsoukala 2002, 25). Buradan da görüleceği üzere göçmenler kriminal olaylarla ilişkilendirilerek güvenlik tehdidi olarak gösterilmeye maruz kalmaktadırlar.

Ekonomik eksen etrafında bakacak olursak söylemler özellikle yasadışı yollardan ülkeye giriş yapan göçmenlerin gelişmiş ülkelerin ekonomileri için oluşturacakları tehdit üzerinde durmaktadır. Ekonomi üzerinde olacağı ima edilen negatif etkileri ise genellikle istihdam olanakları ve ev sahibi ülke vatandaşları için ücretler ile refah sistemi ve eğitim üzerindeki giderler açısından ele alınmakta ve yasadışı göç işsizliğin artması ve kayıt dışı çalışma ile ilişkilendirilerek güvenlikleştirilmektedir. Fakat Ceyhan ve Tsoukala'ya göre göçmenlerin üretim maliyetlerinin düşürülmesi, ihracatın artması ve ekonomik olarak hayatta kalabilme ve hatta birçok firmanın gelişmesi gibi belirli kısa vadeli ekonomik hedeflere ulaşılmasını sağlaması göz ardı edilmektedir (Ceyhan ve Tsoukala 2002, 24). Buradan da görülebileceği üzere göç güvenlikleştirilirken ortaya konan iddiaların ve tehdit olduğu söylenen durumların gerçeği yansıtmayı yansıtmadığı önemli değildir. Önemli olan bir güvenlikleştirici aktörün hedef kitleyi bu tehdidin varlığına ikna edip edemediğidir.

Güvenlik ekseninde, göçün şeytanlaştırılması ise egemenlik kaybı korkusuna, suç korkusuna ve sınır kontrollerinin zayıflaması korkusuna dayanmaktadır (Ceyhan ve Tsoukala 2002, 25). Sınır kelimesinin kullanımı devlet otoritesini ile ilgili olduğundan bu kelime güvenlikçi söylemlerin temel terimlerinden olarak da karşımıza çıkmaktadır. Malcolm Anderson'a (2013) göre sınırlar oldukça güçlü sembolik bir gücü olan ve ulus devletlerin yasal olarak tanımlanmasını sağlarken aynı zamanda ulusların siyasi kimliklerinin oluşması için de önem arz eden belirteçlerdir.

Sınırlarla ilgili olan güvenlikleştirici söylemlerin odak noktasında ise yasadışı göçün küçük veya daha organize suçlarla, uyuşturucu kaçakçılığı, kara para aklama ve terörizme kadar çok çeşitli suç dallarıyla ilişkilendirilmesi bulunmaktadır. Ceyhan ve Tsoukala'ya (2002) göre göçmenlerin genellikle genç, erkek, bekâr ve fakir olmaları

başı başına kriminojenik faktördür ve göçmenlerin bu fazlaca temsil edilmelerinin nedeni bir suça karıştıklarında bu suçun daha görünür suçlardan olmasıdır. Yasadışı göçmenlerin bu derece kriminalize edilmesi ve dolayısıyla güvenlikleştirilmesi ise tüm göçmenlerin kontrol altına gereken şüpheli ve tehlikeli kişiler olarak göstermektedir. Kontroller ise kişilerin fiziksel görünümüne dayandığından, yasadışı göçe karşı gerekli olarak sunulan bu güvenlikçi politikanın tüm göçmenlerin ve daha genel olarak korumakla mükellef olduğu vatandaşların da medeni haklarını da tehlikeye atmaktadır (Ceyhan ve Tsoukala 2002, 28). Buradan da anlaşılacağı gibi sığınmacı veya göçmen ayrımını azaltan bu güvenlikçi ve kontrol etme mantığına dayanan şüpheli yaklaşım sadece göçmenlerin değil ev sahibi ülke topluluklarının haklarının da ihlal edilmesine yol açabilecek durumların yaşanmasına da sebebiyet verebilmektedir.

Göçün güvenlikleştirilmesinde kimlik düzeyine bakıldığında ise bir topluma has olan kültür ve kimlik gibi toplumsal faktörlere odaklanıldığını görmekteyiz. Güvenlikçi söylemlerde kültür, göç ve kimlik, göçmenlerin Batı ülkelerine gelen ve onların kültürel kimliğini bozan bir "kültürel öteki" olarak algılanmasıyla birbiriyle ilişkilendirilmektedir(Ceyhan ve Tsoukala 2002, 28).

Çok kültürlülük korkusu göçmenlerin göç ettikleri, içine girdikleri topluma asimilasyon eksikliği ile ilişkilendirilmiştir ve göçmenler uyum konusunda isteksiz olmakla suçlanmışlardır (Ceyhan ve Tsoukala 2002, 29). Göçmenlerin topluma uyum sağlama noktasında isteksiz olmaları dolayısıyla yaşanıldığı düşünülen entegrasyon sorunu ise kültürel bir soruna dönüştürülmüş olur. Kültürel farklılıkların bir tehdit olarak sunulması toplum içinde göçmeni "öteki" olarak konumlandırmaktadır. Bu kültürel öteki algısı ise göçmenlerin toplumla olan ilişkisini çatışmalı bir kalıbın içinde şekillendirmektedir (Ceyhan ve Tsoukala 2002, 29). Böylece göçmenlerin kültürel ve

kimliksel özelliklerini yaşamaları noktasında gerekli görüldüğünde olağanüstü yöntemlerin ve kısıtlamaların uygulanmasının önü açılmış ve meşrulaştırılmış olur.

Ceyhan ve Tsoukala'ya göre politikacılar seçimler için güvenlik söylemini bir araç olarak kullanmaktadır. Avrupa'da, özellikle son zamanlarda popülerite kazanan ve yükselişe geçen aşırı sağ partiler tarafından kullanılan ırkçı ve yabancı düşmanı söylemlerinin bu yükselişlerinde ve seçimlerde oy oranlarını artırmalarında önemli etken olduğu görülmektedir.

Medya araçları ise bu eksenler üzerinden göçün güvenlikleştirilmesi sürecinde önemli bir işlevsel aktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Medya araçları kamuoyunun temel haber alma kaynağıdır ve haberin nasıl aktarıldığı hedef kitlenin algısını etkilemede etkili bir yöntem olarak kullanılabilir. Anastassia Tsoukala'nın (2016, 180) açıkladığı gibi, göçmenlerin medya organlarında temsil edilme biçimleri, bazı göçmen karşıtı politika önerilerinin ve söylemlerin onaylanmasına ve kabul edilmesine büyük katkıda bulunabilir. Halkın göçmenler hakkında yanlış bilgiye erişmesi sonucu bunu benimsemesi, bu bilginin doğru hali ortaya çıksa bile hâkim düşüncüyü kırmaya yetmeyebilir. Özellikle aşırı sağ partilerin medyayı kullanmadaki etkinliği, vatandaşların göçü güvenlik açısından nasıl kavramsallaştırdıklarını da etkilemektedir (Middleton 2016, 19).

Georgios Karyotis'in (2012) çalışmasında ise göçün güvenlikleştirilmesi Yunanistan'da gözlenen süreçler, sebepler, etkileri ve uygulamaları üzerinden ele alınmıştır. Bu çalışmada da literatürdeki diğer çalışmaların genelinde olduğu gibi güvenlik sektörünün büyük oranda, bir tehdit ve bir düşman imajı yaratabilme otoritesine sahip siyasi elitler tarafından kontrol edildiği belirtilmiştir. Fakat Karyotis'e göre güvenlikleştirme süreçlerini incelemek için yalnızca söz edimlere ve

söylem analizine yapılacak odaklanma dar ve yetersiz kalacaktır. Karyotis (2012) araştırmasında göçün bir tehdit olarak toplumsal inşasının elit başlangıçlı, yukarıdan aşağıya doğru ilerleyen bir süreç olduğunu ayrıca iç içe geçmiş söylemsel ve söylemsel olmayan ağlar aracılığıyla geliştirilmiş olduğunu göstermektedir. Elit söylemlerinin derinlemesine bağlamsal analizleri kullanan makale, ulusal çıkarları bir kılıf olarak kullanırken, göçün siyasi elitler tarafından hedeflerine ulaşmak için güvenlikleştirildiğini göstermektedir.

Çoğu Avrupa ülkesinde olduğu gibi, bir ülkeye doğru gerçekleşen göçün artması ile kamudaki güvensizlikleri de artırması doğru orantılı ilerlemiştir. En çok endişe yaratan konu ise göçmenlerin ekonomi ve kamu düzeni üzerinde negatif etki yaratacağı korkusudur. Fakat Karyotis'e göre göçmenlerin ekonomi ve kamu düzenine yönelik bir tehdidinin olduğu ampirik kanıtlarla desteklenmemektedir. Göçmenlerin ampirik verilere ve kanıtlara dayanmasa bile ev sahibi ülke ekonomisini, ev sahibi toplulukların iş imkanını veya refah seviyesini tehdit ettiği inancı kamuoyunda kaygının yükselmesine ve göçmenlerin güvensizlik sebeplerinden biri olarak öne sürülmesine yol açabilir. Ayrıca bazı durumlarda, dinamik ve esnek bir işgücü kaynağı olan göçmenler, özellikle yaşlanan ve azalan nüfuslara sahip ülkelerin gayri safi yurtiçi hasılasının büyümesine katkıda bulunma, enflasyonu düşük tutma ve sosyal güvenlik fonlarını desteklemede önemlidirler (Lianos et al. 1996; Sarris ve Zografakis 1999).

Karyotis'e (2012) göre elitler, göçmenlerin suç faaliyetlerine katılımını vurgulamış ve yaygın olarak yoksulluk ve suçluluk arasında bağlantı kurmuşlardır. Söylemlerin bir diğer ortak noktası ise “yabancı akını”, “istila” ve “açlar ordusu” gibi metaforların kullanılması ile insanların korku ve güvensizliklerinin üzerine gidilmesidir (Karyotis 2012, 396). Bu söylemlerin ve iddiaların gerçeği yansıtmayı yansıtmadıkları

sorgulanabilir olsa da, elitlerin otoritesi, kamuoyu algıları üzerindeki etkisini artırmıştır.

Ayrıca Karyotis (2012) analiz ettiği göçün güvenlikleştirilmesinin ve yabancı düşmanlığının artmasının bir sebebi olarak “sürpriz” unsurunu vurgulamış ve ani yaşanan göçün hem devleti hem de toplumu hazırlıksız yakaladığını öne sürmüştür. Buradan da görülebileceği gibi göç hareketinin aniden ve büyük oranlarda yaşanması toplum içinde huzursuzluk ve korku ortamının inşa edilmesinde etkili olabilmektedir. Gerçekleşen bu sürpriz göç karşısında ulusal kimliğin korunması, en kutsal sorumluluklardan biri haline gelebilir (Karyotis 2012, 399).

Göçün güvenlikleştirilmesini araştıran bir diğer çalışma ise Ayelet Banai ve Regina Kreide’in (2017) Almanya’da göçün güvenlikleştirilmesini vatandaşlık ve insan hakları üzerinden tartıştıkları makaleleridir. Bu çalışmada Almanya’da göçmenlik ve vatandaşlığa ilişkin inşa edilen güvenlikleştirme söyleminin unsurları hem Almanya içinde hem de Avrupa bağlamına bakarak incelenmiştir. Bunu yapmak için makale bazı önemli olaylar, hukuksal düzenlemeler veya resmi belgeleri incelemiştir. Göçle ilgili yapılan güvenlikleştirme ise kitlesel göçten kaynaklanan sosyal, ekonomik ve politik zorluklardan dolayı acil güvenlik önlemleri gerektiren tehditleri olarak söylemsel yollarla çerçevelenmesi olarak özetlenmiştir (Banai ve Kreide 2017, 906).

Bu güvenlikleştirme söylemi, yalnızca terörizm ve dini aşırılık tehdidini değil, aynı zamanda sosyal barış ve ekonomik refah için uzun vadeli bir tehlike ile vatandaşlığa yeni alınan, özellikle Müslüman vatandaşların, ülkeye bağlılıklarından duyulan şüpheyi de içinde barındırmaktaydı (Banai ve Kreide 2017, 909). Göçün güvenlikleştirilmesinde diğer örneklerde olduğu gibi genel olarak terör gibi suçlar,

toplumsal düzen ve ekonomik kaygıların üzerine gidildiğini görülmektedir. Göçmenlere vatandaşlık verilmesinin ise özellikle toplumsal açıdan bir tehdit olarak algılandığını ve bu kişilerin “gerçek” vatandaşlar kadar ülkesini seven ve ülkesine bağlı kişiler olmayacağı tehlikesine dair inanın oluşabileceğini görmekteyiz. Almanya’daki hukuksal söylem din özgürlüğüne odaklanırken, kamusal ve siyasi söylem, örneğin Müslüman kadınların taktığı başörtüsünün Batı gelenekleri, demokrasi, eşitlik ve kadın hakları gibi kamusal normlarla çelişki arz ettiğini vurgulamıştır (Banai ve Kreide 2017, 909). Buradan da görülebileceği gibi göçmenlerin yetiştirilme biçimleri ve hayat tarzlarından giyim kuşamlarına kadar pek çok farklılık içeren özellikleri, ev sahibi ülkelerde endişeye sebep olabilmektedir. Bu farklılıklar çoğu durumda negatif ve ev sahibi ülke kültür ve değerlerini yıkıp yerinden etme ve bütün olarak toplumu değiştirme gücüne sahip olarak gösterilmektedir. Banai ve Kreide kültürel değerlere ve kimliğe karşı tehdit söylemini inşa eden verilere ek olarak ekonomik refahın güvenlik söylemine dâhil edilmesini de incelemiştir. Sosyal sınıfları bütünleştirme ve dezavantajlı olan azınlık gruplara fırsatlar açma düşüncesi demokratik toplumlar için endişe duyulması gereken bir sorun olarak gösterilmektedir. Açılan bu yeni fırsatlar yerli halkın fırsatları için bir tehdit olarak inşa edilmektedir.

Banai ve Kreide’ye göre Almanya’da ortaya çıkan göçmenlerin ve yeni vatandaşlığa kabul edilen vatandaşların bir güvenlik tehdidi olarak çerçeveleyen güvenlikleştirme söylemine siyasi kanallardan gelen tepki iki yönlü olarak gerçekleştirilmiştir. Siyasi partilerin bazıları güvenlikleştirme söylemini kendi gündemlerine dâhil etmişler ve göç hareketinin çeşitli yöntemlerle sınırlandırılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Daha önce de bahsedildiği gibi siyasi partiler kendi popülerliğini artırmak ve çıkarlarına göre hareket edebilmek için güvenlikleştirme

söylemini benimseyebilmektedir. Bazı partiler ise toplumdaki azınlık grupların eşit haklara sahip olması, topluma katılımlarının ve entegrasyonlarının teşvik edilmesini yoksulluk, yabancılaşma ve dışlanmanın yol açabileceği potansiyel şiddet endişesi ile ulusal bir öncelik meselesi olarak görmeye başlayabilirler (Banai ve Kreide 2017, 910). Buradan da görülebileceği gibi aslında ironik bir şekilde de olsa toplumsal uyum hedefi güvenlikleştirmeye bağlantılı hale gelmiştir. Bu makalede de diğerleriyle ortak olarak göçmenlerin, mültecilerin ve sığınmacıların, genel olarak yabacıların, kısa vadede şiddet, suç ve terörle, uzun vadede ise sosyal değerlere, barışa ve refaha yönelik tehdit oluşturduğu güvenlik söyleminin nasıl inşa edildiği açıklanmıştır.

Bazı çalışmalar örnek vakalar üzerinden giderken bunlara ek olarak bazı çalışmalar ise, Avrupa'da özellikle son zamanlarda yükselişe geçen aşırı sağ partileri ve göçmen karşıtı politik tutumlar içeren söylemlerini ele almıştır (Mandacı ve Özerim 2013; Özerim 2013; Middleton 2016; Bovier-Lapierre ve Cynthia 2020; Ünal Eriş ve Öner 2021). Bu çalışmalarda göçmenlere yönelik bir güvenlik söylemi geliştiren aşırı sağ ve milliyetçi bir tutum benimseyen partiler analiz edilmiştir. Bu analizlerde göçmenlerin ev sahibi topluluk içinde özellikle ekonomik, kültürel, toplumsal uyum, siyasi yapı, iç istikrar ve kriminal boyutları tehdit ettiği ve tehlike içine soktuğu vurgulanmıştır.

Mehmet Gökay Özerim'in (2013) makalesinde Avrupa'daki göçmen karşıtı politikaların bir güvenlikleştirme sürecinden kaynaklandığını ve bu süreç içerisinde radikal sağ partilerin ulusal güvenlik, ekonomik güvenlik, kültürel güvenlik ve iç güvenlik gibi bazı ortak güvenlik temalarını kullanarak güvenlik inşa etme süreci içerisinde belirli söylem ve yaklaşımlar geliştirdiklerini tartışmıştır. Aşırı sağ partiler bazı olağanüstü önlemler alınarak korunması gereken çeşitli referans nesnelere

üzerinden tehdit algısı oluşturabilirler. Aşırı sağ partilerin bu bahsi geçen güvenlik temalarını kullanma sıklığı ve yoğunluğu, her ülke için belirli tarihsel, sosyal ve kültürel özelliklerine göre değişiklik gösterebilir (Özerim 2013). Bazı ülkelerde daha çok ekonomik boyutta güvenlikleştirme yapılırken bazı ülkelerde daha çok kültürel veya kimlik boyutu üzerinden güvenlik söylemi inşa edilebilir. Aşırı sağ partilerin göçmen karşıtı söylemleri, ikna etmeye çalıştıkları ve güvenlikleştirme teorisinde “kitle” olarak kavramsallaştırılan doğrudan bir hedef kitleye sahiptir. Daha önce de vurgulandığı gibi bir güvenlikleştirme sürecinin başarılı olabilmesi söz konusu hedef kitlenin ikna edilmesi ile ölçülmektedir.

Özerim’e (2013) göre güvenlik ve göç arasındaki bağı analiz eden literatüre dayanarak, Avrupa’da ulusal ve ulus üstü düzeylerde çok aktörlü bir güvenlikleştirme sürecinin var olduğu söylenebilir. Soğuk Savaş’ın sona ermesinin ardından göçmenlik karşıtı politikalar yeni bir popülizm yolu ve Avrupa radikal sağ partileri için bir varoluş nedeni haline gelmiştir. Avrupa’daki aşırı sağ partiler göç politikalarında güvenlik söylemini popülerlik kazanmak adına aktif olarak kullanmışlardır. Özerim’e göre (2013, 926) kullanılan göç karşıtı, İslam karşıtı veya dini temalar barındıran söylem ve politikalar, Avrupa’da var olan diğer tüm sosyal sorunları gizlemek, görmezden gelmek ve seçmenleri bu asıl “gerçek” sorunlardan uzaklaştırmak için bir nevi pelerin işlevi görmekte ve göçmenlerin “günah keçisi” olarak kullanılmasına yol açmaktadır.

Ashley Middleton’ın (2016) makalesinde ise popülist radikal sağ partiler ve göçün güvenlikleştirilmesi konusu Fransız popülist aşırı sağ parti Front National’ın (FN) göç karşıtı söylemleri üzerinden incelenmiştir. Middleton’a göre göçmenlerin tehdit olarak algılanmasının temel nedeni kimliğin öncelenmesidir. Jean Marie Le Pen liderliğindeki FN’nin politik bakış açısı göçmenler ve Fransız kültürüne yönelik

tehditler hakkında açıkça eleştirel ideolojiler barındırmaktadır. Parti ekonomik ve stratejik güç temalarına yönelik güvenlik söylemini kullansa da en baskın olarak kimlik ve kültür boyutuna odaklanmaktadır. Göçün güvenlikleştirilmesi sürecini kolaylaştıran bir işlevsel aktör olarak öne çıkan medyanın rolü ise bu makalede de ele alınmıştır. Medya kuruluşları, siyasi haberler ve yorumlara ulaşmada halk için temel kaynaklardır ve politikacılar ile vatandaşlar arasındaki irtibatı sağlarlar. Medya “belirli bir söylemin aracı” olarak hizmet edebilecek bir “kolaylaştırıcı altyapı” olarak karşımıza çıkmaktadır (Middleton 2016, 19). Medya araçları bir olayın istenilen bir şekilde sunulmasında önemli rol oynar. Middleton’a (2016, 2019) göre basın, FN politikalarını ve genel olarak partiyi vurgulamaya devam ettikçe ve söylemleri kitle tarafından ne kadar önemli görünürse, FN, seçmenlerin zihninde o kadar erişilebilir hale gelir ve oy verme konusunda güçlü bir seçenek olarak görülme olasılıkları da artmış olur.

Literatürde, ideolojiler ile bağdaştırılan ve kamuya açık alanda görünürlüğü artan kişilerin ve detayların, kamudaki düşünce yapısını da etkilediğine yönelik çalışmalar mevcuttur. Örneğin, Burchardt ve Griera’nın (2019) makalesine göre Avrupa’da İslam’ın güvenlikleştirilmesi ve olumsuz klişeleştirilmesi, peçe ve çarşaf giymenin görünürlüğüyle beraber kamusal alanda bu ideolojik fikirlerin somutlaştırmasının ve klişeleştirilmesinin yolunu açmaktadır. Kamusal alandaki rejimler, belirli güç kümelerinde temellenen ve hegemonik ideolojik anlatılara kazanmış görünürlük kuralları tarafından şekillendirilmektedir (Burchardt ve Griera 2019, 741). Buradan da anlaşılacağı gibi örneğin peçe takmak veya çarşaf giymek gibi İslami pratiklerin yani “yabancı” öğelerin görünürlüğünün güvenlikleştirme pratiklerine etkisi olabilmektedir. Bir diğer deyişle, kamusal alandaki “yabancı” görünürlüğü,

toplumdaki yazılı olmayan normlar veya fikirleri beslemekte etkili olabilmektedir. Bu görünürlüğü kamusal alanın normalleşmiş anlayışlarını bozan bir pratik haline getiren söylemsel süreçler de ortaya çıkabilmektedir (Burchardt ve Griera 2019).

Ayşen Üstübcü (2020) ise makalesinde İstanbul'da Zeytinburnu ilçesinde, Suriyeli ve Afganların kent hayatına katılımları ve dolayısıyla kamusal alandaki görünürlüklerinin artmasının karşılaştıkları kabul edilme veya dışlanma durumlarına olan etkisini analiz etmiştir. Üstübcü (2020) yaptığı araştırma sonucunda özellikle 2013 yılından sonra artan Suriyeli sayısı ile beraber, ilçede artan göçmen görünürlüğünün, yerel halkın göçmenlere karşı olan tutumunun bazen düşmanlığa da varan yabancı karşıtı söylemlere dönüştüğünü ortaya koymuştur. Göçmen nüfusundaki görünürlüğün artması hele ki bu görünürlük aniden ve büyük sayılarda yaşandığında, bu gruplara yönelik olumsuz tutum ve tepkileri artırabilmektedir. Bu tez çalışmasında ise kamusal alandaki Suriyeli görünürlüğünün, kamuoyunun istikrarı ve düzenine yönelik “tehlikeyi” vurgulayan bir söylem olarak güvenlikleştirme öğeleri içeren Tweetleri üzerinden test edilecektir (Hipotez 3). Bu yüksek lisans tezi kapsamında kamusal alandaki görünürlük tam anlamıyla ölçülemeyeceği için hem Suriyeli sayısının artması hem de kamp dışı yerleşimlerinin artmasıyla, şehirlerdeki istikrarı tehdit ettikleri algısının artacağı varsayımı ile bu hipotez oluşturulmuştur. Ayrıca analiz için yapılan Tweet araştırması sırasında, görünürlüğü belirten ifadelerin kullanıldığının görülmesi de bu etkinin önemli olabileceğini düşündürmüştü ve analize eklenmiştir.

2.2.b. Göçün Güvenlikleştirilmesinde Ortak Boyutlar

Göçün güvenliklestirmesi literatüründe görüldüğü gibi göçmenler, ülkelerin ekonomiye ve iç istikrara, toplumsal bütünleşmeye ve devletlerin yıllar içinde inşa

ettikleri milli değerlerine de zarar verecek bir faktör olarak yansıtılmaktadır. Literatür taramasında da görüldüğü gibi Ceyhan ve Tsoukala'ya (2002, 23-24) göre, göçün güvenlikleştirilmesi sembolik bir süreçtir ve neredeyse tüm göçmen karşıtı söylemlerde öne sürülen argümanlar arasında benzerlik söz konusudur. Yazarlara göre genellikle politikacılar, güvenlik kurumları ve medya tarafından üretilen bu argümanlar genellikle dört ana eksen etrafında şekillenmektedir ve bunlar: sosyoekonomik, güvenlik, kimlik ve siyasi eksendir. Karyotis (2012, 390) ise geleneksel bir yaklaşım izleyen çalışmaların, göçün bir dizi temel değeri nesnel olarak ne ölçüde tehdit ettiğini değerlendirdiklerini belirtmiş ve genellikle, yalnızca bunlarla sınırlı olmamak üzere, ekonomik, suç/ kamu düzeni ve toplum olmak üzere üç geniş eksenle ilgili olduğunu aktarmıştır. Gattinara ve Morales (2017, 4) ise göç ve güvensizliğin yalnızca ekonomik refah ile kültürel, kimliksel ve dini değerlere yönelik algılanan tehditler açısından değil, aynı zamanda sosyal düzen, siyasi istikrar, suçluluk ve kişisel güvenlik açısından toplumsal düzeyle ilişkili olarak değerlendirilmesini belirtmiştir.

Bu bağlamda göçün güvenlikleştirilmesi literatüründe görülmektedir ki göçün güvenlik tehdidi olarak söz edimlerle inşa edilmesi dört ana kategori altında incelenebilir. Bunlar: toplumsal boyut, kriminal / suç boyut, ekonomik boyut ve siyasal boyuttur. Bu tez çalışmasında yapılan analiz kısmında göçün güvenlikleştirilmesi literatüründe öne çıkan bu dört temel eksen üzerinden gidilmiş ve güvenlik inşası bu boyutlar üzerinden kategorize edilmiştir. Literatüre bakıldığında bu boyutların aşağıdan-yukarıya doğru, kamuoyu ifadeleriyle güvenlikleştirme sürecine dâhil edilmesinin incelenmesi konusunda bir eksiklik olduğu görülmüştür.

Göçün güvenlikleştirilmesi literatüründe öne çıkan dört boyuttan toplumsal boyutta tehdit altında olduğu endişesi duyulan referans nesnesi temel olarak bir toplumu toplum yapan dil, kültür, kimlik, yaşam biçimi gibi ortak değerler bütünüdür. Wæver'a göre (1993, 23) toplumsal boyutun korunabilmesi "bir toplumun değişen koşullar ve olası veya var olan tehditler altında kendi temel karakterini sürdürebilme yeteneğidir". Göç alan ülkenin, hâlihazırda var olan, ulusal kimliği, demografik ve toplumsal yapısı, uyumu ve bütünleşmesinin göçmenler tarafından zarar göreceği endişesi ön plandadır. Toplumsal sektörde güvenlikleştirmenin özü kimlik olduğundan toplumsal sektöre "kimlik güvenliği" adı da verilmektedir (Buzan et al. 1998, 120). Tehdit edilen nesne, bir topluluğun kolektif kimliği, yani "biz" kimliğidir ve bu kimliği taşıyan topluluk yalnızca vatandaşlık odaklı değil, aynı zamanda dini, etnik, ırksal veya diğer ortak değer odaklıdır. Batı Avrupa'da göç, başlangıçta ekonomik odaklı ele alınsa da zaman içinde göçmenler, ev sahibi ülkenin kültürel ve kimliksel değerleri için bir tehdit olarak vurgulanmaya başlanmıştır. Ivarsflaten (2005), kültürel ve kimliksel kaygılarının bireysel tutumlar üzerindeki etkisinin, ekonominin durumuna ilişkin korkulardan çok daha yaygın olduğunu belirtmiştir.

Literatüre göre, toplumsal boyuttaki bu tehdit, göçmenlerin varlığının ev sahibi ülkenin kültürel, dilsel ve dini yapısını değiştireceği görüşünden kaynaklanmaktadır ve bu inanç AB üye devletlerindeki milliyetçi ve popülist aşırı sağ siyasi partiler tarafından kullanılmasıyla güçlenmeye başlamıştır. Toplumsal boyut göçmenlerin bir toplumun, toplumsal uyumunu ve homojenliğini ve etnik, kültürel, dini ve dilsel dokusunu ne ölçüde tehdit ettiği ile ilgilidir (Karyotis 2012, 390). Bu yüksek lisans tezinde de kast edilen bu tip sosyal tehdittir. Bu sosyal tehdidi ve toplumun uyumunu tehdit ettiği ima edilen ifadeler toplumsal alanın içerisine alınmıştır. Güvenlik ve

tehdidin nasıl tanımlandığı ve sunulduğu ise "bizim" kim olduğumuzun ve tehditlerinden korunmaya ihtiyaç duyduğumuz "öteki veya ötekilerin" kim olduğunun tanımlanmasına etki eder (Williams 2008, 7). "Biz" ve "onlar" ayrımı ise, göçmenleri "kültürel olarak öteki" şeklinde bir pozisyona yerleştirmekte ve göçmenlerin toplumla ilişkisini çatışmalı olacak bir şekilde sokmaktadır (Ceyhan ve Tsoukala 2002). Bu da göçmenlerin ev sahibi ülkenin toplumundan dışlanmasına ve tehlike olarak görülmesine yol açmaktadır.

Suç boyutunda göçmen grupları ev sahibi ülke için potansiyel bir fiziksel güvenlik tehdidi olarak çerçevelenmektedir. Başka bir deyişle, kültürel, dini ve etnik kimliğe bir meydan okuma olarak görülen göçmenler, aynı zamanda bireysel yapılan suç eylemleri ile uyuşturucu, silah kaçakçılığı veya organize suçlar vb. toplum huzurunu bozacak tehditlerle de ilişkilendirilmektedir. "Suçlu göçmen tezi" altındaki iddia, göçmenlerin ev sahibi ülke topluluklarından daha fazla suç faaliyetlerine karıştıkları ve suçlu göçmen sayısının çok daha fazla olduğu yönündedir (Lee ve Martinez 2000). Terörizmi göç ile ilişkilendirmek ise daha önce de bahsedildiği gibi Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) yaşanan 11 Eylül 2001 saldırıları ile daha da artmıştır. Dolayısıyla, eskiden daha çok iç piyasa politikalarıyla ilişkili olan göçmenler, Avrupa'daki iç güvenlik politikalarının merkezi haline gelmiştir. Bu tarihten sonra genel olarak yabancı ve kişiler fiziksel güvenliğe karşı açık birer tehdit olarak görülmeye başlamışlardır. 11 Eylül'den sonra AB tarafından uygulanan politikalar ile göçmenler ve sığınmacılar için kullanılan retorik göçü doğrudan terörizmle bağlantılı bir sorun olarak göstermiştir. Bu tip uygulamalar ise göçmenlere karşı toplumda oluşan güvensizliği daha da fazla beslemiştir. Terörizm ve göçün ortaya çıkardığı tehditlerin birbirine bağlanması, o dönemlerde sıkça rastalanan bir retorikti. Fakat göçmenler 11

Eylül saldırılarından önce de Avrupa'da suç boyutunda güvenlikleştirilmekteydi (Teshahoney 1998).

Uluslararası terör saldırıları sonucunda AB tarafından alınan tedbirler ve göçmenlerle ilgili olarak kullanılan retorik, Avrupa Birliği'nin Avrupalı olmayan yabancı vatandaşlar için topluma 'dâhil etme' yerine toplumdaki 'dışlama' politikasına ve daha kısıtlayıcı göç ve sığınma politikalarına geri dönmesine zemin hazırlamıştır (Karyotis 2007, 2). Bu bakış açısı göçmenlerin suçlu olarak kavramsallaştırılmasıyla bu retorik birçok Avrupa Üye devletinde medya ve siyasi alanlarda yeniden üretilerek kitlelere sunulmuştur. Böylece göçmenlerin doğaları gereği suç faaliyetlerinde bulunacakları ve dolayısıyla ev sahibi toplumun düzeni, fiziksel güvenliği ve günlük yaşamı için doğrudan tehdit oluşturacakları düşüncesi güçlendirilmiş olmaktadır. Suç boyutunda genel olarak tüm göçmenler potansiyel birer tehlike oldukları için hareketleri izlenmesi ve kontrol altına alınması gereken şüphe duyulması gereken kişiler olarak algılanmaktadır. Özellikle medyanın gündeme getirdiği artan suç, tehdit ve ulusal güvenlik tehlikesi, toplumdaki çoğu grupta güvensizlik ve korku yaratma eğiliminde olan bir endişedir (Buonfino 2004, 34).

Ekonomik boyutta ev sahibi ülkelerdeki yüksek sayıda göçmen varlığının ev sahibi ülke ekonomilerini, istihdamını ve refah düzeyini olumsuz yönde etkilediği veya etkileyeceği iddiası literatürde karşımıza çıkmaktadır. Ekonomik tehdide odaklanan çalışmalar, genellikle sosyo-tropik ve benmerkezci kaygılar arasında ayırım yaparak, göçü ülke ekonomisine yönelik algılanan tehditler ve bireysel ekonomik durumlara algılanan tehditler olarak ele almaktadır (Sniderman et al. 2004). Literatürde de görüldüğü gibi göçmenler, toplumda yüksek işsizlik, istihdamda rekabet oluşturma, ekonomik yardımlardan yararlanma veya yavaşlayan ekonomik büyümeye sebep

olmaları konusundaki çerçevelemeye maruz kalmışlardır. Göçmenler ve ekonomik sıkıntılar arasında bağ kurmak genellikle göçmen gruplarının işgalci veya vurguncu olarak tasvir edilmesinin yolunu açmakta ve toplumdaki göçmen korkusunu yükseltmektedir. Huysmans'a göre bu metaforlar göçmenleri, sığınmacıları ve mültecileri sosyo-ekonomik sistemin hayatta kalmasına ciddi bir tehdit olarak göstermektedir (Huysmans 2000a, 769). Dolayısıyla göçmenlerin ev sahibi topluluk için işsizlik sorunu yaratabileceği ve refah sisteminden yararlanabileceği düşüncesi, ekonomik boyutta güvenlik söz edimlerini tetiklemektedir. Milliyet / uyruk ve refah aidiyeti arasındaki bu bağlantıyı, Huysmans "refah şovenizmi / aşırı milliyetçiliği (*welfare chauvinism*)" olarak adlandırmıştır (2000b, 161).

Göçün ev sahibi ülkenin iç ekonomisini kötü yönde etkilediği iddiaları her zaman gerçekleri ortaya koymayabilir. George Borjas (2001) göçün ekonomik analizi üzerine yaptığı çalışmada göçmen işçilerin ev sahibi ülkenin ekonomisi üzerindeki etkisini araştırmıştır. Borjas'a (2001) göre göçün ev sahibi ülke ekonomisi üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğunu savunmak, sorgulanması gereken bir iddiadır ve Borjas ihtiyaç duyulan iş gücünü ekonomiye getirdiği için göçün ekonomi için uzun vadeli faydaları olduğunu düşünmektedir. Ayrıca göçmenlerin çoğunlukla yemek, temizlik, çocuk bakımı vb. işlerde çalışması ve yerli vatandaşların çoğunlukla bu sektörlerde çalışmaya karşı isteksiz oluşu da ev sahibi toplulukların istihdamı için rekabet yaratmayacaktır. Literatürde, ekonomik açıdan bakıldığında, tehdit olarak inşa edilmelerine rağmen göçmenlerin AB ekonomileri için olumlu ve gerekli bir güç olarak ele alındığı görülmektedir (Brücker et al. 2006; Favell 2009; Manthei 2021).

Siyasal boyutta tartışılan noktalardan birisi göçmenlerin sadece iç politikayı değil, aynı zamanda göç veren ve göç alan ülke arasındaki ikili ilişkileri de etkilemesidir.

Örnek olarak göç veren bir ülke, kendi vatandaşlarından oluşan göçmen gruplarını, göç alan ülkedeki siyasi çıkarlarını yerine getirmek için kullanabilir. Ek olarak, etnik diasporalar ev sahibi ülkelere ve ev sahibi ülke topluluklarına düşman olabilir ve bu doğrultuda gerçekleştirecekleri faaliyetleri ev sahibi devletlerin iç istikrarına zarar verebilir (Stivachtis 2008, 17). Diğer bir deyişle, siyasi alanda göçün ulus-devlet ideolojisini, iç istikrarı tehdit ettiğine ve devlet güvensizliğini beslediğine dair oluşan güçlü inanç siyasal yapının tehdit edildiği inancını da beslemektedir. Bu boyutta örneğin Avrupa'da refah şovenizmi, sadece AB üyesi devlet vatandaşları için ekonomik bir strateji olmaktan çıkıp aynı zamanda göçmenlerin, sığınmacıların, yabancıların ve mültecilerin, siyasi alanda meşruiyetin azalmasının hem nedeni hem de giderilmesi noktasında günah keçileri olarak inşa edildiği bir siyasi mücadelede de rol oynamaktadır (Huysmans 2000a, 769).

Bununla birlikte, göçün siyasal boyutuyla ilgili dikkat çekilmesi gereken bir diğer konu ise, politikacılar tarafından politika söylemlerini meşrulaştırmak ve seçimlerdeki gücünü artırmak için kullanabilecekleri bir alan yaratılmasıdır. Bu da parti liderlerinin seçimleri kazanmak adına halkı kendi taraflarına çekmek için manipülasyon hamleleri geliştirmelerine yol açar. Olağandışı önlem önerileri sunmaları ve bunu meşru bir çerçeveye oturtma çabaları, halkta göçmen korkusunu tetikleyebilir.

2.3. Güvenlikleştirme Teorisi ve Eleştiriler

Güvenlikleştirme teorisi her ne kadar geleneksel güvenlik kavramını eleştirerek kapsamını genişletmeyi amaçlayıp daha geniş bir tanım ile uygulamaya katsa da bazı eleştiriler almıştır. Güvenlikleştirme teori, yöntem ve metodoloji ile ilgili üç tür meydan okuma ile karşı karşıyadır (Balzacq vd. 2016). Güvenlikleştirme teorisinin

çerçevesi “dar” olmakla eleştirilmektedir. Bu dar çerçeveyi Matt McDonald (2008) üç nokta üzerinden eleştirmektedir. Bunlar: güvenlik inşasının tanımlanmasının yalnızca baskın aktörlerin söylemlerine odaklanılarak yapılmasından kaynaklanan darlık, eylemlerin bağlamının yalnızca olay anına odaklanılarak dar bir şekilde tanımlanması ve güvenlikleştirmenin çerçevesinin eylemin doğasının yalnızca tehditlerin belirlenmesi açısından tanımlanmasından dolayı dar olması. Güvenlikleştirme teorisi açıklamalarıyla geniş kitlelere ulaşabilen ve kaynakları kullanabilen siyasi liderlerin ifadelerine odaklanmaktadır. Yalnızca baskın seslere odaklanmak ve onların güvenlik ve tehdit olarak imalarına odaklanması marjinal seslerin susturulmasına katkıda bulunur (McDonald 2008).

Güvenlikleştirme teorisine getirilen bir diğer eleştiri ise söylemlere, konuşmalara odaklanmasıdır. Bağlamla ilgili olarak, Kopenhag Okulu'nun güvenlikleştirme kavramının en sorunlu görülen iki yönü, söyleme verilen ayrıcalıklı konum ve bunun sonuca bağlı geriye dönük güvenlik görüşüdür (Wilkinson 2010, 94). Söylem analizi güvenlik inşasını analiz etmede baskın yöntem olmaya devam etse de, giderek artan sayıda akademisyen, içerik analizi ve etnografik araştırmalar gibi geniş bir yaklaşım kullanmaktadır (Balzacq vd. 2016, 519). Bu eleştiriler sözel olmayan güvenlik ifadelerinin de güvenlikleştirci aktör tarafından dâhil edilebileceğini öne sürmektedir.

Güvenlikleştirme teorisine getirilen bir diğer eleştiri ise güvenlik inşasını yapan güvenlikleştirci aktör için siyasi elitlere olan yoğun odaklanmasıdır (Charrett 2009). Güvenliğin eleştirel analistleri, devletçi güvenlik alanının, belirli grupları ve fikirleri dışlayan, birey veya küresel topluluk için olumsuz sonuçlar getiren güvenlikleştirme süreçlerine yol açtığını savunmaktadır (Krause ve Williams 1997; Wyn Jones 1999; Hoogensen ve Rottem 2004). Birden fazla kitlenin var olabilmesi ve her durumda halk

olması gerekmediği eleştirisi önemlidir. Bu tez kapsamında bakılacak olursa, Türkiye’de Suriyeli algısı ile ilgili yapılan literatür taramasında görülebileceği üzere (ilerleyen kısımlarda) Suriyelilerin Türk hükümeti tarafından güvenlik ekseninden çıkarılması ve insani boyutlarına odaklanması, karar alıcıyı güvenlikleştirici aktör olmaktan uzaklaştırmıştır. İkna edilmesi gereken halk ise, analiz kısmında gösterilmeye çalışıldığı gibi, Suriyelileri çeşitli güvenlik boyutlarının içine dahil etmekte ve edilmesini de beğenmekte yani hak vermektedir.

Constantinos Adamides’in (2012) çalışmasında kurumsallaşmış, yatay veya aşağıdan yukarıya (*bottom-up*) süreçlerin varlığını Kıbrıs örneği üzerinden test edilmiştir. Adamides’e göre her bir hedef kitlenin amacı, tüm karar vericileri değil, ilgili karar vericileri etkilemek olduğundan, birden fazla kitlenin ve aktörün varlığı, aşağıdan yukarıya doğru yapılan baskıların ve güvenlikleştirmenin başarılı olmasına izin verebilir (Adamides 2012, 34). Bir diğer deyişle, güvenlikleştirici aktör veya ikna edilmesi gereken kitle her durumda her zaman aynı olmayabilir. Bu tez çalışmasında Twitter platformu üzerinden, her kullanıcısı “halk” olmasa da halkın erişimi ve halka erişim daha fazla olduğundan, geleneksel anlamda kitle olan tarafın, güvenlik inşasına olan katılımına bakılmıştır.

Bu bölümde, söz konusu tez çalışmasında önemli olan kavramsallaştırmalar ve tanımlar yapılmıştır. Güvenlikleştirme teorisi ve göçün bir güvenlik meselesi olarak inşa edilmesi konusu ayrıntılı bir şekilde açıklanmış ve göçün hangi boyutlar üzerinden güvenlikleştirilmekte olduğu belirlenmiştir. Son olarak, bu tez çalışması kapsamında önemli olanlara odaklanılarak, güvenlikleştirme teorisine getirilen eleştirilerden bahsedilmiştir. Şimdiki bölümde ise analiz kısmına geçmeden önce mevcut durumun daha iyi anlaşılabilmesi adına Türkiye’de göç tarihinden kısaca

bahsedilecek, Türkiye'deki Suriyeliler hakkında veriler paylaşılacak ve Türkiye'de Suriyeliler hakkında yapılan güvenlik çalışmalarına yer verilecektir.



BÖLÜM III

TÜRKİYE'DE SURİYELİLER

Bu bölüme kadar tez çalışmasında kullanılacak kavramlar ve teorik çerçeve açıklanmıştır. Ayrıca göçün güvenlikleştirilmesi literatüründe, tezin analiz kısmında kullanılacak ortak boyutlar tespit edilmiş ve açıklanmıştır. Analiz ve bulgular bölümlerine geçmeden önce şimdiki bölümde Türkiye'nin göç kavramı ile olan ilişkisine bakılacak ve 2011'de Suriye'de yaşanan iç savaş sonrasında Türkiye'ye gelen Suriyeliler hakkında veriler paylaşarak mevcut durum gösterilecektir. Sonrasında ise Türkiye'de Suriye ile ilgili güvenlikleştirme çalışmaları ve Türkiye'deki ev sahibi topluluğun Suriyeli algısını araştıran çalışmalarla ilgili literatür taramasına yer verilecektir.

3.1. Türkiye, Göç ve Suriyeliler

Bir insan veya insan topluluğunun bir yerden bir yere göç etmesinde etkili olan kendi ülkesi için itici gittiği ülke için ise çekici faktörler bulunmaktadır. Göç itici faktörlerin güçlü olduğu ülkelerden, çekici faktörlerin güçlü olduğu ülkelere doğru gerçekleşir (Dorigo ve Tobler 1983; Zimmermann 1996).

Türkiye'ye bakıldığında, 1960'ların ilk yıllarından başlayarak ve 1970'lerin sonlarına kadar çok sayıda Türk uyruklu vatandaş Batı Avrupa ülkelerine, özellikle de Batı Almanya'ya ekonomik sebeplerden dolayı göç etmiştir. Bu göç yakın zamanlara kadar aile birleştirme programları ve iltica yolu ile devam etmiştir. 1961 yılında Türk ve Batı Almanya hükümetleri arasında imzalanan bir Anlaşma sonucunda Avrupa'ya

büyük oranlarda Türk işçi göçü başlamıştır. Bu göç hareketi ile Alman ekonomisine geçici vasıfsız işgücü sağlanması ve Türkiye'deki işsizlerin sayısının da azaltılmış olması amaçlanmaktaydı. Göç ile maaş ve kalkınma ile göç arasındaki bağlantı konusunu araştıran oldukça geniş bir literatür mevcuttur (Piore 1979; Borjas 1994).

Türkiye 1961 yılında Almanya ile imzaladığı işgücü anlaşmasından sonra 1964 yılında Avusturya, Belçika ve Hollanda, 1965 yılında Fransa ve 1967 yılında ise Avustralya ile benzer anlaşmalar imzalamış ve bu anlaşmalar kapsamında söz konusu ülkelere işçi göçleri yaşanmıştır (ytb.gov.tr/yurtdisi-vatandaslar/genel-bilgi, Erişim Tarihi: 3 Ocak 2022). Bu 'misafir işçilerin' ise yeni becerilerle dönmesi ve Türkiye ekonomisini iyileştirmeye yardımcı olması bekleniyordu. Ancak göç edenlerin birçoğu yerleşerek ve hatta ailelerini de yanlarına alarak göç ettikleri bölgelerde yaşamaya devam ettiler. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı verilerine göre günümüzde sayıları yaklaşık 6,5 milyona ulaşan Türk diasporasının önemli bir kısmı, yukarıda bahsedilen işgücü anlaşmaları kapsamında çeşitli Avrupa ülkelerine yerleşen ve bu ülkelerdeki varlıklarını günümüze değin sürdürüp, artık 4. nesline ulaşan Avrupa'daki vatandaşlardan oluşmaktadır (ytb.gov.tr/yurtdisi-vatandaslar/genel-bilgi, Erişim Tarihi: 3 Ocak 2022).

3.1.a. Türkiye'ye Doğru Yaşanan Göç Akımları

Türkiye zaman içinde göç veren ülke konumundan göç alan ülke konumuna Türkiye zaman içinde göç veren ülke konumundan göç alan ülke konumuna gelmiştir ve geleneksel olarak bir göç ülkesi olarak bilinmektedir. Türkiye jeopolitik konumundan kaynaklı olarak komşu ülkelerinden kaçan ve özellikle Avrupa Birliği ülkeleri gibi üçüncü bir ülkeye sığınma arayan göçmenler için transit bir ülkedir. Anadolu coğrafyası tarih içinde pek çok kez kıtalar arası bir köprü işlevi görmüştür.

İnsanların ayrılmak istediği ülkelerde iç çekişmeler, siyasi huzursuzluklar, iktidarı yıllarca elinde tutan diktatörlük, ekonomik krizler, terör örgütleri ve saldırıları, güvensiz ortam, yüksek işsizlik oranı ve benzeri birçok yapısal sorun bulunabilmektedir. Göç etme motivasyonu bu sorunlardan bir veya birden fazlasının beraber bulunması sebebinden kaynaklanabilir. Türkiye fiziki konumu olarak hem karadan hem de denizden birçok devletle çevrili olduğundan, bölgesindeki hemen her gelişme Türkiye'yi de etkilemekte, ilgilendirmekte ve bu bağlamda yurtiçinde ve yurtdışında uyguladığı politikalarını ve eylemlerini de şekillendirmektedir. Günümüz Türkiye'sinin biçimlenmesinde 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren yaşanan göç dalgaları önemli rol oynamıştır (goc.gov.tr/kitlesele-akinlar, Erişim Tarihi: 27 Mart 2022).

Cumhuriyet döneminde Türkiye'ye, çalışma veya eğitim maksadıyla gelen kişiler hariç, yaklaşık 6.5 milyon kişi göç etmiştir. Türkiye'ye çalışma, eğitim veya diğer amaçlarla gelmiş olan kişilerde 15 yılda yaklaşık 3.3 milyonu ikamet izni almıştır (goc.gov.tr/goc-tarihi, Erişim Tarihi: 13 Ocak 2022). Türkiye'ye gelen göçmenlerin yaklaşık yarısı devlet tarafında yerleştirilmiş ve istihdam imkânı sunulmuş, diğer yarısı ise ülkede bulunan tanıdık veya akrabalarının yanına yerleşmiştir (goc.gov.tr/kitlesele-akinlar, Erişim Tarihi: 27 Mart 2022). Göçmenlerin yerli halkla olan etkileşim ve iletişimi, göçmenlerin entegrasyonunun sağlanması gibi konular Türkiye'de önemli gündem maddeleri haline gelmiştir.

Türkiye'nin aldığı göç akınları “yeni” ve “eski” göçler olmak üzere iki kategori altında ele alınmaktadır (Tolay 2012). Cumhuriyetin kurulduğu 1923'ten 1980'lere kadar eski göç grupları genel olarak Türk kimliğini kolaylıkla benimseyebilen Türk kökenli veya kültürüne sahip olan kişilerden oluşmaktadır (Kirişçi 2006). Kimlik ve

kültür benzerliği bu göçmenlerin Türkiye'deki ev sahibi topluma daha kolay adapte olmalarını sağlamıştır. Bu ilk aşamadaki göç dalgaları ile göç eden insanlar Türkiye için "yabancı" olarak değil ulusun bir parçası olarak görüldüğünden bu aşama göç yerine "Türkleşme, İslamlaşma ve yeni ulus inşası" süreçleri olarak kabul edilmektedir (Aksel ve İçduygu 2013). 1980'lerdeki göç dalgaları ise ilk kez ne Türk kökenli ne de Müslüman olan ve "yabancılardan" oluşan göçlerdi ve küreselleşme sürecinin etkisinden kaynaklanmaktaydı (Aksel ve İçduygu 2013, 175). Türkiye daha önce de bahsedildiği gibi özellikle bu dönemlerde daha güvenli ve gelişmiş ülkelere göç etmek isteyen insanlar için transit ülke olarak kullanılmaya başlandı.

Görüldüğü gibi tarih içinde savaş, çatışma, ülkeler arası anlaşmalar, göç etmeye zorlanma veya ekonomik nedenler zaman içerisinde farklı bölgelerden insanların Türkiye'ye göç etmesine veya Türkiye'yi transit ülke olarak kullanmalarına yol açmıştır. Türkiye etnik ve kültürel olarak çok fazla çeşitlilik barındıran bir ülkedir. Son zamanlarda özellikle 2011 yılında büyük kitleler halinde yaşanan Suriyeli göç hareketi ise Türkiye'de hem siyasetin hem de kamuoyunun gündelik yaşamının gündeminde üst sıralarda yer almaktadır. Türkiye'nin zaman içinde verdiği göç ve aldığı göç hareketlerinden bu kısımda bahsettikten sonra şimdiki kısımda çalışmanın vaka seçimini oluşturan Türkiye'deki Suriyeli göçmenler hakkında veriler paylaşılacaktır.

3.1.b. Kitlese Bir Göç Dalgası: Türkiye'deki Suriyeliler

Tarih içinde Suriye'den, ferdi kaçırlar hariç, 1945, 1951, 1953 ve 1967 yıllarında Türkiye'ye toplu göçler gerçekleşmiştir (goc.gov.tr/kitlese-akinlar, Erişim Tarihi: 27 Mart 2022). Mart 2011 tarihine gelindiğinde ise Suriye'de Başkan Başar Esad rejimine karşı protestolar baş göstermiş, yönetim karşıtı bu protestolar kontrolden çıkmış ve iç savaşı beraberinde getirmiştir. En az 465 bin kişi hayatını kaybetmiş, yüz binlercesi

yaralanmış ve sonuçta 7 milyondan fazla Suriyeli yaşadığı yeri değiştirmek zorunda kalmıştır (Erdoğan 2019b, 2). Ülkedeki bu kaos ortamından kaçmak için komşu ülkelere sığınan Suriyeliler özellikle son zamanlarda gerçekleşen en büyük çaplı ve ani yaşanan mülteci akınına sebep olmuştur. UNHCR Mülteciler Yüksek Komiseri Filippo Grandi, bu krizi "Zamanımızın en büyük insani ve mülteci krizi ve devam eden bir acı nedeni" olarak nitelendirmiştir (unrefugees.org/emergencies/syria/, Erişim Tarihi: 13 Ocak 2022). 2018 yılında Türkiye, çoğunluğu 3,6 milyonun üzerinde olan Suriyeliler olmak üzere 3,7 milyon mülteci ile dünyanın en büyük ev sahibi ülkesi olmuştur (IOM World Migration Report 2020, 40). Suriye'deki iç savaşın başlamasından itibaren ülkenin gelecekteki durumu için herhangi bir kesinlik içeren tahmin yürütmek halen zordur. Özellikle Suriye'den kaçan ve farklı ülkelere yerleşip yeni hayatlar kuran kişilerin kendi ülkelerine geri dönme olasılıkları çokça tartışılmaktadır. Geri dönmeme olasılıkları başta Türkiye olmak üzere sosyal, ekonomik, siyasi ve güvenlikle ilgili alanlarda geniş çaplı politikalar geliştirilmesi ve uygulanması gerekliliğini ortaya koymaktadır (Erdoğan 2019a, 2; Erdoğan 2019b). Suriye'den Türkiye'ye yaşanan hareketlilik Türkiye'nin uyguladığı sık sık tartışılan "açık kapı politikası" uygulaması sayesinde devam etmiştir.

Türkiye'deki yasal düzenlemeler, Suriyelilerin "mülteci" olarak tanımlanmasına açıkça izin vermemektedir. Türkiye'de genellikle Suriyeliler için mülteci kavramından çok "sığınmacı" ya da "misafir" kavramları politikacılar tarafından kullanılmıştır. Ancak, BMMYK tavsiyesi üzerine 30 Mart 2012 tarihli bir Genelge ile Türkiye'deki Suriyelilerin uluslararası hukuk bağlamında tanımı yapılmış ve Türkiye'deki Suriyeliler bundan böyle "geçici koruma altındaki yabancılar" olarak kabul edilmiştir (Erdoğan 2019a, 8). Suriyelilerin Türkiye'deki güncel statülerine bakacak olursak 11

Nisan 2014 tarihinde yürürlüğe giren 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile geçici koruma statüsü düzenlenmiştir. 6203 sayılı Geçici Koruma Yönetmeliğine göre geçici koruma (Geçici Koruma Yönetmeliği 2014):

“Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak veya bu kitlesel akın döneminde bireysel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen ve uluslararası koruma talebi bireysel olarak değerlendirmeye alınamayan yabancılara sağlanan korumayı ifade eder.”

Aynı Yönetmeliğin Geçici Madde 1 kapsamında:

“28 Nisan 2011 tarihinden itibaren Suriye Arap Cumhuriyeti’nde meydana gelen olaylar sebebiyle geçici koruma amacıyla Suriye Arap Cumhuriyeti’nden kitlesel veya bireysel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşları ile vatansızlar ve mülteciler, uluslararası koruma başvurusunda bulunmuş olsalar dahi geçici koruma altına alınırlar. Geçici korumanın uygulandığı süre içinde, bireysel uluslararası koruma başvuruları işleme konulmaz.”

Krizin başlarındaki beklenti Suriye’de bir hükümet değişikliği, savaşın bitmesi ve buna bağlı olarak Suriyelilerin de ülkelerine geri dönmeleri idi. Ancak durum böyle olmadı. Türk devleti, Suriyelilerin ülkenin her yerinde fiilen hareket etmelerine olanak sağladı, daha doğrusu ülke genelinde yerleşmelerini engellemedi (Erdoğan 2020, 81). 16 Eylül 2020 tarihi itibarıyla 5 ilde 7 geçici barınma merkezinde 59.877 geçici koruma kapsamındaki Suriyeli, geçici barınma merkezleri dışında ise 3.559.041 geçici koruma sahibi Suriyeli yaşamaktadır (goc.gov.tr/gecici-korumamiz-altindaki-suriyeliler, Erişim Tarihi: 1 Şubat 2022). Savaşın ilk yıllarında Türkiye’ye sığınan çoğu Suriyeli sınıra yakın yerlere yerleşse de zaman içinde, çoğunluk yine sınır illerde

olsa dahi Türkiye'nin çeşitli illerine dağılmışlardır. Güncel olarak en çok Suriyeli barındıran şehir ise verilere göre 533 bin 810 kişi ile İstanbul'dur (multeciler.org.tr/turkiyedeki-suriyeli-sayisi/, Erişim Tarihi: 1 Şubat 2022).

Mülteciler Derneği verilerine göre Türkiye'de kayıt altına alınmış geçici koruma altındaki Suriyeli sayısı 27 Ocak 2022 tarihi itibarıyla 3 milyon 736 bin 91 kişi olurken bu kişilerin 1 milyon 767 bin 63'ünü (%47,3) 0-18 yaş arası çocuklar, 2 milyon 642 bin 661'ini 0-18 yaş arası çocuklar ve kadınlar, 2 milyon 10 bin 290'ını erkekler ve 1 milyon 725 bin 601'ini kadınlar oluşturmaktadır (multeciler.org.tr/turkiyedeki-suriyeli-sayisi/, Erişim Tarihi 1 Şubat 2022). Buna ek olarak 2011'den itibaren Türkiye'de doğan Suriyeli bebeklerin sayısı da her geçen yıl artış göstermektedir. Murat Erdoğan (2019b, 8) Türkiye'de doğan Suriyeli bebeklere ne Suriye Devleti'nin ne de Türkiye'nin otomatik olarak vatandaşlık vermemesinden dolayı "de-facto vatansızlık / haymatlos" durumlarının sorun yarattığını belirtmiştir.

Türkiye'deki ev sahibi topluluk içerisinde zaman zaman Suriyelilerden kaynaklı huzursuzlukların yaşandığı bilinmektedir. Bu çalışmada Türkiye'deki ev sahibi topluluk olan yerli halkın Suriyeli göçmenleri bir tehdit olarak inşa etmesi ile güvenleştirici aktör konumuna gelmesi incelenecek olup şimdiki kısımda ise Türkiye'de Suriye ile ilgili güvenleştirme literatürüne bakılacaktır. Öncelikle Türkiye ve Suriye arasındaki ikili ilişkileri ele alan güvenleştirme çalışmalarına değinilecek daha sonra Türkiye'de yaşayan Suriyeliler ile ilgili Türk halkının Suriyeli algısı ve güvenlik inşası konusunda yapılmış çalışmalara yer verilecektir.

3.2. Türkiye’de Suriye ile İlgili Güvenlikleştirme Literatürü

Şimdiki kısımda, Türkiye ile Suriye arasındaki ilişkinin güvenlikleştirme ve güvenlik dışılaştırma kapsamında ele alındığı çalışmalar ile bu tez çalışmasının vaka seçimini oluşturan 2011’deki Arap Baharı sonrası süreçte Türkiye’ye göç eden Suriyeliler ile ilgili “Suriyeli algısını” araştıran çalışmalara bakılacaktır. Böylece Türkiye’de siyasi karar alıcıların Suriyelilerin güvenlik inşasındaki konumu ve kamuoyunun algısı belirlenecektir.

3.2.a. Türkiye-Suriye İkili İlişkiler Kapsamında Güvenlikleştirme

Öncelikle Türkiye ve Suriye arasındaki ikili ilişkileri güvenlikleştirme teorisi kapsamında inceleyen çalışmalara değinmek dış politikada iki ülkenin nasıl bir ilişkiye sahip olduğunu görmek açısından faydalı olacaktır (Çakmak 2016; Zahra 2017; Lord, 2019; Kösebalaban 2020; Kabacaoğlu ve Memişoğlu 2021).

Rahmouni Fatima Zahra (2017) Suriye krizinden itibaren Türkiye-Suriye ilişkilerini güvenlikleştirme ve güvenlik dışılaştırma yaklaşımları ile ele almıştır. Zahra’ya göre 2011 ayaklanmalarından önce Türkiye'nin Suriye'ye yönelik angajman politikaları efektifti ancak son yıllarda Beşar Esad’ın kararları ve eylemleri nedeniyle Türkiye'nin angajman politikası tecrit politikasına kaymıştır.

Hasan Kösebalaban’ın (2020) makalesi Türkiye-Suriye ilişkilerinde güvenlikleştirmenin etkili olduğunu tartışan bir diğer çalışmadır. Kösebalaban Türk dış politikasında Suriye'ye yönelik bir dönüşüm yaşandığını ve bu ilişkide güvenlikleştirmenin geri döndüğünü savunmaktadır. Kösebalaban Türk dış politikasındaki bu değişimi, Suriye’de hiçbir tarafın kesin zafer ilan edememesinden dolayı IŞİD gibi terör örgütlerinin alan kazanmasına ve Türkiye için her dönem tehlike arz eden PKK’nın güçlenmesine ve sınıra yakın yerlerde yer edinmesine

bağlamaktadır. Türkiye, Esad rejimine karşı önceki duruşunu tamamen tersine çevirmiş ve bir Kürt devletinin önlenmesini temel dış politika hedefi haline getirerek bu bölgede hareket etmeye başlamıştır (Kösebalaban 2020, 342).

Suriye iç savaşının ardından Türkiye-Suriye ilişkilerinde güvenlikleştirmeye dönüldüğünü savunan bir diğer çalışma ise Cenap Çakmak'ın (2016) makalesidir. Çakmak Türk makamlarının resmî açıklamalarının analizine dayanarak, Türkiye'nin Suriyeli mülteci krizini güvenlik açısından çerçevelemekten kaçındığını, sınır ihlallerinin ise ulusal güvenliğe tehdit olarak tanımlandığını savunmaktadır (Çakmak 2016, 695). Makalede Türk siyasi karar alıcıların yazılı ve sözlü açıklamalarına bakılmış ve mülteci meselesinde Türk halkı ve uluslararası toplumdaki oluşan hedef kitleye karşı güvenlik ile ilgili gönderme yapmaktan kaçındıkları tespit edilmiştir.

Kabacaoğlu ve Memişoğlu (2021) makalesinde içerik analizi yaparak Recep Tayyip Erdoğan ve Donald Trump'ın, yazarların belirledikleri tarih aralıklarındaki söylemlerinin göçmenlerin güvenlikleştirilmesi açısından karşılaştırmalı olarak açıklamışlardır. Erdoğan'ın söylemlerinde daha çok göçü güvenlik dışılaştırma amacıyla kelimeler barındırdığını belirtmiş ve Trump'ın göçmenleri açıkça güvenlikleştiren söylemlerinden bahsedilmiştir. Buna ek olarak örneğin Trump'ın Meksika sınırına duvar örmesinin halktan azımsanmayacak düzeyde bir destek gördüğünü (Kabacaoğlu ve Memişoğlu 2021, 16), Erdoğan'ın Suriyeliler ile Türk toplumu arasındaki ortak değerlere yaptığı vurgunun ise halkı etkileme noktasında sınırlı kaldığını belirtmiştir (Kabacaoğlu ve Memişoğlu 2021, 25).

Bu çalışmalardan da görülebileceği gibi Türk dış politikasında Suriye konusunda yaklaşımlar özellikle 2011 sonrası farklılaşmıştır. Türk devletinin Suriye ile ilgili konuları güvenlik alanına alırken seçici bir yaklaşımı olduğu görülmektedir. Tarih

boyunca Türkiye için bir güvenlik tehdidi olarak görülen terör örgütlerinin sınır hattında güç kazanma ihtimali gibi noktalarda güvenlik perspektifinden bakılırken Suriyeli mülteciler konusunda devlet kanallarının güvenlik söyleminden ziyade insani boyuta odaklanarak güvenlik dışlaştırma yaklaşımını benimsedikleri gözlemlenmiştir. Türk devleti, krizin başından itibaren Suriyeliler ile tarihsel, dini veya kültürel ortak değerlere odaklanmış, onları misafir olarak tanımlamış ve krizin güvenlik boyutundan ziyade insani boyutunu dile getirmiştir. Bu tez çalışmasında ise siyasi elit düzeyinde karar alıcı hükümet yetkililerinin Suriyeliler konusunda insani boyuta odaklanan güvenlik dışlaştırma girişimlerinin aksine, halka açık bir platform olan Twitter üzerinden yapılan güvenlik inşası ve aşağıdan yukarıya doğru yapılan baskının popüler yönleri nicel ve nitel veriler paylaşarak hem sayısal hem de içerik bakımından ortaya konmuş olacaktır.

3.2.b. Türkiye'deki Suriyeli Algısı ve Güvenlik İnşası

Türkiye-Suriye ilişkilerini güvenikleştirme teorisi kapsamında inceleyen çalışmalara ek olarak literatürde bazı çalışmalar Türkiye'deki Suriyelilerin güvenlik ile ilişkisini, toplumdaki Suriyeli algısını ve Suriyeliler ile ilgili konularda halkın hangi boyutlara odaklandığını analiz etmiştir (Erdoğan 2014a; Erdoğan 2014b; Anwar 2015; Toğral 2016; Gülmez 2019; Erdoğan 2020). Bu tez çalışmasında Türkiye'deki Twitter kullanıcılarının Suriyelilerin çeşitli referans nesnelere karşı tehdit teşkil ettiğini ima ettikleri ifadeleri inceleneceğinden bu kısımda yer verilecek çalışmalarla Türk toplumunda Suriyelilerin nasıl algılandığını anlayabilmek adına literatürde yapılmış çalışmalara bakmak faydalı olacaktır.

Murat Erdoğan (2014a) oldukça kapsamlı şekilde yaptığı Türkiye'deki Suriyeliler hakkında toplumsal kabul ve uyum araştırması, Türkiye'deki ev sahibi topluluğun

Suriyeliler hakkında hangi konularda tehdit algıladığını görebilmek açısından önemli bir veri sunmaktadır. Erdoğan bu çalışmada Türkiye'nin altı şehrinde Suriyeliler ve halk ile gerçekleştirdiği mülakatlar, çeşitli medya kuruluşlarının internet üzerinden paylaştığı haberler ile yapılan medya analizi, STK görüşmeleri, bölge yetkilileri ile yapılan görüşmeler sonucunda elde ettiği verileri paylaşmıştır. Erdoğan (2014a, 5) bu araştırması sonucu Türk toplumunun Suriyeliler ile arasına kültürel mesafeler koyduğunu ve Suriyelilere vatandaşlık verilmesini hiç de sıcak karşılamadıklarının altını çizmiştir. Araştırmaya göre Türk toplumu Suriyelilerin ülkelerine geri döneceğine inanmamakla beraber araştırma, yerel halkın Suriyelilerin işlerini ellerinden aldıklarına dair endişeye, Suriyelilerin Türk ekonomisine yük olduğu görüşüne, yeni sığınmacı alınmaması veya tampon bölgelerde barınmalarının sağlanması gerektiği görüşüne ve gelecek için Suriyelilerin tehlike oluşturduğu görüşüne sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu araştırmadan da görülebileceği gibi Türkiye'deki ev sahibi toplulukların Suriyeli algısı bazı hoşnutsuzluk ve endişeleri barındırmaktadır.

Erdoğan'a (2014b, 69) göre yerel halk Suriyelilerin bir an önce ülkelerine geri dönmesini isterken onların şehirlerden uzak kamplara yerleştirilmesini talep etmekte ve "kontROLSÜZ" Suriyelilerin varlığının bir tehdit teşkil ettikleri şikâyetini sık sık dile getirmektedirler. Suriyeliler ekonomik ve toplumsal alanlarda olduğu gibi siyasi alanda da güvenlik kapsamına girmektedir. Sınır bölgelerde ise özellikle esnaf olan yerel halk Suriyelilerin dükkan sahibi olmasından ve düzensiz ya da yarı düzensiz Suriyeli işgücünden yakınmaktadır (Erdoğan 2014b, 70). Erdoğan (2014b, 71) birçok kişinin hırsızlık, sahtecilik, çeteleşme gibi suçların Suriyelilerin gelişiyi arttırdığını ve bunun sonucunda günlük hayatlarının etkilendiğini iddia ettiklerini belirtmektedir.

Buradan da görülebileceği gibi suçlu göçmen inancı ve yerel halkın artık güvenle hareket edemeyecek olduğu düşüncesi bu araştırma sonucunda da kendisini göstermektedir. Yetkililerin bu durumun doğru olmadığını ifade eden açıklamaları ise yerel halkı ikna etmeye yetmemektedir (Erdoğan 2014b, 71).

Murat Erdoğan'ın (2020) bir diğer çalışmasında ise geleneksel güvenlikleştirme yaklaşımları eleştirilmiş ve elit güdümlü yerine toplumdan başlayan güvenlikleştirme yaklaşımı Türkiye'de analiz edilmiştir. Bu analiz için siyasi parti seçmenleri ele alınmıştır. Makale kitlesel ve anlık mülteci akınına maruz kalan ülkelerde yeni gelenlere yönelik toplum içindeki endişe ve korkuları açıklamada eleştirel güvenlik ve güvenlikleştirme yaklaşımının neden yetersiz kaldığını da ortaya koymaya çalışmıştır. Erdoğan (2020) mülteciler söz konusu olduğunda konuyu politikacıların veya bürokratların “inşası” olarak gören yaklaşımın sınırlılıklarını Türkiye örneği üzerinden sorgulamış ve güvenlik endişelerinin tabanın kendisinden de kaynaklanabileceği iddia etmiştir.

Erdoğan (2020) makalesinde toplum içinde göçmenlerle beraber dört temel kaygının başladığını belirtmiştir. Bunlar: iş kaybı, suç, kamu hizmetlerindeki başarısızlık ve kimlik kaybıdır. Bu kaygı noktaları siyasetçiler tarafından zaman zaman özellikle tahrik edilebilse de bazen toplumun kendisi de bu endişeleri tabandan başlatarak siyaset gündemine taşıyabilmekte ve hatta konuyu görmezden geldiğini düşündüğü siyasetçileri cezalandırabilmektedir (Erdoğan 2020, 90).

Daha önce de belirtildiği gibi Türk devleti Suriye ile ilişkilerde Kürt devleti kurulması gibi endişelerle güvenlik alanına kaysa da (Kösebalaban 2020), Suriyeliler için güvenlik ile ilgili imalardan uzak durmuştur. Suriyeliler “misafir” ve “din kardeşleri” gibi ifadelerle tanımlanmış ve krizin insani yönüne odaklanmıştır. Buna

rağmen Türk toplumu, toplumsal kabul açısından hatırı sayılır bir direnç sergilemiş ve özellikle son yıllarda toplumdaki kaygılar ciddi şekilde artmıştır (Erdoğan 2020, 90).

Bu makaleden de anlaşılacağı gibi Türkiye'ye gelen Suriyelilerin güvenlik inşasına konu olup olmadığına ve bu güvenlikleştirmenin kaynağına bakmak ve analiz etmek için devletten ziyade, genelde güvenlikleştirme süreçlerine kitle olarak karşımıza çıkan, toplum ön plana çıkmaktadır. Yani güvenlikleştirme Türkiye'de tabandan kaynaklanan aşağıdan yukarıya bir süreçtir ve bu baskı devletin tüm çabalarına rağmen gün geçtikçe güçlenmektedir. Bu durum önümüzdeki dönemlerde siyaset üzerinde önemli bir etki yaratabilir ve hatta siyasi oluşumların doğrudan mülteci karşıtı bakış açısına dayalı olarak gelişmesiyle sonuçlanabilir (Erdoğan 2020, 76). Türk toplumu Suriyeliler ile ilgili çeşitli endişelere ve karamsarlıklara sahiptir.

Bir diğer çalışmada ise Toğral (2016), Türkiye'deki Suriyeli mültecilerin misafirden düşmana dönüşmesini tartışmıştır. Makalede, hükümetin uyguladığı açık kapı politikasına ve güvenlikçi olmayan insani söylemlerine rağmen, Suriyeli mültecilerin bir güvenlik kontrolü ve sınırlandırma çerçevesine nasıl entegre edildiğini gösterilmiştir. Analiz yapılırken Kopenhag Okulu'nun esas aldığı konuşmalardan oluşan söz edimlerine ek olarak makale hem söylemsel hem de söylemsel olmayan pratiklere odaklanmıştır. Analizde özellikle işgücü piyasasında var olan ve kamplar dışında yaşayan Suriyeli mültecilerin güvenlikleştirilmesi ele alınmıştır. Makaleye göre Suriyeli mültecilerin iç pazar üzerinde işgücü piyasası ve yerli nüfusun istihdamı fırsatlarına bir tehdit olarak sunulması olmak üzere iki ana çerçeve bulunmaktadır (Toğral 2016, 68). Tüm bu söylemsel ve söylemsel olmayan uygulamalar, Suriyeli mültecilerin bir toplumsal güvenlik sorunu olarak çerçeveselendiğini ve algılandığını göstermektedir. Ayrıca, suç ve terör dâhil olmak üzere çeşitli farklı güvenlik

sorunlarıyla ilişkilendirme, Suriyelileri kontrol edilmesi gereken, ülkedeki istikrarı bozan riskli kişilere dönüştürmektedir (Toğral 2016, 72).

Literatürde incelenen çalışmalardan da görüldüğü üzere Türkiye’de hükümet yetkilileri Suriyeliler için genellikle “misafir, “din kardeşi” gibi ifadelerle daha insani boyuta odaklanan bir söyleme sahiptir. Türkiye’nin Suriye ile olan ikili ilişkileri ise dış politikada güvenlik konusu haline gelebilmekte ve buna göre politikalar geliştirilebilmektedir. Türk hükümetinin Suriyeliler hakkındaki bu insani bakış açısına rağmen Türkiye’deki ev sahibi topluluk, literatürde de görüldüğü gibi, Suriyelileri belirli alanlarda kendilerine tehdit olarak görmekte ve güvenlik dilini kullanarak sözlü veya farklı yollardan güvenikleştirmeyi başlatmaktadır. Bu güvenikleştirme, göçün güvenikleştirilmesi literatüründe de tartışıldığı gibi, ekonomik (işgücü piyasası, istihdam, sosyal yardımlar gibi), toplumsal (kimliksel ve kültürel bozulma, dilin bozulması, hayat tarzı farklılıkları, vatandaşlık gibi), suç (fiziksel güvenlik, toplumda hırsızlık, taciz, kapkaç gibi suçların artması, terör bağlantısı, çeteleşme gibi) ve siyasi (iç işlerine müdahale, oy kullanma gibi) olmak üzere dört temel boyuttan oluşmaktadır. Ev sahibi yerli halk Suriyelileri bu boyutlar üzerinden çeşitli referans noktalarını tehdit eden bir faktör olarak görmekte ve bazı durumlarda olağanüstü önlemler alınması için hükümete baskı yapmaktadırlar.

Bu tez çalışmasında Türkiye’deki yerli halkın Twitter üzerinden Suriyeliler ile ilgili beyanları göçün güvenikleştirilmesi literatür taraması sonucunda elde edilen dört temel boyut üzerinden incelenecektir.

Mevcut çalışmalara bakıldığında Türkiye’de Suriyeli algısı üzerine daha fazla çalışma yapıldığı görülmüştür. Genel olarak güvenikleştirme literatüründe, daha önce de belirtildiği üzere, siyasi elit söylemlerinin analiz edilmesi daha baskın olduğundan

mevcut tez çalışması, güvenlik söylemini elit söylemi yerine halka açık bir sosyal medya platformu olan Twitter üzerinden ele alması noktasında diğerlerinden farklılaşmaktadır. Bu çalışma ayrıca analize dâhil olan ve Türkçe Tweetleri olan Twitter kullanıcılarının sadece Suriyeli algısını veya nefret söylemlerini değil aynı zamanda Suriyelileri hangi boyutlar üzerinden bir tehdit olarak gördükleri noktasında yol gösterici olacaktır. Ayrıca literatür taramasında belirtildiği üzere Türk hükümetinin Suriyelileri güvenlik dışılaştırmasına karşın halk tarafından yani aşağıdan yukarıya doğru yapılan güvenlik baskısının da bir örneği olarak sayılabilir. Böylece sayısal veriler, çeşitlilik, görünürlük ve popüler elit söylemlerinin halk tarafında örneklerinin bulunması hipotezleri test edilecektir.



BÖLÜM IV

METODOLOJİ

Bu bölüme kadar çalışmanın teorik çerçevesi ve göçün güvenlikleştirilmesi açıklanmış, şimdiki kısımda ise kullanılacak ampirik araştırma yöntemi anlatılacaktır. Öncelikle göçmenlere yönelik tutumu sosyal medya üzerinden analiz eden çalışmalara yer verilecek daha sonra bu tez çalışmasının hipotezleri test edilirken başvurulan yöntem açıklanacaktır.

4.1. Göçmenlere Yönelik Tutumların Ölçülmesi ve Sosyal Medya

Literatüre bakıldığında, genel olarak göçmenlere yönelik tutumların veya algıların ölçülmesi için başvurulan en temel yöntemlerden birisi anket çalışmalarıdır. Anket çalışmaları sayesinde belirli bir örnekleme yöneltilen sorularla araştırma sorusuna yönelik ölçüm ve analiz yapılabilmektedir. Örneğin Hainmueller ve Hiscox (2010, 61-84) yüksek vasıflı ve düşük vasıflı göçmenlere yönelik tutumları ölçmek için Amerika Birleşik Devletleri'nde bir anket çalışması yürütmüştür. Chandler ve Tsai ise göçmenlere yönelik tutumları etkileyen sosyal faktörleri yapılan bir anket çalışmasından elde edilen verileri analiz ederek incelemiştir (2001, 177-188). Türkiye'de ise Erdoğan (2014b) yaptığı çalışmada Türkiye'deki Suriyeli sığınmacılara yönelik tutumu, gerçekleştirdiği anket çalışmasıyla ölçmüştür. 21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü de Türkiye'de Suriyelilere yönelik bakış açısını ölçmek amacıyla anket yöntemi kullanmış ve bulguları paylaşmıştır (21yyte.org/tr/merkezler/islevsel-

arastirma-merkezleri/turk-halki-suriyelilerin-ulkelerine-donmelerini-i-stiyor-mu,

Erişim Tarihi: 19 Şubat 2022).

Daha önce de vurgulandığı gibi medya organları bir toplumda belirli bir düşüncenin şekillenmesinde etkili araçlardır. Siyasal iletişim akademisyenleri, medyanın ve çerçevelemenin modern liberal demokrasilerdeki kritik rolünü vurgulamışlardır (Bennet ve Entman 2001; Chyi ve McCombs 2004; Chong ve Durckman 2007). Göçmenlere yönelik tutumun ölçülmesinde medya haberleri, temsil edilme şekilleri ve yapılan çerçevelenmeler bazı araştırmaların konusu olmuştur. Örneğin Haynes ve arkadaşları İrlanda'da gazete metinlerini incelemiş, yaptıkları analiz sonucunda ise göçmenler hakkında yapılan olumsuz medya çerçevelenmelerinin İrlanda toplumunda yeni göçmenler hakkında korku yaratma ve ötekileştirme konusunda çok önemli bir rol oynadığını bulmuşlardır (2006, 1-20). Coninck ve diğerleri Belçika mediasındaki haberleri ele alarak kamuoyunda göçmen ve mülteciler hakkındaki görüşler arasındaki ilişkiyi analiz etmiştir (2018, 403-425). Terör korkusu ve medyanın mültecilerle ilgili haberlerinin olumsuz değerlendirilmesinin oldukça büyük bir etkiye sahip olduğu görülmüştür.

Gazete veya televizyon haberlerinin yanı sıra sosyal medya araçları da özellikle son zamanlarda oldukça popüler hale gelmiştir. Sosyal medya internete erişimi olan herkesin kullanabileceği, paylaşım yapabileceği bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sebepten dolayı sosyal medya platformları paylaşım yapan insanların tutumları hakkında fikir yürütmede oldukça kullanışlıdır (Anstead ve O'Loughlin 2015). Düşüncelerimizin ve genel olarak kişiliğimizin yansıması olan söylemlerin dijital medyadaki kullanımlarını analiz etmek önemli bir çalışma alanı olarak karşımıza çıkmaktadır (Schwartz ve Ungar 2015, 78-79; aktaran Taşdelen 2020, 565). Twitter ve

Facebook gibi sosyal medya araçları ise, radyo ve televizyon düzeyinde siyasal olarak dönüştürücü etkisi olan iletişim teknolojileri olarak kabul edilmiştir (Hong ve Nadler 2011, 182). Bu bağlamda geleneksel medya araçlarının yanı sıra sosyal medya platformları da araştırmacıların analiz yapmak için kullanabilecekleri verileri sunmaktadır.

Türkiye'ye baktığımızda ise Serdar Ünal "internet temelli bazı blog ve forum ortamları"nda mültecilere yönelik yerel halktaki tutumları ve algıyı incelemiştir (2014, 65). Kolukırık ise eleştirel söylem analizini kullanarak Türk medyasında mülteci ve sığınmacılar hakkında yapılan haberleri biçim, taşınan mesajlar ve kamuoyu oluşturma rolü bağlamında ele alarak incelemiştir (2009, 1). Cansu Akbaş Demirel (2013) ise ulusal basında Nisan 2011 öncesi ve sonrasında Suriyeliler ile ilgili yapılan haberleri karşılaştırmıştır.

Torun ve Demirtaş'ın makalesinde ise yazılı, görsel ve işitsel medya araçlarında Suriyeli sığınmacılar hakkında yapılan haberlerin toplumdaki öğretmen adaylarının Suriyeli algısına olan etkisi incelenmiştir (2018). Özdemir ve Öner-Özkan (2016) ise Türkiye'de sosyal medya kullanıcılarının Suriyeli mültecilere yönelik söylemlerini nitel bir şekilde ele almıştır. Bu araştırma için Ekşi Sözlük, İnci Sözlük, İTÜ Sözlük ve Uludağ Sözlük platformları kullanılmış ve "Suriyeli Mülteciler" başlığı aratılarak toplam 98 yorum rastlantısal şekilde seçilip incelenmiştir (Özdemir ve Öner-Özkan 2016, 234). Melis Ünür (2020) Ekşi Sözlük platformu üzerinden "banal milliyetçilik" temelli bir araştırma yaparak Suriyelilere yönelik, Türkiye'deki ev sahibi topluluğun önyargılarını analiz etmiştir. Analizi sonucunda Türk kamuoyundaki olumsuz tutumun nedeninin banal milliyetçilik ile birlikte milliyetçilik olduğunu savunmaktadır.

Uğur Dinç (2021) Twitter üzerinden Sosyal Kimlik Teorisi çerçevesine Suriyelilerle ilgili Twitter paylaşımlarını analiz etmiştir. Bu tez çalışması Suriyeliler hakkında Twitter paylaşımlarını kendi tez çalışmasında analiz eden Uğur Dinç ile bazı benzerlikler ve farklılıklar içermektedir. Dinç, Türkiye’deki ev sahibi halk ile, Türkiye’deki kalışları beklenenden uzun süren Suriyeliler arasındaki ilişkinin, başlangıçtan itibaren farklılaştığını, kötüleştiğini ve zıtlaştığını savunarak, ilişkinin değişen dinamiklerini Henri Tajfel’in Sosyal Kimlik Teorisi ışığında ele almaktadır. Tajfel sosyal kimliğin kişinin bağlı olduğu grupla ilgili anlayışından ve bu grup üyeliğine verdiği özel önemden ileri geldiğini savunur (Tajfel 1974, 69; aktaran Dinç 2020, 5). Böylelikle sosyal kimliğin önemi ve gruplar arası ilişkilerin dinamikleri analiz edilirken kolektif toplum kimliği öne çıkmıştır. Dinç’in ve mevcut tez çalışmasında analiz için Twitter platformu kullanılmıştır ve benzer arama kriterleri ile “Suriyeli / Suriyeliler” kelimeleri aratılarak veri çekilmiştir. Böylece Türkiye’deki kamuoyunun Suriyelilere yönelik negatifleştiği savunulan tutumu test edilmiştir. Bu analizde iki tarafın da sosyal kimlikleri nasıl bir dönüşüm geçirdiği ele alınmıştır. Elde edilen veriler için, çeşitli başlıklar üzerinden Excel dosyasına veri girişi yapılmıştır. Mevcut tez çalışmasında en az 1000 beğeni kriteri ile 2035 Tweet analiz edilirken Dinç, en az 4500 beğeni ve üzeri alan Tweetleri analizine dâhil ederek 628 Tweet incelemiştir. Yazar bu Tweetleri incelerken Sosyal Kimlik Teorisi’nin odaklandığı şekilde ele alırken mevcut tez çalışması farklılaşarak analiz edilen Tweetler içerisinde, Güvenlikleştirme Teorisi’nin öne sürdüğü şekilde tehdit söylemine odaklanmış, nefret söylemleri veya olumsuz tutum içeren Tweetler, algılanan tehdit kaynaklı değilse güvenlik sektörleri sütunlarına girilmemiştir. Dinç ise yaptığı analiz sonucunda nefret söylemi, hakaret içirme, cinsiyetçi söylem gibi değişkenleri de ele almış ve bulgular

paylaşmıştır. Bu tez çalışmasında ise belirtildiği gibi nefret veya hoşnutsuzluk söylemleri yalnızca bir güvenlik endişesi belirtiyor ise kodlanmıştır. Böylece yalnızca kamuoyundaki tutum değil aşağıdan yukarıya doğru yapılan güvenlik ve tehdit inşası da ortaya konmuştur.

Özerim ve Tolay (2021) Twitter üzerinden Suriyeli sığınmacılara yönelik 2016 yılında yazılan “#ülkemesuriyeliistemiyorum” hashtag’ini örnek olay olarak seçmiş ve sosyal medyadaki mülteci karşıtı söylemleri bir popülizm biçimi olarak çerçevelemenin mümkün olup olmadığını tartışmışlardır. Çalışmada seçilen hashtag için hem network analizi hem de söylem analizi yöntemleri kullanılmıştır. Taşdelen (2020) ise “#suriyelileriistemiyoruz” hashtagi ile Twitter’da Suriyelilere yönelik nefret söylemini analiz etmiştir. Yazar bu analizde hem görsel hem de yazılı verileri kullanmış ve sonuçta Türkiye’de önyargı ve basmakalıplardan kaynaklanan dışlayıcı bir ulusal kimlik anlayışı nedeniyle Suriyeli mültecilerin yabancılar olarak ötekileştirildiklerini öne sürmüştür. Bayram (2021) ise Twitter üzerinden Suriyeli mültecilerin nasıl temsil edildiklerini, nasıl inşa edildiklerini ve bu kriz inşasının temsilleri, yazarın seçtiği politik gençlik örgütlerinin hesapları üzerinden incelemiştir.

Bu tez çalışmasında 2011 yılında yaşanan iç savaş sonrası Türkiye’ye göç eden Suriyelilere yönelik sosyal medya platformlarından birisi olan Twitter üzerinden yapılan yazılı paylaşımlar, güvenlik tehdidi inşası kapsamında analiz edilecek ve Twitter üzerinden yapılan güvenikleştirme sürecinin hangi boyutlarda gerçekleşmekte olduğu tartışılacaktır. Bu analizde Twitter üzerinden Tweet denen, kullanıcıların kendi düşüncelerini yazabildikleri veriler içerik ve söylem analizi yöntemiyle incelenecektir. Twitter kendi tanımlamasıyla “farklı insanlar, bakış açıları, fikirler ve bilgilerden oluşan bir dünyaya ev sahipliği yapan açık bir hizmettir” (about.twitter.com/tr/who-

we-are/our-company, Erişim Tarihi: 19 şubat 2022). Bu çalışmada sosyal medya platformlarından Twitter'ın kullanılmasının bir sebebi Twitter'ın halka açık hesaplardan gönderilen tüm Tweetlerin, Twitter kullanıcısı olsun ya da olmasın erişmek isteyen herkese açık şekilde sunulmasıdır. Bu durum Twitter'ı, Facebook gibi, bir kullanıcının gönderilerini veya durum güncellemelerini takip etmek için özel ayrıcalıklar veya gizlilik talepleri gerektiren platformlardan ayırmaktadır (Grant et al. 2010; Hong ve Nadler 2011).

Twitter üzerinden e-posta adresi, telefon numarası gibi bilgiler girildikten sonra kullanıcı adı ve şifre oluşturarak kolay bir şekilde hesap aılabilmektedir. Hesap oluşturduktan sonra diğer hesaplar takip edilebilir, başka hesaplar tarafından paylaşılan Tweetler beğenilebilir, kendi profilinde tekrar yayınlamak amacıyla *retweet* yapılabilir veya bir Tweet'e yanıt verilebilir. Bunlara ek olarak bir konu hakkında atılan Tweetler Twitter algoritması tarafından sayılmakta ve Tweet atılan popüler sözcük veya sözcükler ile ortak bir konu hakkında açılmış hashtag (#) denen konu başlıkları, Twitter'ın "keşfet" kısmında sunulmaktadır. Twitter internete erişimi olan herkese açık, zgr ve güvenli bir sohbet ortamı sunmaktadır (about.twitter.com/tr/who-we-are/our-company, Erişim Tarihi: 19 şubat 2022). İnternete erişimi olan herhangi bir elektronik cihazdan giriş yapılabilmesi, hesap oluşturma kolaylığı, Tweet atabilmek için belirli bir takipçi sayısına ulaşılması gibi herhangi bir kısıtlamanın bulunmaması, kullanıcı olsun olmasın görüntüleme noktasında herkese açık olması, zgr ve güvenli bir ortam sunma gayesi bu çalışmada Twitter üzerinden analizlerin yapılmasının bir diğer nedenidir.

Günümüzde farklı içerik üretimleri yapılabilen yeni sosyal medya platformları çıkmış olsa da Twitter üzerinde kullanıcıların yazıya döktükleri düşüncelerini internete

eriştikleri herhangi bir yerde yayımlayabilmeleri, kullanıcılar hakkında bilgi toplamaya elverişli bir durumdur. İnternetteki bir dakika içinde, Ağustos 2021 kayıtlarına göre, Twitter kullanıcıları tarafından 575 bin Tweet yayınlanmıştır (statista.com/statistics/195140/new-user-generated-content-uploaded-by-users-per-minute/, Erişim Tarihi: 19 Şubat 2022). Söz konusu bu popülarite bu tez çalışması için Twitter'ın tercih edilmesinde bir başka nedendir. 2020'nin üçüncü çeyreğinde Türkiye'de en çok kullanılan sosyal ağlar arasında Twitter %72,5 oranıyla 5. Sırada yer almıştır (<https://www.statista.com/statistics/284503/turkey-social-network-penetration/>, Erişim Tarihi: 18 Nisan 2022). İlk olarak 2006 yılında kurulan ve 2011 yılında Türkçe dil desteğinin eklenmesinden sonra Türkiye'ye tanıtılan Twitter, kısa sürede Türkiye'nin en çok kullanılan platformlarından biri haline gelmiştir (İşman ve Dağdeviren 2018, 1). Statista'dan elde edilen verilere göre Türkiye'de ise Ocak 2022 itibariyle 16.1 milyon Twitter kullanıcısı vardır (<https://www.statista.com/statistics/242606/number-of-active-twitter-users-in-selected-countries/>, Erişim Tarihi: 12 Nisan 2022).

Twitter, bilgi ve siyasetin özgürce konuşulduğu, tartışıldığı ve fikir alışverişi yapıldığı sanal bir siyasi alan olarak karşımıza çıkmaktadır (Grant et al. 2010). Twitter dijitalleşme ve internet kullanımının da artmasıyla beraber iç ve dış politikada daha etkili bir hal almıştır. Bu süreçle beraber hem daha geniş anlamda sosyal medya hem de özellikle Twitter'ın politik etkisi üzerine yapılan çalışmalar artmıştır (Grant et al. 2010, 581). Platform hem vatandaşların birbiriyle hem de yetkililerle iletişim içinde olmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda devlet liderleri, bakanlıklar ve bakanlar, belediyeler ve belediye başkanları ve daha başka yetkililer, halkı bilgilendirme noktasında Twitter'ı kullanmaktadır. Bu durum Twitter'ı inceleyen pek çok

çalışmanın ortaya çıkmasına da sebep olarak gösterilebilir. Hem devlet yetkilileri tarafından yoğun olarak kullanılması hem de vatandaşların haber almak veya bazı konulara dikkat çekmek için Twitter'ı tercih etmesi, bu platformun incelenmesi ve analiz edilmesinin yolunu açmada bir neden olabilir.

Twitter'ın gündem belirlemeye olan etkisi pek çok çalışmaya konu olmuştur (Park 2013; Hennig-Thurau et al. 2015; Güdekli 2016; Demir ve Ayhan 2020). İnternet kullanımının hızla artması ve yayılması ile sosyal medya platformlarının da hayatımıza hızla girmesi ile gündelik hayatın bir parçası haline gelmişlerdir ve dolayısıyla gündelik hayatı da etkilemektedirler. Twitter ise yukarıda bahsedilen popüler konumundan ve fikir beyan etmede özgür bir alan yaratma iddiasından dolayı gündemi belirleyen önemli bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Yazılı veya görsel basın ise Twitter kaynaklı haber veya içerikleri kullanmakta ve böylece Twitter merkezli haberler gündem oluşturabilmekte, toplumda bir tartışma başlatabilmekte veya fikirleri yönlendirebilmektedir (Güdekli 2016, 151). Ayrıca sosyal medyanın, vatandaşların bireysel olarak siyasi alana katılımlarını artırmadaki potansiyeli de literatürde çalışılan bir alandır (Castells 2007; Tumasjan et al. 2011). Twitter ise açık, yatay ve geniş bir ağa sahip olması nedeniyle siyasi söyleme ekleme yapmada güçlü bir potansiyele sahiptir (Park 2013, 1641). Görüldüğü gibi Twitter siyasi ve toplumsal alanda etkili bir platform olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle gündelik hayattaki konumu dolayısıyla, insanların hayatlarını etkileyen ve fikirlerini tetikleyen çeşitli olaylardan sonra gündem belirleyici bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Twitter'ın etkisi hem ekonomik hem toplumsal hem de siyasal alanda oldukça hissedilmektedir. Arap Baharı sürecinde ise özellikle toplumsal örgütlenme ve kitlesele eylemlerdeki etkisinin ortaya konmasıyla beraber tüm dünyada toplumsal olayların merkezinde yer

almıştır (Yıldırım 2014, 235). Böylece Twitter yaşanan olaylar tarafından tetiklenen veya olayları tetikleyebilen toplumsal bir aktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Herhangi bir kullanıcı taciz, tecavüz, dolandırıcılık, hırsızlık gibi herhangi bir olay sonrasında, durumunu kitlelere duyurmak ve insanlara ulaşmak için Twitter'ı kullanabilmektedir.

4.2. Yöntem

Bu tez çalışmasında 2011 senesinde Suriye'de yaşanan iç savaş sonrasında Türkiye'ye göç eden Suriyeli sığınmacıların Twitter platformu üzerinden yazılan Tweetler yoluyla güvenlik alanına nasıl dâhil edildiği araştırılacaktır. Araştırma sorusunun ve hipotezlerin test edilmesi için içerik ve söylem analizi yapılacaktır. Bu analiz sonucunda sunulacak bulgular hem kantitatif hem de kalitatif olarak sunulacaktır. Araştırmanın hipotezlerinin hatırlatılması adına yeniden paylaşılması faydalı olacaktır.

Hipotez 1: Yıllar içerisinde Suriyeli sayısında yaşanan artış ile analiz kriterlerine uygun yazılmış Tweet sayılarında yıllar içinde bir artış yaşanması ve veri sayısındaki bu artışla beraber güvenlik inşası içeren Tweet sayılarının da artması beklenmektedir.

Hipotez 2: Analiz edilen Tweetler içerisinde güvenikleştirme öğeleri içerenlerde, güvenlik sektörleri ve referans nesnelere çeşitliliğin artması yani farklı güvenikleştirme temalarının git gide çok çeşitli bir şekilde yer bulması beklenmektedir.

Hipotez 3: Halka açık alanlarda Suriyelilerin görünürlüğüünün artmasının güvenlik tehdidi algısı üzerinde etkili olması ve güvenlik tehdidi içeren Tweet sayısında bir artışa yol açması beklenmektedir.

Hipotez 4: Halktan (aşağıdan) gelen güvenlik söylemlerinin zaman içerisinde siyasi elitlerin (yukarı) popüler olan söylemlerinin içeriğinde görülmesi beklenmektedir.

Bu araştırmanın yapılması için konuyla ilgili yazılan Tweetlerin bulunmasında Twitter'ın masaüstüne uygun internet sitesinde sunulan “Gelişmiş Arama” butonu kullanılmıştır. Türkiye’de Suriyeliler hakkında anlam karmaşası yaratan misafir, mülteci, sığınmacı gibi kavramlar olduğundan daha önce bahsedilmişti. Bundan dolayı, Türkiye’de en yaygın olarak kullanılan ve en geniş sonucu vereceği düşünülen “Suriyeli” veya “Suriyeliler” kelimeleri arama için seçilmiştir.

Gelişmiş arama kısmında Twitter, bazı kriterlere göre arama yapabilme imkânı sunmaktadır. Bu tez çalışması için girilen arama kriterleri Suriyeli veya Suriyeliler sözcüğünü içermek, Türkçe dilinde yazılmış olmak ve en az 1000 beğeni almasıdır. Ayrıca yıllara göre tarih aralıkları da girilmiştir. Beğeni kriteri belirlenmesi ile daha fazla kişinin beğeni yaparak söz konusu Tweet’i popüler hale getirmesi ve desteklemesi de dâhil edilmiştir. Ayrıca beğeni kriteri, beğeni sınırı konulmadan yapılan aramada çok fazla sayıda Tweet bulunduğundan, örnekleme daraltması açısından da önemlidir. Bunun dışında kullanıcı hesabı kısıtlaması, lokasyon, retweet sayısı gibi herhangi başka bir kriter veya sınırlandırma belirtilmemiştir. Herhangi bir kullanıcı hesabı kısıtlaması yapılmadığı için siyasi kişilerin arama kriterlerine uygun Tweetleri de analize dâhil edilmiştir. Beğeni sayısı kısıtlaması belirlenmesi ile bu ifadelerin kamuoyu tarafından kabul görülmesi de ölçülmüş olacaktır.

Araştırmada bazı kısıtlar bulunmaktadır. Bunlardan ilki belirlenen kriterlere göre yapılan analizin temsil yeteneğidir. Analiz edilen Tweetlerin bütün bir popülasyonu temsil etme gücü yoktur. Bir diğer kısıt ise kullanıcıların yazdıkları Tweetleri silebilmesidir. Bir kullanıcı daha önce yazdığı bir Tweeti silerse bunu bilmek mümkün

değildir. Bir başka kısıt ise daha önce arama kriterlerine uygun şekilde yazılan ve analize dâhil edilen bir Tweeti gönderen kullanıcı, hesabını silebilir veya askıya alabilir. Tweet silme veya hesap silme gibi kısıtlardan dolayı analiz edilen sayılar o tarihteki asıl Tweet sayısı ile aynı olmayabilir. Gizli hesaplar da Tweetleri takipçisi olmadan görülemediğinden analize dâhil edilememiştir. Ayrıca beğeni ve retweet / alıntı sayıları da, bu işlemleri yapan kullanıcıların beğeni veya retweet / alıntısını geri çekmesi, hesabını kapatması gibi nedenlerle değişkenlik gösterebilir. Bundan dolayı geriye dönük şekilde yapılan bu analizde daha önce kriterleri sağlayan bir Tweet artık sağlamıyor olabilir veya analiz yapılan tarihlerde kriterleri sağlamayan bir Tweet sonrasında sağlar hale gelebilir. Ek olarak halka açık bir hesabın analiz yapıldığı tarihten sonra gizli hesaba geçmesi de Tweet sayısını değiştirebilir. Ayrıca Tweetlerin bazılarında yazım hataları da gözlemlenmiştir.

Bu tez çalışmasında daha önce açıklanan referans nesnelere tehdit altında olduğu ve bu tehdidin göçmenlerden kaynaklandığını belirten Tweetler analize dâhil edilmiştir. Burada belirtmek isterim ki, analiz edilen Tweetlerin büyük bir kısmının Suriyelilere karşı hoşnutsuzluk ve isteksizlik ifadeleri içerdiği görülmüştür. Fakat bu çalışmada güvenikleştirme teorisi kapsamında ilerlendiği için Suriyelilere karşı yalnızca nefret, rahatsızlık veya hoşnutsuzluk belirten Tweetler eğer bir güvenlik tehdidi ima etmiyorsa analize alınmamıştır. Örneğin bir Tweet yalnızca “Ülkemde Suriyeli istemiyorum”, “Suriyeliler Suriye’ye” gibi ifadeler barındırıyorsa bu hoşnutsuzluk göstergesi olsa da güvenlik tehdidi belirtmediği için analize dâhil edilmemiştir. Güvenlik tehdidi ise literatür taramasında açıklandığı üzere, literatürde öne çıkan toplumsal, suç, ekonomik ve siyasal boyutların zarar görmesine veya bozulmasına yönelik ima olup olmadığı ile ölçülmüştür. Bir isteksizlik eğer ki bu

boyutlardan birinde negatif bir etki olacağı düşüncesinden kaynaklanıyor ve bu düşünce ilgili Tweette belirtiliyorsa analize dâhil edilmiştir. Burada tehditten kast edilen ifadeler, literatür taramasında incelenen makalelerde örneğin siyasi parti söylemleri veya kanunlardaki maddeler hakkındaki yapılan analizlerde dikkat edilen ve ele alınan kelimeler, ifadeler veya beyanlar göz önünde bulundurularak ele alınmıştır. Örneğin Karyotis (2012) Yunanistan’da göçün güvenlikleştirilmesini hem söylemler ve uygulamalar üzerinden hem de yeni getirilen kanunlar üzerinden analiz etmiştir. Bu analizinde dikkat çektiği “işgal”, “açlar ordusu”, suçluluk ile yabancılık arasında kurulan bağ, işleri vatandaşların elinden alma gibi söylemler bu yüksek lisans tezi için de analiz kısmında güvenlik tehdidi olarak alınan Tweetleri tespit etmek için yol gösterici olmuştur (Karyotis 2012, 395-396). Bu bağlamda incelenen Tweetlerde Suriyelilerin ülkelerine dönmelerini istediklerini ifade edenler, literatür taraması bölümünde açıklandığı gibi ortak boyutlardan biriyle alakalı var olan ulusal bir nitelik veya çıkara karşı doğrudan bir tehdit şeklinde sunulmamişsa, bu ifade olumsuz bir tutum olsa da güvenlik tehdidi olarak ele alınmamıştır. Bir diğer deyişle güvenlik tehdidi algısı olumsuz bir tutum oluştursa da her olumsuz tutum güvenlik tehdidi belirtmeyebilmektedir.

Bu kapsamda 1 Ocak 2011 tarihinden 31 Aralık 2021 tarihine kadar içerisinde Suriyeli veya Suriyeliler kelimeleri geçen ve en az 1000 beğeni alan Tweetler incelenmiştir. 2011 yılında 1000 beğeni alan Tweet bulunamadığı için Ocak ayından itibaren verilere bakılmış ve Suriye’deki iç savaşın başlamasından sonra göçün başladığı Nisan ayının öncesi de analize dâhil edilmiştir. İncelenen toplam Tweet sayısı 2035’tir. Bulunan Tweetler içeriklerine göre analiz edilmiştir. İncelenen Tweetlerden güvenlik tehdit algısı içeren Tweetler bir Excel dosyasına girilmiştir.

Excel dosyasında ilk sütuna tarih, ikinci ve üçüncü sütunlara beğeni ve retweet sayıları, dördüncü sütuna kullanıcı adı, beşinci sütuna yazılan Tweetler girilmiştir. Daha sonra güvenlik inşasına bakılmıştır. Altıncı sütunda ilgili Tweetin içerdiği güvenikleştirme boyutu (toplumsal, suç, ekonomik, siyasal) girdileri bulunmaktadır. Yedinci sütunda ise incelenen Tweet'te tehdit altında olduğu düşünülen referans nesnesi belirlenmiştir. Yedinci sütunda literatürden elde edilen göçün güvenikleştirilmesinde üzerinde durulan dört ortak boyut ile ilgili alt başlıklar girilmiştir. Bu alt başlıklar ise elde edilen Tweetler üzerinden analiz yapılırken birbirini tekrar ettiği görülen ve dört ortak boyuttan biriyle ilgili olduğu düşünülen konular üzerinden, tez danışmanı ile tartışılarak oluşturulmuştur. Yukarıda da bahsedildiği gibi göçün güvenikleştirilmesini analiz eden çalışmalar söylemleri veya uygulamaları analiz ederken, bu dört boyut için bazı ifadeleri de içererek incelemiştir. Örneğin Karyotis (2012) Yunanistan'da dört ortak boyut ile ilgili söylemlere bakmış ve bazı ifadelere daha fazla odaklanıldığını görmüştür. Örneğin ekonomik boyutta vatandaşlara yapılan bir ankette vatandaşların göçmenlerin işlerini elinden aldıklarını ve göçmenlerin bir kamu tehdidi olduklarını belirttiklerini aktarmıştır (Karyotis 2012, 394). Bu bağlamda bu tez çalışması için örneğin ekonomik boyutta "işsizlik" alt başlığı oluşturulmuş ve Türkçe dilinde kriterlere göre incelenen Tweetlerde ekonomik boyutta Suriyelilerin Türkiye'deki işsizliğe olan tehdidi ifadeleri bu sütuna kodlanmıştır. Tehdit ayrıca göçmenlerin, göç alan toplumların hâkim yaşam biçimini, ulusal kimliklerini, kültürel ve dini temellerini değiştirebileceği korkusundan da kaynaklanabilmektedir (Gattinara ve Morales 2017, 4). Bu tez çalışmasında da toplumsal boyutta Türkiye'deki "kültürel yapının" ve kimliğin tehdit altında olduğunu özellikle belirten Tweetler bu alt başlıkta kodlanmıştır. Örneğin suç boyutu için

Ceyhan ve Tsoukala (2002, 25) ilgili güvenlikleştirici söylemlerin odak noktasında yasadışı göçün küçük veya daha organize suçlarla, uyuşturucu kaçakçılığı, kara para aklama ve terörizme kadar çok çeşitli suç dallarıyla ilişkilendirilmesinin bulunduğunu belirtmektedir. Verilen örneklerden de görülebileceği gibi göçün güvenlikleştirilmesiyle ilgili yapılan bir analizde ortak boyutlar ortaya çıkmakta ve bu boyutlar kendi içlerinde kullanılan ifadelerle beraber çeşitlenmektedir. Göç, yalnızca işgücü piyasası veya toplumsal entegrasyonla ilgili bir mesele olmaktan çıkarak göç alan ülkelerin ulusal güvenlik gündemlerinin önemli bir parçası olarak tanımlanmaya başlanmıştır ve kamuoyunun göçmenlere yönelik görüşleri, göçün yarattığı korku ve algılanan tehdit türü açısından farklılık ve çeşitlilik gösterebilmektedir (Gattinara ve Morales 2017, 3). Bundan dolayı, literatür taraması ve analiz esnasında spesifik olarak kullanılan ifadeler doğrultusunda alt başlıklar oluşturularak ortak boyutlardan hangisinde söylem geliştirildiğine bakılırken bu söylemlerin spesifik olarak hangi tehdit algısından kaynaklandığı ile bu çeşitlilik de gösterilmiş olacaktır. Böylece analiz edilen Tweetlerde hem ortak boyutlardaki çeşitlilik hem de bu ortak boyutlar içerisinde hangi konulardaki “endişelerin” daha fazla ön plana çıktığı veya beğeni yapılarak ön plana çıkarıldığı tespit edilecektir. Sonrasında ise arama kriterleri, bulunan Tweet sayısı ve her bir satırdaki Tweetlerin daha sonrasında bulunmasını kolaylaştırmak adına linkleri ve bazı küçük notlar içeren sütunlar gelmektedir.

Toplumsal alanda yapılan güvenlik inşası için algılanan tehditler demografik yapı, dil, kültürel yapı, vatandaşlık, eğitim sistemi, sağlık sistemi, toplum yapısı olarak alt başlıklara ayrılmıştır. Demografik yapı üzerinde algılanan tehditten kasıt Suriyelilerin özellikle bazı şehirlerde Türk nüfusunu geçmesi, doğurganlığın Türklerden fazla olması ve bunun sonucunda bazı şehirlerin Suriyeliler tarafından işgal edildiğine veya

edilebileceğine yapılan vurgudur. Dil başlığında ise örneğin Arapça yazılar, tabelalar ile Türkçe'nin artık bazı bölgelerde kullanılmaması veya Suriyelilerin Türkçe öğrenmeye isteksiz oluşu gibi imalar kastedilmektedir. Kültürel yapıda da diğer başlıklarla benzer şekilde Suriyeli sayısının fazlalığından dolayı Arap kültürünün yayılması, Türkiye'nin Araplaşması gibi tehditler ele alınmıştır. Toplumsal boyutta alt başlıklardan biri olan vatandaşlık başlığında seçimlerde oy kullanma değil, vatandaşlık verilen Suriyelilerin ne gibi tehlike arz edebilecekleri kastedilmektedir. Bu boyutta eğitim ve sağlık sistemleri harcamalar olarak değil, bu alanlarda yaşanan sıkıntıların Suriyelilerden kaynaklandığı iması ele alınmıştır. Toplum yapısı ise Suriyelilerin genel olarak sosyal uyuma, entegrasyona ve yerleşik sosyolojik yapıya tehdit olarak vurgulanmasını içermektedir.

Ekonomik boyuttaki tehditler için işsizlik, ekonomik durumun kötüye gitmesi, Suriyelilere yapılan yardımlar ve genel olarak harcamaları kapsayan alt başlıklar belirlenmiştir. İşsizlik başlığında Türkiye'deki işsizliğin Suriyelilerden kaynaklandığı iması ile işgücü piyasasında Suriyelilerden kaynaklı artan rekabet kastedilmektedir. Ekonomik durum alt başlığında ise, Türkiye'deki ekonomik durumun, refah seviyesinin kötüye gitmesinin nedenini Suriyeli sığınmacılardan kaynaklandığı vurgusu ele alınmıştır. Yapılan yardımlar ise hem kamu harcamaları hem de genel olarak harcamalar ve masrafları ifade etmektedir. Bunun için Excel dosyasında ilgili sütuna kodlama yapılırken sosyal yardımlar alt başlığı kullanılmıştır. Vergiler başlığında ise verilen vergilerin Suriyelilere harcanması kastedilmektedir. Yardımlar ve vergiler alt başlıklarında analiz yapılırken sadece parasal olarak ne kadar harcama yapıldığını ifade eden Tweetler, her ne kadar hoşnutsuzluk öğeleri içerse de, ekonomik boyutta bir güvenlik tehdidi olarak alınmamıştır. Bu kısımda Türk halkına yapılması

gereken burslar, yardım veya harcamaların Suriyelilere yapılmasından duyulan rahatsızlığı içeren Tweetler güvenlik tehdidi olarak kodlanmıştır. Bir başka deyişle ekonomik boyutta yalnızca ortaya çıkan masraf değil Türk halkı yerine Suriyelilere yapılan masraf, harcama ve yardımlara yapılan vurgu ele alınmıştır.

Suç boyutunda ise terör, suça yatkınlık / fiziksel güvenlik, çeteleşme ve mafya olmak üzere alt başlıklar kullanılmıştır. Terör alt başlığında ülkeye gelen Suriyeli sığınmacıların terör örgütleriyle bağlantısına ve bu bağlamda oluşturdukları veya gelecek için oluşturabilecekleri tehditler incelenmiştir. Suça yatkınlık / fiziksel güvenlik alt başlığında ise Suriyelilerin işlediği, karıştığı suçlarla ilgili yalnızca haber niteliğindeki Tweetler değil, bu suçların gelecekte toplum için nasıl bir tehdit unsuru oluşturabileceğini belirten Tweetler analize dâhil edilmiştir. Çeteleşme ve mafya alt başlığı Suriyelilerin kendi aralarında suç çeteleri kurdukları, bu çetelerle toplum asayişini tehdit ettikleri ve mafya (uyuşturucu, silah vb.) ile bağlantılı oldukları vurgusunu ifade etmektedir.

Siyasal boyutta ifade edilen durum Suriyelilerin veya Suriyeliler üzerinde iç siyasetin etkilenmesidir. Bu bağlamda siyasal boyut başlığında Suriyelilere verilen vatandaşlık seçimlerde oy kullanma ve ülkenin geleceğinde söz sahibi olmaları vurgusu ile ele alınmıştır. Ayrıca siyasal boyutta Suriyelilerin ülke için, ulus devlet ve kavramları için genel bir tehdit oluşturduğu Tweetler ele alınmıştır. Bu boyut için seçimlerde oy kullanabilmeye ek olarak iç güvenlik, dış güvenlik, milli güvenlik ve beka alt başlıkları belirlenmiştir. İç güvenlik temelde suç boyutuyla bağlantılı olsa da suç boyutundaki gibi spesifik suçlarla kurulan bağlantıyı değil genel olarak ülkenin güvenli ortamının ve iç istikrarının tehlikede olduğunu ifade eden girdiler bu başlığa dahil edilmiştir. Dış güvenlikte ise Suriyelilerin Türkiye'ye gelmesi ile Türkiye'ye

sınır ötesinden gelebilecek tehditler, müdahaleler kastedilmektedir. Bazı Tweetlerde ise Suriyelilerin Cumhuriyet, milli güvenlik ve devletin devamlılığı için tehdit oluşturduğu görülmüş ve bu Tweetler milli güvenlik ve beka başlıklarına kodlanmıştır.

Excel dosyasına yapılan kodlamadan sonra ana başlıklar olan toplumsal boyut, ekonomik boyut, suç boyutu ve siyasal boyut ile ilgili alt başlıkları sayısal olarak ele alınmıştır. Hipotezleri test ederken, analiz kısmında değerlendirirken, hem nicelik olarak sayısal değişimleri (toplam veriler ve yıllar içerisindeki değişim), hem de örnekler verip bu Tweetleri değerlendireceğim. Bazı Tweetlerde birden fazla sayıda güvenlik boyutu ve referans nesnesi bulunduğu durumlarda ilgili sütunlara her bir güvenlik boyutu ve referans nesnesi girilmiş, sayısal olarak ise her bir başlık ve alt başlık bir kez sayılmıştır. Sayısal veriler ile Suriyelilerin 2011 yılında Türkiye'ye gelmelerinden bu yana arama kriterlerine uygun şekilde atılan Tweet sayısındaki ve güvenlik inşası unsurları içeren Tweet sayısındaki değişim gösterilmiştir. Ayrıca yapılan güvenlik sektör ayrımları ve alt başlıkları için de kantitatif veriler sunan grafikler düzenlenmiştir. Böylece Türkiye'de Twitter kullanıcılarının hem Suriyeliler hakkında Tweet yazmasında ve bu Tweetlerin kaçında güvenlik inşası olduğu noktasında yıllara göre yaşanan artış veya azalış gösterilmiş olacaktır. Ayrıca güvenlik sektörleri ve alt başlıklarında yapılan ayırım ile hangi yıl içinde hangi sektörde ve alt başlığında yapılan güvenlik inşasının öne çıktığı ve var olan çeşitliliğin ne düzeyde olduğu sunulacaktır. Böylece Türkçe dilinde yazılmış en az 1000 beğeni almış Tweetlerdeki güvenikleştirme öğeleri analiz edilmiş olacaktır.



BÖLÜM V

BULGULAR VE ANALİZ

Bu bölümde yöntem bölümünde açıklanan şekilde oluşturulan Excel tablosundan elde edilen bulgular paylaşılacaktır. Twitter internet sitesi üzerinden gelişmiş arama yapılarak 1 Ocak 2011 ile 31 Aralık 2021 tarihleri arasında “Suriyeli” veya “Suriyeliler” kelimelerini içeren Tweetler aratılmıştır. Bu arama yapılırken en az 1000 beğeni alan Tweetler analize dâhil edilmiştir. Arama sonucunda iki bin otuz beş (2035) Tweet bulunmuş ve bu Tweetlere içerik ve söylem analizi yapılmıştır. Bu Tweetlerde Suriyelileri bir tehdit olarak aktaran, yazılı söylemlere bakılmıştır. 2035 Tweet arasından 381 tanesinde güvenikleştirici söylem öğeleri bulunmuştur. Fakat daha önce de belirtildiği gibi bu yazılı Tweetlerin içine sayısı her ne kadar azımsanmayacak kadar da olsa nefret veya hoşnutsuzluk belirten olumsuz tutuma sahip Tweetler, her nefret, hoşnutsuzluk veya isteksizlik beyanı güvenlik kaygısı veya korkusu anlamına gelmediği için güvenikleştirici söylem içine dâhil edilmemiştir. Olumsuz tutumdaki bir Tweet’e örnek olarak şu verilebilir:

Bursa'da soysuz bir Suriyeli, bir iş yerinin camından aldığı Türk bayrağını
yere serip üzerine bastı.

ÜLKEMDE SURİYELİ İSTEMİYORUM!

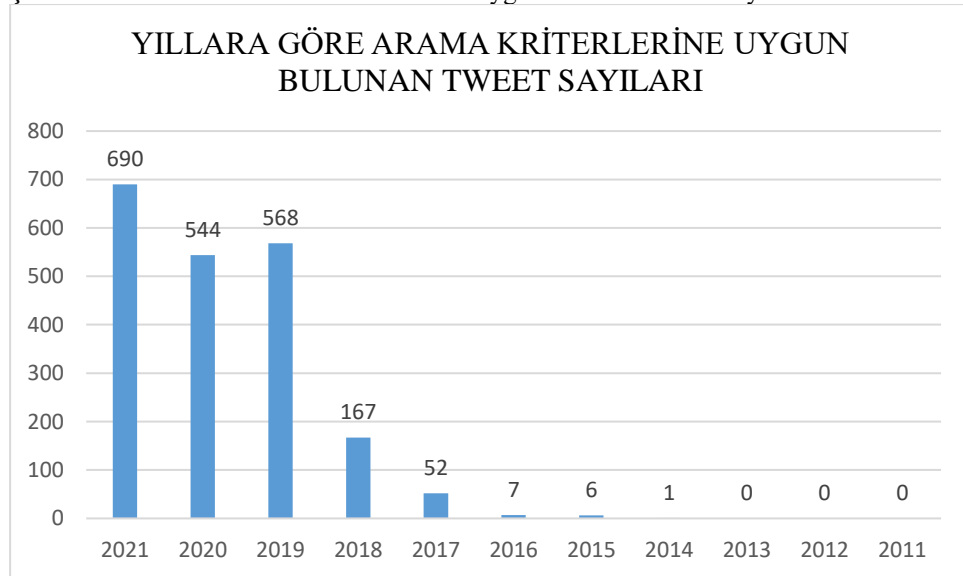
(TTA Grup (TTAgrup_))²

² https://twitter.com/TTAgrup_/status/1381571607299244032, Son Erişim Tarihi 20 Şubat 2022.

Yukarıdaki Tweet'te bir güvenlik kamerası videosu da paylaşılmıştır. Yazılan Tweet metninde ise olumsuz tutum ve Suriyelilere karşı olan isteksizlik ve hoşnutsuzluk görülmektedir. Fakat bu olumsuz tutum herhangi bir varoluşsal güvenlik endişesi ve korku kaynaklı olmadığı için, arama kriterlerine uygun olmasına rağmen, güvenlik söylemi analizine dâhil edilmemiştir.

İncelenen 381 Tweet'te daha önce teori bölümünde detaylıca açıklanan Kopenhag Okulu ve Paris Okulu kapsamında göçün güvenlikleştirilmesinin kavramsallaştırılması ve belirlenen toplumsal, suç, ekonomik ve siyasal boyutlarda çeşitli referans nesnelere üzerinden algılanan tehdit iması içeren söylemler incelenmiştir. Söylemlerin hangi kategoriler üzerinde yoğunlaştığına bakılmış ve Tweetlerdeki tehdit altında olduğu iması yapılan referans nesnelere saptanmıştır. Bu bağlamda yazılan Tweetlerde Suriyelilerin dışsal bir tehdit veya bahsedilen sektörlere yaşamsal bir güvenlik problemi algısı bulunan ifadelerden örnekler verilecek ve yıllara göre atılan Tweetlerin ve güvenlik sektörlerinin sayısal olarak değişimleri gösterilecektir.

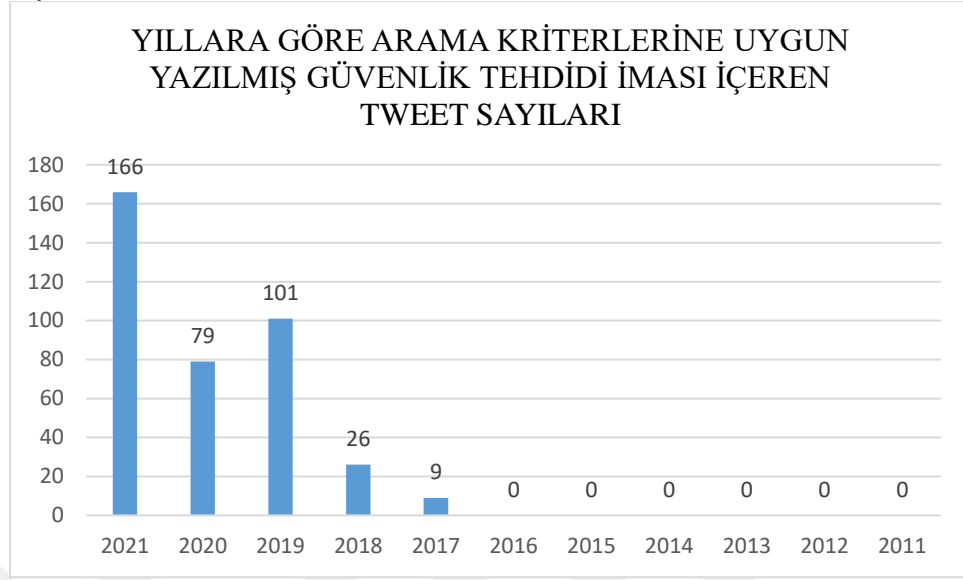
Şekil 5.1. Yıllara Göre Arama Kriterlerine Uygun Bulunan Tweet Sayıları



Belirtilen arama kriterlerine göre yapılan tarama sonucunda elde edilen 2035 Tweet'in yıllara göre dağılımına bakıldığında 2011, 2012 ve 2013 yıllarında Suriyeli veya Suriyeliler sözcüğü içeren ve en az 1000 beğeni almış Tweet bulunamamıştır. Özellikle 2018 yılından 2019 yılına atılan Tweet sayısında bir sıçrama yaşanmıştır. Bulunan 2035 Tweetin %33'ü 2021, %26'sı 2020, %27'si 2019 ve %8'i 2018 yılında bulunurken 2017,2016,2015,2014,2013,2012 ve 2011 yıllarında bulunan Tweetlerin toplam oranı %3'tür. Bu verilerden de anlaşılacağı gibi Türkiye'deki Twitter kullanıcılarının Suriyeliler hakkında konuşması ve konuşulan Tweetleri beğenmesi yıllar içinde artmıştır. Yıllara göre Tweet sayılarında yaşanan bu değişim Hipotez 1'i doğrulamaktadır.

2019 yılından 2020 yılına 24 birimlik bir azalış yaşanmıştır. Bu sonuçlarda Türkçe dilinde paylaşım yapan Twitter kullanıcılarının, Suriyelilerin gelmeye başladığı 2011 yılında ve sonrasında 2014 yılına kadar bu konuda Twitter üzerinden 1000 beğeni sayısına sahip paylaşımları bulunmadığı görülmektedir. Twitter üzerinden beğeni yapmak onaylama veya hak verme amacıyla yapıldığı için bu beğeni sayısına ulaşan bir Tweetin olmaması, Twitter kullanıcılarının konuya ilgisinin o yıllarda daha az olduğu sonucunu vermektedir. 2014, 2015 ve 2016 yıllarında kriterlere uygun bulunan toplam on dört Tweet içerisinde ise güvenlikleştirme öğelerine rastlanmamıştır. Güvenlik tehdidi inşası barındıran Tweetlerdeki asıl artış ise 2019 yılında yaşanmıştır.

Şekil 5.2. Yıllara Göre Arama Kriterlerine Uygun Yazılmış Güvenlik Tehdidi İçeren Tweet Sayıları



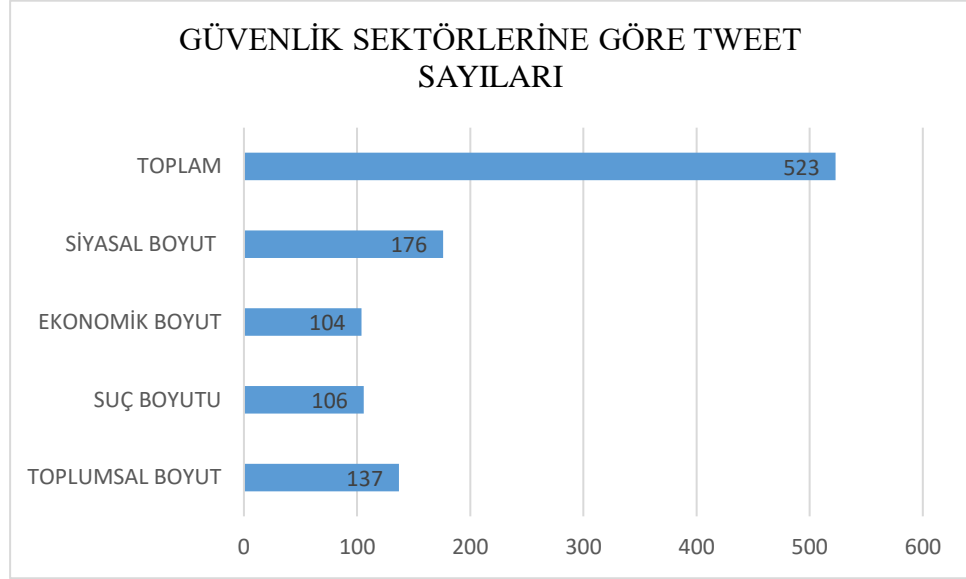
Açıklanan arama kriterlerine göre belirlenen sektörlere karşı Suriyelilerin yapısal ve varoluşsal bir tehdit oluşturduğunu ifade eden Tweet sayısı 381'dir. Daha önce de vurgulandığı gibi bu Tweetler nefret öğeleri içermesine ve olumsuz tutuma sahip olmalarına göre değil güvenlik kaygısı içermesine göre seçilmiştir. Güvenlik kaygısı güdülen referans nesnesi için hem varoluşsal hem de var olan yapının bozulacağı şeklinde ifadeler baz alınmıştır. 381 Tweet'in 346 tanesi 2019, 2020 ve 2022 yıllarında elde edilmiştir. Bu yılların toplam veri sayısı tüm verilerin %90'ını oluşturmaktadır. 2011 yılından 2017 yılına kadar güvenlik tehdidi iması içeren Tweet bulunamamıştır. 2017 yılında ise bulunan 52 Tweet arasından 9 tanesinde güvenlik söylemi bulunmuştur. 2017 ve 2018 yıllarında veri bulunsa da asıl sıçrama, toplam Tweet sayılarında da gözlemlendiği gibi, 2019 yılında yaşanmıştır. Sonrasında ise 2020 yılında düşmüş fakat 2021 yılında tekrar artmıştır.

Kriterlere uygun olarak bulunan Tweet sayılarında ve güvenlik tehdidi inşası içeren Tweet sayılarında 2011 yılından 2021 yılına kadar genel bir artışın olması, analiz

edilen Twitter kullanıcılarının Suriyelilerle ilgili Twitter’da daha fazla fikir belirtmeye başladığını ve bu fikirlerin de beğeni sayılarının artmasıyla daha fazla kitlenin ilgisini çektiğini göstermektedir. Daha fazla kitle hem Suriyeliler hakkında Tweet atmaya başlamış hem de bu Tweetlerin popülaritesi artmaya başlamıştır. Bu Tweetlerin Suriyelilerin güvenlik tehdidi olarak çerçevelenmesinde görülen artış da yine hem fikir belirtmenin ve beğenen kitlenin arttığını, hem de bu yazılan düşüncelerin içeriğinin güvenlik alanına kaydığını göstermektedir. Bu örneklem içerisinde incelenen Twitter kullanıcılarının Suriyelileri çeşitli güvenlik sektörlerine karşı güvenlik tehdidi oluşturduğunu belirtmeleri yıllar içinde artma eğilimi göstermiştir. İncelenen Tweetlerde görülmüştür ki Suriyelilere Türk vatandaşlığı verilmesi, işlenen herhangi bir suçun Suriyeli birisi tarafından gerçekleşmesi, Suriyelilere yapılan ekonomik yardımlar ve örneğin Afganlar gibi farklı göçmen gruplarının da Türkiye’ye gelmesi gibi etkenler bu artışta etkili olmuştur. Bulunan veriler arttıkça güvenlik söyleminin de artması Hipotez 1’i doğrulamaktadır.

Yöntem bölümünde detaylıca açıklandığı gibi, bulunan Tweetlerin analiz edilmesi için çeşitli başlıklar ve alt başlıklar belirlenmiştir. Bu başlıklar ve alt başlıkları ile örneklem içerisinde yapılan güvenlik inşasının hangi boyutlarda daha fazla veya daha az gerçekleştiği ve bu söylemlerin sektörler içerisinde neleri tehdit altında gördüğünü göstermek amaçlanmaktadır. Belirlenen alt başlıklar analiz edilen Tweet’lerdeki spesifik beyanlara göre kodlanmış, eğer genel anlamda bir boyutun tehdit altında olduğu ima ediliyorsa alt başlık kodlaması yapılmamıştır.

Şekil 5.3. Güvenlik Sektörlerine Göre Tweet Sayıları



Güvenlik sektörlerini içerisinde 523 Tweet farklı güvenlik sektörleri altında kodlanmıştır. Kodlanan 523 Tweet içerisinde %27'si siyasal boyutta, %26'sı toplumsal boyutta, %21'i suç boyutunda, %20'si ekonomik boyutta ve %6'sı ise siyasal boyutta olmak üzere veriler bulunmuştur. Analiz edilen 2035 Tweet içerisinde güvenlik söylemi içeren 381 Tweet bulunduğu belirtilmişti. Bu 381 Tweet içerisinde 523 Tweet'te güvenlik sektörü girdisi yapılmıştır. Bu durum her bir Tweet'in yalnızca bir güvenlik sektörü yerine çeşitli güvenlik sektörlerinden birden fazlasını aynı anda barındırma eğiliminde olduğunu göstermekte ve Hipotez 2'yi doğrulamaktadır.

Bu duruma örnek olarak şu Tweet verilebilir:

Suriyeli sığınmacılarla IŞİD terörü ile tanıştık, halen devam eden Afganistanlı sığınmacılar ile de Taliban terörü ile tanışacağız. Ve ülkemizin artan hızla istikrarı bozulacak, işsizlik artacak, ekonomi dip

yapacak, suç oranları yükselecek ve demografik yapımız bozulacak.

(Türker Ertürk (@Orsatramola))³

Bu Tweet hem Suriyeliler hem de Afgan sığınmacıların güvenlikleştirilmesi ögelerini içermektedir. Kullanıcı sığınmacıları terör olaylarının yaşanması, istikrarsızlığın artması, işsizliğin artması, ekonomik durumun kötüleşmesi, suç oranlarının artması ve demografik yapının bozulması ile ilişkilendirmekte ve böylece birden fazla güvenlik sektörünün tehdit altında olduğunu beyan etmektedir. Bu sebeple kodlama yapılırken bu Tweet birden fazla sektör ve alt başlık içerisinde birer kez sayılmıştır.

Bir diğer örnek olarak İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener'in yazdığı şu Tweet gösterilebilir:

Suriyeli sığınmacılar hem kriminal manada, hem de sosyolojik manada ülkemiz için büyüyen bir sorundur.

İktidar çok hızlı bir şekilde aracı devletleri aradan çıkarıp, Şam'la görüşmeli ve Esad'ın kendi insanlarını geri almasını sağlamalıdır.

(Meral Akşener (@meral_aksener))⁴

Bu Tweet'te Suriyeliler hem suç boyutunda hem de toplumsal boyutta Türkiye için sorun teşkil eden genel bir tehlike olarak kodlanmıştır. Bu tehdidi ortadan kaldırmak içinse iktidarın çeşitli politikalar benimsemesi gerektiği belirtilmiş ve konunun normal politika alanı dışında ele alınması iması yapılmıştır.

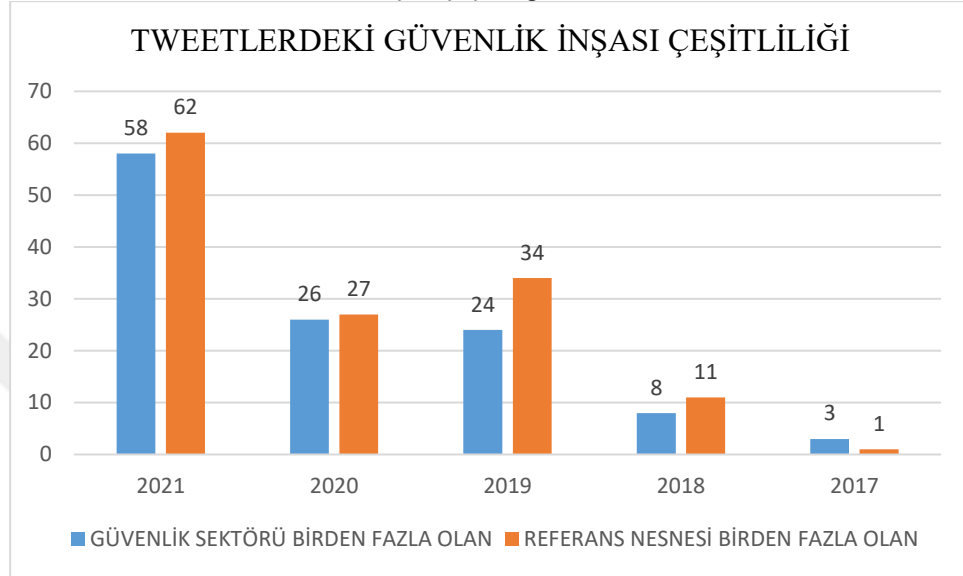
Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi Twitter üzerinden Suriyeliler hakkında güvenlik inşası yapılırken her zaman tek bir boyuta veya alt başlığa

³ <https://twitter.com/Orsatramola/status/1419543694051627008>, Son Erişim Tarihi 1 Mart 2022

⁴ https://twitter.com/meral_aksener/status/1189908223345737728, Son Erişim Tarihi 1 Mart 2022

odaklanılmamaktadır. Kullanıcıların çeşitli konulara temas edip farklı konular üzerinden Tweet atarak, Hipotez 2'yi de doğrulayacak şekilde, Suriyelileri güvenlik konusu haline getirebildiği görülmüştür.

Şekil 5.4. Tweetlerdeki Güvenlik İnşası Çeşitliliği



Toplam 119 girdide, analiz edilen dört güvenlik boyutundan en az ikisi veya daha fazlasına aynı Tweet içerisinde örnek öğeler bulunmuştur. Bu çeşitlilik en çok 2021 yılında (%49) elde edilmiştir. Referans nesnelere sütununda ise toplam 135 girdide aynı anda iki veya daha fazla referans nesnesi bulunmuştur. Referans nesnelere birden fazla girişin en çok yapıldığı yıl yine 2021 yılı (%46) olmuştur.

Çeşitlilik durumuna örnek olarak şu Tweet gösterilebilir:

Suriyeli sığınmacılar ülkelerine dönmeden Türkiye ekonomik, eğitim, sağlık, güvenlik ve milli güvenlik sorunlarını aşamaz.

(Ümit Özdağ (@umitozdog))⁵

⁵ <https://twitter.com/umitozdog/status/1427253933441957890>, Son Erişim Tarihi 7 Mart 2022

Bu örnekte Suriyeliler Türkiye'nin ekonomi, eğitim ve sağlık sistemleri, toplumsal, siyasal ve güvenlik sorunlarının hem varlığına hem de aşılmasına neden olarak sunulmuştur. Böylece Suriyeliler Türkiye'de güvenlik sektörlerinden yalnızca birini değil, birkaç tanesini tehlikeye atan ve ülkelerine geri dönmesi gereken bireyler olarak inşa edilmiştir.

Bir diğer örnek olarak ise şu gösterilebilir:

Hırsızlık yaparken arabanın içerisinde yakalanıyor "Ben Suriyeliyim bana dokunamazsınız" diyor. Ülkemizin iç güvenliğinin düşürüldüğü durumu anlatan bir olay. Bu cesaret Suriyeli mafyalarına, tefecilerine yol açtı. Suriyeliler dönmedikçe bu sokaklarda kimsenin canı güvende değil.

(Abdullah Kadir Demirci (@akadirdemirci07))⁶

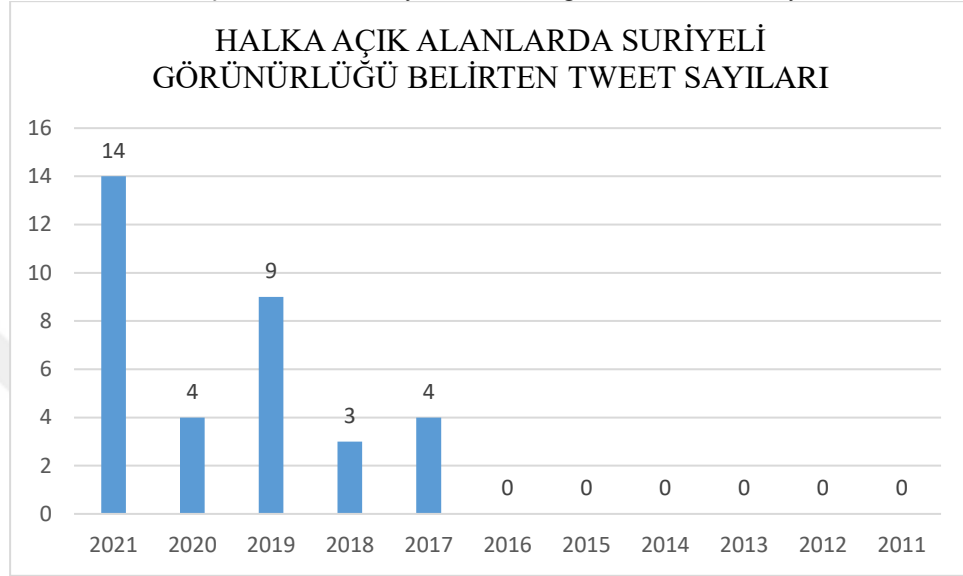
Yukarıdaki örnekte kullanıcı, Suriyelileri hem suç işlemeye yatkın olan, mafyatik bireyler olarak kodlamakta hem de iç güvenliği referans nesnesi olarak kabul edip Suriyelilerin iç istikrarı tehdit ettiğini öne sürmektedir. Böylece birden fazla referans nesnesi ile birden fazla güvenlik sektörü tehlike altında olarak sunulmaktadır.

Analiz yapılırken ortaya çıkan bir diğer bulgu ise Suriyelilerin plajlar, restoranlar, kafeler gibi halka açık alanlarda görünürlüklerinin artmasının güvenlik söyleminde kendine yer bulmasıdır. Suriyelilerin görünürlükleri arttıkça güvenlik inşasına konu olmaları ve tehdit olarak algılanmaları da artmaktadır. Halka açık alanlardaki Suriyeli görünürlüğünden duyulan rahatsızlık tek başına güvenlik söylemi oluşturmadığı için, yalnızca rahatsızlık belirten nefret söylemleri, daha önce de belirtildiği üzere, bu analiz kapsamına dâhil edilmemiştir. Güvenlik inşasına konu olan toplam 34 adet Tweet

⁶ <https://twitter.com/akadirdemirci07/status/1229688348534550528>, Son Erişim Tarihi 7 Mart 2022

bulunmuştur. Bu durum, halkın Suriyelilerle daha fazla karşılaşmasının, bir diğer deyişle Türk halkının gündelik yaşantısında daha fazla Suriyeli görmesinin güvenlik algılarını etkileyebileceğini göstermektedir (Hipotez 3).

Şekil 5.5. Halka Açık Alanlarda Suriyeli Görünürlüğü Belirten Tweet Sayıları



Halka açık alanlardaki Suriyeli görünürlüğü için en fazla bulgu 14 Tweet ile 2021 yılında elde edilirken 2020 yılında 4, 2019 yılında 9, 2018 yılında 3 ve 2017 yılında ise 4 girdi kodlanmıştır. Bu görünürlüğü ifade eden Tweetlere örnek olarak şu Tweet verilebilir:

Sahilde kadın dikizleyen, nargile fokurdatan Suriyeliler eğer Türkiye'de
bir olaya karışırsa sorumlusu sen ve senin gibilerdir
@ahmethc
(Sinan Oğan (@DrSinanOgan))⁷

⁷ <https://twitter.com/DrSinanOgan/status/884314113308078081>, Son Erişim Tarihi 6 Mart 2022

Bu Tweet, Suriyelileri “bizim kadınlarımızı” dikizleyen, onlara rahatsızlık verme potansiyeline sahip kişiler olarak suça yatkın bireyler şeklinde kodlarken (kültürel / toplumsal) aynı zamanda bu eylemleri sahillerde yapmaları, bu çerçevelenimin görünürlüklerinin artmasından kaynaklanabileceğini göstermektedir.

Benzer şekilde aşağıdaki örnekte de Suriyelilerin “işgal” ettiği bölgelere yapılan ima ile “bizim kızlarımızın” Suriyeliler tarafından güvenliklerinin tehdit edildiği ve erkeklerin ise Suriyeliler yerine onların topraklarında öldükleri vurgulanmıştır:

Suriyeli asalaklar Taksim'i işgal ederek bayraklarla şov yapıp "Suriya Suriya" diye bağırarak kızlarımızı taciz etsinler diye mi ömrünün baharındaki gençlerimiz onların topraklarında şehit oldu ? bu tablonun sahipleri;

bari şehitlerimizden utanın..

#ÜlkemdeSuriyeliİstemiyorum

(1 Bilginiz Var (@1bilginzvar))⁸

Bir diğer örnek olarak şu Tweet gösterilebilir:

Afgan ve Suriyeli sığınmacılar güzelim Florya plajını resmen çöplüğe çevirdiler.

#GitmeVaktinizGeldi

Turizm Bakanlığı Özhasaki

(Erdem 🇺🇪 🇺🇪 (@_erdeem_))⁹

Bu Tweet’te de yine halka açık alanlar olan plajlardaki sığınmacı görünürlüğüne vurgu yapılmaktadır. Bu Tweet’te dikkat çeken bir diğer nokta ise Barry Buzan ve

⁸ <https://twitter.com/1bilginzvar/status/1080037873360007168>, Son Erişim Tarihi 6 Mart 2022

⁹ <https://twitter.com/erdeem/status/1419993006829182977>, Son Erişim Tarihi 6 Mart 2022

diğerlerinin (1998) kategorize ettiği güvenlik sektörlerinden çevre sektörüne örnek olmasıdır. Suriyeliler bu Tweet'te çevre güvenliğini tehdit eden bireyler olarak çerçevlenmektedir. Analize konu olabilme eğiği olan 1000 beğeni sayısını karđılayan ve çevre sektörüne konu olan başka bir Tweet bulunamamıştır.

Diğer bir dikkat çekici nokta ise siyasi yetkili (elit) düzeyinde kabul edilebilecek kullanıcıların, Twitter üzerinden güvenlik inşası sürecine katılmalarıdır. Aşağıdan yukarıya doğru, yani halk tabanlı başlayan güvenlik inşası önceki yıllarda da kendisini göstermektedir. Bu çalışmada analize dâhil olabilmek için eğik kabul edilen 1000 beğeni sayısına ulaşamayan Tweetler arasında da aşağıdan başlayan güvenlik inşası bulunmuştur; fakat belirtildiği gibi analizin nicelik kısmına katılmamıştır. Daha önce sayısal veriler ile de gösterildiği gibi kriterlere göre en çok Tweet 2021 yılında bulunmuştur. Güvenlik inşasındaki çeşitlilik de sayısal veriler ile ortaya konmuştur. Bunlara ek olarak 2021 yılında, Suriyelilerin güvenlik tehdidi boyutunun Twitter kullanıcıları tarafından temsil edilmesinin artmasının Türkiye'deki siyaset alanında somut yansımaları olduğu görölmüştür.

Analiz edilen Tweetlerin yazarlarına bakıldığında Ümit Özdağ'ın çok sayıda Tweet'ine rastlanmıştır. Toplamda güvenlik inşasında 88 girdide Tweet'i bulunan Özdağ, zaman içerisinde daha da popüler, yani beğeni sayısı yüksek Tweetler yazmaya başlamıştır. Beğeni sayısı onaylama ve hak vermeyi gösterdiği için halkın yani "aşağının" da bu beyanları ön plana çıkardığı görölmüştür. Özdağ'ın 1000 beğeni sayısını geçen 56 Tweet'i 2021, 17'si 2020, 14'ü 2019 ve 1 tanesi ise 2018 yılında bulunmuştur. Sayısal verilerden de göröldüğu üzere 2021 yılı, halktan gelen onaylamalar doğrultusunda, Suriyelilerin Ümit Özdağ tarafından en çok kez 1000 beğeni veya daha fazlasına ulaşmış güvenlik inşasına sahiptir. Daha önceki yıllarda da

rastlanan, halk tarafından kullanılan benzer ifadeler artık daha çok bir siyasetçi olan Ümit Özdağ tarafından kullanılmakta ve diğer kullanıcılar yani halk tarafından da popüler hale getirilmektedir. Bu durum halk tarafından kullanılan popüler söylemlerin, siyasi elitler tarafından adapte edilmesine bir örnek teşkil etmektedir.

Ek olarak, daha önce de bahsedildiği gibi, bir ülkedeki göçmenler politikacılar tarafından taraftar kazanmak, oy potansiyelini artırmak ve eylemlerini meşru bir zemine yerleştirebilmek için kullanabilecekleri bir alan haline gelmiştir. Aşağıdan yukarıya doğru bir desteğin gelmesinin görülmesi, politikacıların halktaki bu damarı kullanmaya yöneltebilmektedir.

Örneğin, 2021 yılı Ümit Özdağ'ın Twitter üzerinden Suriyelileri güvenlik alanına kodlamada en fazla verisinin olduğu yıl olduğu kadar, bu çerçevede 26 Ağustos 2021 yılında Zafer Parti'sini de kurduğu yıldır. Twitter üzerinden yapılan analizde Ümit Özdağ'ın Twitter üzerinden Zafer Partisi'ni öne çıkarmaya çalıştığı görülmüştür.

Bu duruma örnek olarak şu Tweetler verilebilir:

Suriyeli sığınmacıları PKK-YPG Suriye'nin kuzeyinde devlet kurabilsin diye bize Türkiye'de besletiyorlar.PKK-YPG devleti kurulduktan sonra sıra Türkiye'de içsavaş çıkarmaya gelecek. Zafer Partisi bu projeyi durduracak. Suriyeliler Suriye'ye gitsin derken Suriye bölünmesin diyoruz (Ümit Özdağ (@umitozdag))¹⁰

Son 3 yılda %32'si üniversite mezunu olan 139 bin kişi Gaziantep'ten İstanbul ve Urfa'ya göç ederken, oradaki Suriyeliler de Gaziantep'e göç etti.

¹⁰ <https://twitter.com/umitozdag/status/1459827215391236104>, Son Erişim Tarihi 9 Mart 2022

15 sene sonra Gaziantep'te Suriyeli nüfusunun hakim olacağını biliyor ama görmezden geliyorlar.

Tüm planları bozmak zorundayız. (Ümit Özdağ (@umitozdag))¹¹

Suriyeliler ile yaşamak istiyorsan Suriye'ye git. 9 milyon Suriyeliye beslemek için 90.8 milyar dolar harcadık. Suriyeliler kaldıkça ekonomik kriz devam edecek. Zafer Partisi'nin Suriyelilerin Suriye'ye dönmesi için düzenlediği kampanyaya imza ver, ülkemizin işgalini engelle (Ümit Özdağ (@umitozdag))¹²

9 milyon Suriyeli'yi 10 yıldır beslemek için 90.8 milyar dolar para harcayan, hergün Suriye'nin kuzeyinde bedava ekmek dağıtılması için tırlar dolusu un yollayan Türk halkı, halk ekmek kuyruğunda bekliyor. AKP ve Suriyeliler gitmeden ekonomik kriz bitmez (Zafer Partisi (@zaferpartisi))¹³

Bu örnek Tweetlerde Zafer Partisi adına propaganda yapılarak gücü ve seçmen sayısı artırılmaya çalışılırken Suriyeliler ekonomik, toplumsal veya siyasal boyutlarda güvenlik tehdidi olarak inşa edilmektedir. Ayrıca Suriyelilerin Suriye'ye geri gönderilmesini de meşrulaştırma çabası görülmektedir. Halktan (aşağıdan) gelen popüler söylemlerin, siyasilerin (yukarıdan) popüler olan söylemlerinin içeriğini oluşturması ve artmasını sağlaması Hipotez 4'ü karşılar şekildedir. Ek olarak yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi siyasi propaganda ve oy artırma gayesi içeren Tweetler, yalnızca bir sektöre odaklı değil çeşitli güvenlik sektörlerine giren söylemlere sahiptir.

¹¹ <https://twitter.com/umitozdag/status/1459915679478517766>, Son Erişim Tarihi 9 Mart 2022

¹² <https://twitter.com/umitozdag/status/1464905856475086849>, Son Erişim Tarihi 9 Mart 2022

¹³ <https://twitter.com/zaferpartisi/status/1464878186848739333>, Son Erişim Tarihi 9 Mart 2022

Bu durumu karşılayan bir diğer örnek ise İbrahim Haskoloğlu'nun (@haskologlu)¹⁴ 26 Temmuz 2021 tarihinde, Hype (@hypebilgi)¹⁵ isimli kullanıcının 27 Temmuz 2021 tarihinde Tweetlerinde yayınladıkları ve kullanıcılara sundukları Hatay Belediye Başkanı Lütfü Savaş'ın "Şu anda Hatay'da 600.000'e yakın Suriyeli nüfusu var. Doğumlar şu anda %55 civarında. Böyle giderse belli ilçelerimizde belediye başkanlığına Suriyeliler aday olsa rahatça kazanırlar." beyanı, iki Tweet'te de 1000 beğeni sayısını aşmıştır. Bu ifade hem toplumsal boyut (demografik yapı) hem de siyasal boyutun içine birer kez kodlanmıştır. Bir şehrin belediye başkanının 2021 yılındaki beyanından önce toplumsal boyutta (demografik yapı) 2018 yılında ve siyasal boyutta ise 2017 yılında 1000 beğeni sayısına ulaşan söylemler içeren girdiler bulunmuştur.

Örneğin 8 Aralık 2018 tarihinde yayımlanan şu Tweet, Türkiye'deki demografik yapının Suriyeliler tarafından tehdit edilmesine örnektir:

Kilis elden gitti 😊

Kilis Nüfusu : 157 bin

Kilis'teki (Kayıtlı) suriyeli nüfusu: 135 bin.

Gaziantep,Şanlıurfa,Hatay,Mardin için de

Bu tehlike üst düzeyde.

ABD nin planında olduğu gibi Türkler azınlığa düştü.

(mahmuree (@mahmuree_chp))¹⁶

¹⁴ <https://twitter.com/haskologlu/status/1419661779932786697>, Son Erişim Tarihi 9 Mart 2022

¹⁵ <https://twitter.com/hypebilgi/status/1419938239440371828>, Son Erişim Tarihi 9 Mart 2022

¹⁶ https://twitter.com/mahmuree_chp/status/1071275410242093056, Son Erişim Tarihi 9 Mart 2022

2727 beğeni sayısı ve 1283 retweet sayısına sahip olan yukarıdaki Tweet, güvenlik inşasının, demografik bozulma tehlikesi imasının ve “işgal” argümanının “aşağıdaki” söylemden gelen popülerliğine örnektir. Özellikle 2021 yılında siyasilerin popüler olan söylemleri ve hatta bu doğrultuda bir siyasi parti dahi kurulup Suriyeliler üzerinden güvenlik inşası yoluyla propaganda yapılması, elitlerde oluşan söylemin halkta görülen ve halkta popüler olan söylemlerden oluşmasına (Hipotez 4) örnektir. Yukarıdaki Tweet ayrıca Suriyeliler üzerinden Türkiye’nin dış müdahalelere (ABD) açık hale geldiğini de ima etmektedir.

Bir diğer örnek ise:

3 milyon Suriyeli ile Avrupayı korkutmak aynı zamanda bu 3 milyon Suriyelinin bizim için de tehdit olduğunu kabul etmek demek değil mi....
(Metehan Demir (@metehan_demir))¹⁷

Yukarıdaki Tweet 28 Kasım 2016 tarihinde yazılmıştır ve 1535 beğeni ile 984 retweet sayısına sahiptir. Bu Tweette Suriyelilerin bir tehdit olarak çerçvelendiği görülmektedir. Bu söylem 2019 yılına gelindiğinde, Türkiye’de bilinen bir gazete olan Sözcü Gazetesi’nde yayınlanan köşe yazısıyla ilgili yazılmış şu Tweetlerde kendisini tekrarlamaktadır:

Murat Muratoğlu yazdı: Peki, bu insanlar Avrupa ülkeleri için tehdit de bizim için değil mi? Madem bu kadar kötü bir şey, neden bunu kendi halkımıza yaşıyoruz? Avrupa'yı korkuttuğumuz milyonlarca Suriyeli ile yıllardır birlikte yaşıyoruz!
(Sözcü (@gazetesozcu))¹⁸

¹⁷ https://twitter.com/metehan_demir/status/803278949472079872, Son Erişim Tarihi 20 Nisan 2022

¹⁸ <https://twitter.com/gazetesozcu/status/1182514931339542528>, Son Erişim Tarihi 20 Nisan 2022

Avrupa'yı korkuttuğumuz milyonlarca Suriyeli ile yıllardır birlikte yaşıyoruz !

Peki, bu insanlar Avrupa ülkeleri için tehdit de bizim için değil mi ?

Madem bu kadar kötü bir şey, neden bunu kendi halkımıza yaşatıyoruz!?



(Murat Muratoglu (@sozcumuratoglu))¹⁹

Yukarıdaki örneklerden de görülebileceği gibi daha öncesinde Suriyelilerin algılandığı tehdit biçimleri daha sonrasında Türkiye’de bir gazetenin köşe yazısına da konu olmuştur. Böylece halkın önceden de dile getirdiği tehdit algısı, gazetelere konu olmaya başlayarak popüler hale gelmiştir.

Ek olarak, yöntem bölümünde de anlatıldığı gibi analiz için Twitter üzerinden çekilen veriler için 1000 beğeni sınırı belirlenmiştir ve 1000 beğeni sayısına ulaşmamış olan Tweetler analiz kapsamına alınmamıştır. Fakat, bu beğeni sayısı belirlenirken daha düşük beğeni sayılarına da bakılmış ve elde edilen Tweet sayısına göre beğeni sayısı limiti konmuştur. En az 1000 beğeni sayısına ulaşmayan Tweetlerde de sonrasında popüler olan ve analize dahil edilen Tweetlere göndermeler olduğu görülmüştür.

Bu duruma örnek olarak şu Tweetler verilebilir:

Yanlış hesap nedeniyle 10 milyar dolarımız gitti. 2 milyon 700 bin Suriyeli vatandaşımız oldu.


Bazı kentlerin demografik yapısı bozuldu...

¹⁹ <https://twitter.com/sozcumuratoglu/status/1182539282667442177>, Son Erişim Tarihi 20 Nisan 2022

(trewith (@trewith))²⁰ (Tweet tarihi: 30.05.2016, Retweet sayısı: 0, Beğeni sayısı: 1)

Suriyeli maaşı 1500 TL, Türk vatandaşının asgari ücreti 1404 TL.Kriz var mı bilmem ama keriz o kadar çok ki...Hadi iyi uykular Türkiye.

(Helin Laçınok (@helinlacinok))²¹ (Tweet tarihi: 30.12.2016, Retweet sayısı: 2, Beğeni sayısı: 3)

3 milyon Suriyeli vatanına dönmeyeceklermiş dönmeyi istemiyorlarmış, tabi Türkiye besliyor... Türk Askeri sizin için orada şehit oluyor.. 

(TRTürkiyeMTR lalε (@LaLe_9_))²² (Tweet tarihi:30.12.2016, Retweet sayısı: 3, Beğeni sayısı: 13)

La bi siktirin gidin van halkı soğuktan donarken suriyeli aq. Sakallılarına kamp kuruyon.bana adalet demokrasi demeyin -----he he adalet

((katumi (@tacettin3434))²³ (Tweet tarihi: 24.12.2013, Retweet sayısı: 0, Beğeni sayısı: 1)

Fazla maaş vermemek için Türk'ü işten çıkarıp az maaşa suriyeli çalıştıranların hepsinin amına koyim ben.

(Emre (@balabanbass))²⁴ (Tweet tarihi: 30.05.2016, Retweet sayısı: 2, Beğeni sayısı: 16)

Yukarıdaki örneklerden de görülebileceği gibi 1000 beğeni sayısına ulaşmasa da siyasetçi olmayan kullanıcılar tarafından, daha sonraki dönemlerde siyasetin veya

²⁰ <https://twitter.com/trewith/status/737150404165783552>, Son Erişim Tarihi 19 Nisan 2022

²¹ <https://twitter.com/helinlacinok/status/814879056445337602>, Son Erişim Tarihi 19 Nisan 2022

²² https://twitter.com/LaLe_9_/status/814866917739679748, Son Erişim Tarihi 19 Nisan 2022

²³ <https://twitter.com/tacettin3434/status/415404849480876032>, Son Erişim Tarihi 19 Nisan 2022

²⁴ <https://twitter.com/balabanbass/status/737257490316988416>, Son Erişim Tarihi 19 Nisan 2022

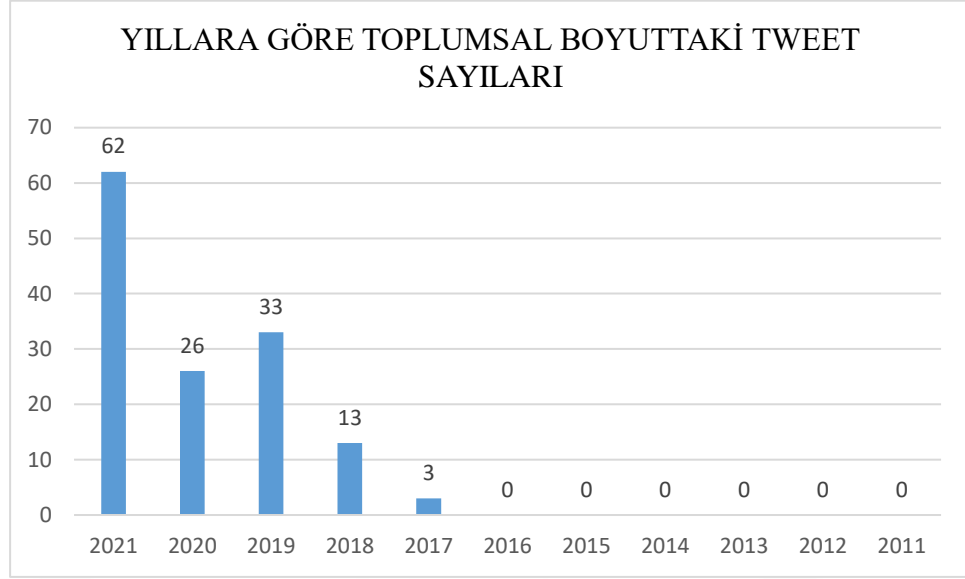
gazete yazılarının konusu haline gelen demografik yapının bozulması, işsizlik, sosyal yardımlar veya Türk vatandaşlarının Suriyelilerden dolayı bir dezavantaj yaşaması gibi konuların Tweetlerde göndermeleri bulunabilmektedir. Beğeni sayısı kriteri düşürüldüğünde veya kaldırıldığında çok fazla sayıda Tweet ortaya çıktığı için bütün bir analiz yapılması bu tez çalışması kapsamında mümkün olmasa da bu örneklerin de var olduğunu göstermek, hem tezin dördüncü hipotezini araştırmak hem de mevcut durumu örneklendirmek açısından önemlidir.

Şimdiki kısımlarda ise güvenlik boyutları ve referans nesnelерinin hem nicel hem de nitel bulguları paylaşılacaktır. Böylece kriterleri karşılayan Türkçe Tweetleri bulunan Twitter kullanıcılarının Suriyelileri en çok hangi yönlerden ve hangi boyutlar üzerinden güvenlik tehdidi olarak algıladıkları bulunmuştur.

5.1. Toplumsal Boyut

Toplumsal boyutta güvenlik inşası göçmenlerin ev sahibi topluluğun demografik yapısına, kimliğine, kültürüne, diline ve genel olarak sosyolojik dengesine ve uyumuna karşı bir tehdit olarak görülmesi söz konusudur. Göçmenlerin bir toplumu toplum yapan dil, kültür, kimlik, yaşam biçimi gibi değerlerini bozacağı, zarar vereceği hatta gelecekte tamamen ortadan kaldıracağı korkusu bu boyutta öne çıkmaktadır. Bu boyutta kültür ve kimlik gibi "toplumsal" faktörler olarak adlandırılan kavramlara bir odaklanma bulunmaktadır. Güvenlikçi söylemlerde kültür, göç ve kimlik, göçmenlerin ülkelere gelen ve onların kültürel kimliğini bozan bir "kültürel öteki" olarak algılanmasıyla birbirine bağlanmaktadır (Ceyhan ve Tsoukala 2002, 28). Karyotis'in (2012, 390) aktardığına göre toplumsal eksen, göç-güvenlik bağlantısındaki en önemli eksen olarak kabul edilmektedir.

Şekil 5.6. Yıllara Göre Toplumsal Boyuttaki Tweet Sayıları



Yapılan analiz sonucunda toplumsal boyutta kodlanan Tweet sayısı 137'dir. Bu Tweetlerin yıllara göre dağılımının %46 2021 yılında, %19 2020 yılında, %23 2019 yılında, %10 2018 yılında ve %2'si ise 2017 yılında olduğu sonucu elde edilmiştir. Bulgulara göre özellikle 2021 yılında kullanıcıların toplum yapısının, kültürel değerlerin ve demografik yapının Suriyeliler tarafından tehdit edildiğini ifade ettikleri görülmüştür.

Toplumsal boyutta güvenlik tehdidi içeren Tweetlere örnek olarak 24 Temmuz 2021 tarihinde atılmış şu Tweet verilebilir:

Türkiye sessiz sedasız işgal ediliyor. Suriyeli, Iraklı, Afgan ve diğer milletlerden milyonlarca sığınmacı... Bu konuda ideolojik gözlükleri çıkartmak ve akıl çerçevesinde hareket etmek durumundayız. Partilerüstü bir sorunla karşı karşıyayız. Acil çare bulamazsak çok geç olacak.

(Akın Üner (@akinuner1923))²⁵

²⁵ <https://twitter.com/akinuner1923/status/1419038728601972738>, Son Erişim Tarihi 20 Şubat 2022.

Bir diğer örnek olarak ise şu Tweet gösterilebilir:

Savaşarak aldığımız bu toprakları Suriyeliler sevişerek sahiplenecek.

(TCKemalBildişTC (@TCKemalBildisTC))²⁶

Bu Tweetler ve benzerlerinde özellikle son yıllarda diğer komşu ülkelerden gelen göçmenlerin sayısında yaşanan artışla ve kalıcılıklarının da artmasıyla beraber Suriyeliler Türk şehirlerini işgal eden ve artan doğum oranları sebebiyle gelecekte de çeşitli problemlere yol açacak bir tehlike şeklinde çerçeveslendiği görülmüştür. Bu boyuttaki girdiler, Türkiye'nin çeşitli sosyolojik katmanlarda Suriyeliler tarafından işgal edildiği, bozulduğu, ev sahibi topluluğun temel değerlerinin, yapısının ve uyumunun varoluşsal bir tehdit altında olduğu veya olabileceği inanişını ve söylemini barındırmaktadır.

Tezin yöntem bölümünde de açıkladığı üzere literatür taramasından elde edilen ortak dört boyut başlığı altında, hem literatürde yapılan analizlerde hem de bu tez için yapılan analizde göze çarpan ve birbirini tekrarladığı gözlemlenen çeşitli farklı alt başlıklar da belirlenmiştir.

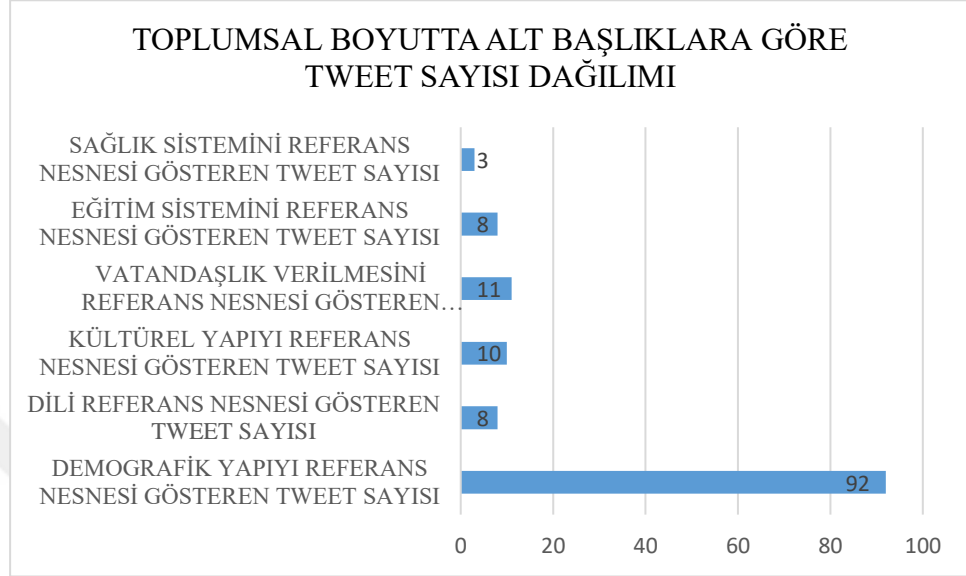
Toplumsal boyutta belirlenen alt başlıklar: demografik yapı, dil, kültürel yapı, vatandaşlık, eğitim ve sağlık sistemleridir. Bu alt başlıklar bir toplumun yapısını etkileyecek ve toplumsal alanlarda elde ettiği uyumu bozacağı düşünölen tehditler göz önüne alınarak belirlenmiştir. Bu alt başlıklar da yapılan analiz sonucunda Excel dosyasında bir sütuna kodlanmıştır ve elde edilen sayısal veriler paylaşılacaktır.

Toplumsal boyutta bulunan 137 Tweet için analiz yapıldığında 132 tanesinde spesifik bir alt başlık girdisi elde edilmiştir. Girilen alt başlıkların dağılımına

²⁶ <https://twitter.com/TCKemalBildisTC/status/1406645635420495879>, Son Erişim Tarihi 20 şubat 2022

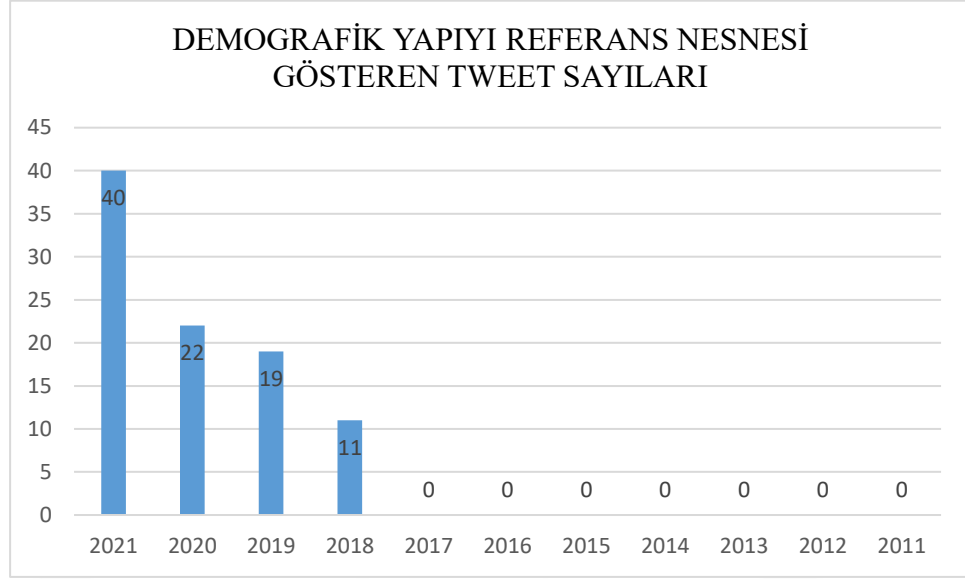
bakıldığında %70 demografik yapı, %6 eğitim ve %2 sağlık sistemleri, %8 vatandaşlık, %8 kültürel yapı ve %6 dil şeklinde oranlar ortaya çıkmıştır.

Şekil 5.7. Toplumsal Boyutta Alt Başlıklara Göre Tweet Sayısı Dağılımı



Analiz edilen Tweetler içerisinde Toplumsal boyutta en sık referans nesnesi olan alt başlık %70'lik bir oranla demografik yapıdır. Bu durum kullanıcıların toplumsal düzeyde algıladıkları tehdidin daha çok nüfusun yapısı ve dinamik dengeleri üzerine olduğunu göstermektedir. Demografik yapı alt başlığında Suriyelilerin özellikle sınıra yakın illerdeki nüfus yoğunluğu, sınırdan uzak şehirlere de yerleşmeleri ve doğurganlık oranlarının Türklerden fazla oluşu gibi sebeplerle “işgalci” olarak çerçevelendikleri görülmüştür.

Şekil 5.8. Demografik Yapıyı Referans Nesnesi Gösteren Tweet Sayıları



Analiz edilen Tweetler arasında toplumsal boyutta en fazla tehdit altında olduğu düşünülen demografik yapıyı referans nesnesi olarak sunan Tweet sayısı 92'dir. Bu alt başlıkta veriler 2018 yılından itibaren bulunmaya başlanmıştır ve bu yıl itibari ile bir artış yaşandığı görülmüştür. Demografik yapının tehdit altında olduğunu vurgulayan Tweetlerin %43'ü 2021 yılında, %24'ü 2020 yılında, %21'i 2019 yılında ve %12'si 2018 yılında bulunmuştur. Analiz edilen diğer yıllarda ise veri bulunamamıştır.

Toplumsal boyut başlığı altında demografik yapının tehdit altında olduğu tutumunu içeren Tweetlere örnek olarak şunlar verilebilir:

Hatay'da 750 bin Suriyeli konuşlandırılmış, Hatay, Atatürk'ün son derece stratejik hamleleri sonrası referandumla sınırlarımıza dahil olmuştu.

Nüfus demografisinin değiştirilmesine yönelik bu tablo çok kaygı verici.

(YILMAZ ÖĞR(E) (@Ben_Anadolu))²⁷

²⁷ https://twitter.com/Ben_Anadolu/status/1369366558624120835, Son Erişim Tarihi 20 Şubat 2022.

Bir diğer örnek Tweet ise:

Bursa'nın İnegöl ilçesi Devlet Hastanesi'nin yıllık verileri ;

3.000 doğumun 2.200'ü (%73) Suriyeli bebek !

Bu hızla 10 Yıla kalmaz İnegöl'de Türk vatandaşlar azınlık olur.

(Levent Özeren (@lvntozrn))²⁸

Bu örneklerden de anlaşılabilceğı üzere Tweet yazarlarının Türkiye'deki nüfusun demografik yapısının Suriyelilerden kaynaklanan varoluşsal bir tehdit altında olduğu inancı yüksektir. Yazarlar tarafından algılanan tehdidin kaynağı ise hem ülkede var olan Suriyeli sayısı hem de Suriyelilerin sahip olduğu doğum oranlarıdır. Demografik yapının referans nesnesi olduğu tespit edilen Tweetlerde doğrudan veya dolaylı olarak Suriyelilerin Türkiye'deki çeşitli şehirleri işgal ettiğı söylemi göze çarpmıştır. Demografik yapı alt başlığı altında elde edilen 92 Tweet içerisinde "işgal" sözcüğünün direkt geçtiğı Tweet sayısı 14'tür.

Toplumsal boyuttaki bir diğer alt başlık ise dildir. Bu alt başlık kapsamında Türk dilinin kullanımının tehdit altında olduğunu belirten Tweetler bulunmuştur. Yapılan analiz sonucunda toplam 8 Tweet bu alt başlık içine kodlanmıştır. Bu başlık altında en çok Tweet 5 Tweet ile (%62) 2021 yılında bulunmuştur. Suriyelilerin Türk dilini öğrenmediğı ve buna direndikleri, Türkçe yerine Arapça yazıların, tabelaların kullanılmasının yaygınlaşması gibi ifadeler bu alt başlık içerisinde göze çarpmıştır.

Toplumsal boyut başlığı altında dilin tehdit altında olduğunu belirten Tweetlere örnek olarak şu Tweet verilebilir:

²⁸ <https://twitter.com/lvntozrn/status/1123314872245268481>, Son Erişim Tarihi 20 Şubat 2022.

Burası Suriye değil ,Türkiye KİLİS merkez.

Tabelalar niye mi Arapça,sığınmacılar nasıl ,hangi yasaya göre dükkan mı açtı?

Bana DEĞİL Akpye sorun.

Kilis Suriyelilerin işgali altında.

#GeliyorGelmekteOlan

#ÜlkemdeSuriyeliİstemiyorum

#ÜlkemdeSığınmacıİstemiyorum

(Bircanyildirimofficial

(@YildirimBircan))²⁹

Suriyelilerin yoğun olduğu bölgeleri işgal ettiği beyanı ve buna bağlı olarak tabelaların Türkçe olmamasının belirtilmesi ile yazarın toplumsal boyuttaki güvenlik kaygısı anlaşılmaktadır. Bir video paylaşımı da olan bu Tweet metninde yazarın hem dil hem de demografik yapının tehdit altında olduğunu vurguladığı görülmektedir. Yöntem kısmında da bahsedildiği gibi bu Tweet hem demografik yapı hem de dil alt başlığı altında sayısal olarak birer kez hesaplamaya katılmıştır.

Dil alt başlığında bir diğer örnek girdi olarak şu Tweet gösterilebilir:

Suriyeli mültecilerle birlikte başlayan Arapça tabela furyasına ayar oluyoruz. Olalım. Ama avm'lerdeki İngilizce tabelaları da sorun yapsak fena olmaz.

(Con Sinov (@lordsinov))³⁰

²⁹ <https://twitter.com/YildirimBircan/status/1434656274101190657>, Son Erişim Tarihi 20 Şubat 2022

³⁰ <https://twitter.com/lordsinov/status/1104700155222286336>, Son Erişim Tarihi 20 Şubat 2022

Bu Tweet'te ise genel olarak Türk dilinin kullanımının tehlike altında olduğu ve günlük hayatta kullanımının bozulduğu belirtilmiştir. Suriyeli sığınmacılar ile beraber Arapça tabelaların yaygınlaşmasından duyulan rahatsızlık vurgulanmıştır.

Toplumsal boyut başlığı altındaki referans nesnelere bir diğeri kültürel yapıdır. Kültürel yapı alt başlığında Türk kültürünün Suriyelilerin gelmesinden sonra bozulmaya başladığı ve Türkiye'nin kendi kültüründen uzaklaşarak Araplaştığı vurgusu grlmştir. Kültürel yapının tehdit altında olduğu endişesini ifade eden Tweet sayısı 10'dur. Bu Tweetler içerisinde en fazla veri sayısı dörder Tweet ile 2021 ve 2019 yıllarında elde edilmiştir.

Bu alt başlık altında güvenlik tehdidi yorumu yapan kullanıcılar Türkiye'nin gelen sığınmacılarla beraber Araplaşmasını ve Suriyelilerin Türk kültürüne adaptasyon konusunda direnmelerini, gelecek için tehlikeli bir durum olarak öne sürmektedir.

Örneğin:

şunu anladık ki,

Ülkemize sistematik olarak getirilen Suriyeli ve Afganların, bizim kültürümüze uyum sağlama ihtimalleri yok!

Doku uyuşmazlığı var ve bünye sonradan gelen organı reddediyor!

Uyumsuz organ bir an evvel alınmazsa, vücudu tamamen kaybedeceğiz!

#VatanEldenGidiyor

(Profesorfacia (@Profesorfacia))³¹

³¹ <https://twitter.com/Profesorfacia/status/1425505985490264069>, Son Erişim Tarihi 22 şubat 2022

Suriyelilerin Türkiye'nin demografik yapısıyla beraber kültürel yapısını da bozacağı ve Araplaştıracığını yazan Tweetlere bir diğer örnek olarak şu Tweet verilebilir:

Tarafsız kalamam; bir ilahiyatçı olarak ülkemize karşı bir işgal faaliyeti ve Türkiye'yi Araplaştırma hareketinin önemli bir parçası olduğumu bildiğim Suriyeliler konusunda ulusumuza karşı yürütülen ırkçılığı engellemeye çalışan Bolu Belediye Başkanının yanındayım.

@tanjuozcanchp

(Cemil KILIÇ (@m_cemilkilic))³²

Toplumsal boyutun bir diğer referans nesnesi ise vatandaşlıktır. Bu boyutta vatandaşlık oy kullanma açısından ele alınmamıştır. Oy kullanabilme ile bağdaştırılan vatandaşlık verilmesinin tehlikeli olduğuna olan inanış iç siyaseti etkilediği için siyasal boyutun içine dâhil edilmiştir. Toplumsal boyutta Suriyelilere vatandaşlık verilmesi kodlanırken bu verilecek vatandaşlığın toplumsal değerlere olacak etkisi ele alınmıştır.

Vatandaşlık alt başlığında Suriyelilere verilen vatandaşlığın etnik temizlik, özerk bölge veya siyasi hak talep etmeleri gibi amaçları olduğu vurgulanmıştır. Bir başka rahatsızlık ise vatandaşlık verilmesinin Türkiye'nin milli değerlerini zedeleyebileceği endişesidir.

Bu alt başlığa örnek olarak şu Tweet verilebilir:

³² https://twitter.com/m_cemilkilic/status/1115864215435337728, Son Erişim Tarihi 22 Şubat 2022

ANDIMIZ tamamen yasaklandı. Nasılsınız, iyi misiniz? Her şey yolunda mı? 5 milyon Suriyeli de vatandaş yapınca her şey çok daha belirgin olacak sanırım @MHP_Bilgi

Cemil KILIÇ (@m_cemilkilic)³³

Bu Tweet'te Türkiye'de milli değerlerden biri olan "Andımızın" yasaklanması ifadesi ile Suriyelilere vatandaşlık verilmesinin bağdaştırılması, verilecek bu vatandaşlığın başka milli değerlere de tehdit teşkil edebileceği imasını içermektedir. Böylece Suriyelilere verilen veya verilecek Türk vatandaşlığının siyasal sonuçlarına ek olarak toplumsal sonuçlarının da güvenlik inşasına konu olduğu görülmüştür.

Eğitim ve sağlık alt başlıklarında ise odaklanılan nokta, bu alanlarda Suriyelilere ekonomik olarak yapılan maddi harcamalar ve yardımlardan ziyade Suriyelilerin eğitim ve sağlık sistemlerinin kalitesini ve hızını düşürmesi ile Türk vatandaşların fırsatlarını engellemeleri iması olmuştur. Türkiye'deki eğitim sisteminin Suriyeliler tarafından tehdit edildiğini ifade eden 8 Tweet bulunurken sağlık sisteminde ise 3 Tweet bulunmuştur. Sağlık sistemi alt başlığında bulunan 3 Tweet'in hepsi 2021 yılında bulunmuştur. Eğitim sisteminde ise bulunan 8 Tweet'in 6 tanesi (%75) 2021 yılında geri kalanı ise 2019 yılında bulunmuştur.

Eğitim veya sağlık sistemlerinin Suriyeliler tarafından tehdit edildiğini belirten Tweetlere örnek olarak şunlar verilebilir.

500 bin Suriyeli çocuk ise hiç eğitim almıyor. Aldıkları zaman Türk öğrencilerin kaynaklarını emiyor, eğitimin kalitesini düşürüyorlar.

³³ https://twitter.com/m_cemilkilic/status/1370622569934639106, Son Erişim Tarihi 22 Şubat 2022

Almadıkları zaman mafya veya İŞİD için insan kaynağı oluşturuyorlar.

Çözüm vatanlarına dönüşün planlanması

Ümit Özdağ (@umitozdog)³⁴

Buradan da görülebileceği gibi eğitim sistemine dâhil edilen Suriyeli öğrenciler Türk öğrencilerin fırsatlarını ve kaynaklarını elinden almakla suçlanmaktadır. Eğitim almayanlar ise suçlu olmakla ve terörle etiketlenmekte, bir tehdit olarak çerçevelenerek suç boyutunda güvenliğin alanına dâhil edilebilmektedir.

5.2. Suç Boyutu

Daha önce de belirtildiği gibi suçlu göçmen inancı, göçmenlerin veya yabancıların suç işlemeye daha yatkın bireyler olduğu düşüncesi pek çok toplumda yaygındır. Bu boyutta suçla ilişkilendirme ön plana çıkmaktadır. Bu tutumu “suçlu göçmen” tezi ile açıklamak mümkündür (Palidda 1999; Lee ve Martinez 2000; Ceyhan ve Tsoukala 2002). Daha önce de açıklandığı gibi suçlu göçmen tezine göre göçmenlerin ev sahibi ülkedeki suç oranını artıracığı, daha fazla suç eylemlerinde bulunacakları ve suça karışma oranlarının ev sahibi topluluktan daha fazla olacağı inancından dolayı yerel halkın artık hayatlarına güven içinde devam edemeyecek olmaları tehlikesine yapılan vurgu söz konusudur.

Türk kullanıcıları üzerinden yapılan analizde de bu boyutta yapılan vurgunun Suriyelilerin suç işlemeye daha yatkın olduğu ve Türk vatandaşlarının kendi ülkelerinde fiziksel güvenliklerinin ve günlük hayatlarının tehdit altında olduğu üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Ayrıca bir başka vurgunun da özellikle kadınların

³⁴ <https://twitter.com/umitozdog/status/1121480729161031681>, Son Erişim Tarihi 22 Şubat 2022

güvenliğinin tehdit edildiği üzerine yapıldığı görülmüştür. Türk kadınlarının güvenliğinin Suriyeliler tarafından tehdit edilmesi, “bizim kadınlarımız” imasını barındırdığı ve dolayısıyla kültürel boyutu da kapsadığı için bu tarz ifadeler içeren Tweetler hem toplumsal hem de suç boyutlarına kodlanmıştır.

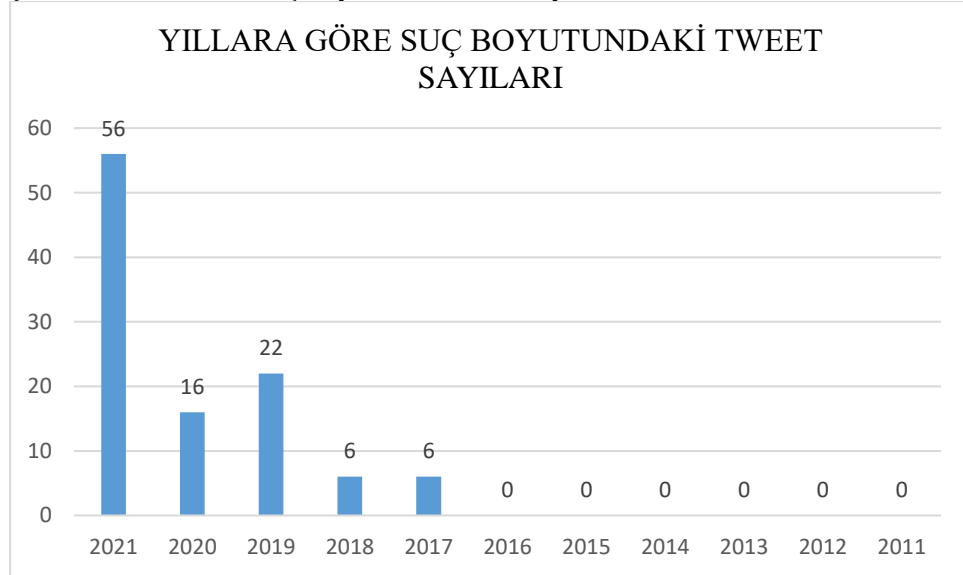
Bu duruma örnek olarak şu Tweet gösterilebilir:

Taşı sıkısa suyunu çıkaracak Suriyeliler sahillerde toplu tacizle uğraşınlar nasılsa Türk askeri Suriye'de!

(Sinan Oğan (@DrSinanOgan))³⁵

Bu örnekte Suriyelilerin taciz suçu ile bağdaştırılmasına ek olarak, sahillerde “bizim kadınlarımızı” taciz ettiği iması ile kültürel açıdan da bir vurgu yapılmıştır. Ayrıca bu Tweet'te suç ve toplumsal boyutlarda güvenlik inşasının yanı sıra Suriyelilerin Türkiye'de yarattığı tehlike ortamına ek Türk askerinin de onların yerine savaştığı iması da hoşnutsuzluğu göz önüne çıkarmaktadır.

Şekil 5.9. Yıllara Göre Suç Boyutundaki Tweet Sayıları



³⁵ <https://twitter.com/DrSinanOgan/status/881120586625429504>, Son Erişim Tarihi 1 Mart 2022

Analiz sonrası elde edilen bulgulara göre suç boyutunda toplam 106 veri girişi yapılmıştır. Bu veriler içerisinde en fazla Tweet (%53) 2021 yılında elde edilmiştir. Geriye kalan Tweetler için %15'i 2020, %20'si 2019 yılında giriş yapılırken ve 2018 ile 2017 yıllarında ise %6'şar bir oran elde edilmiştir.

Suç boyutunda kullanıcıların tehdit altında hissettiği Tweetlere örnek olarak şu Tweet gösterilebilir:

İskenderun Limanı'nda ele geçirilen uyuşturucunun sahibi, TC vatandaşlığı verilen ve Kırıkhan Vergi dairesine kayıtlı firması olan bir Suriyeli çıktı!

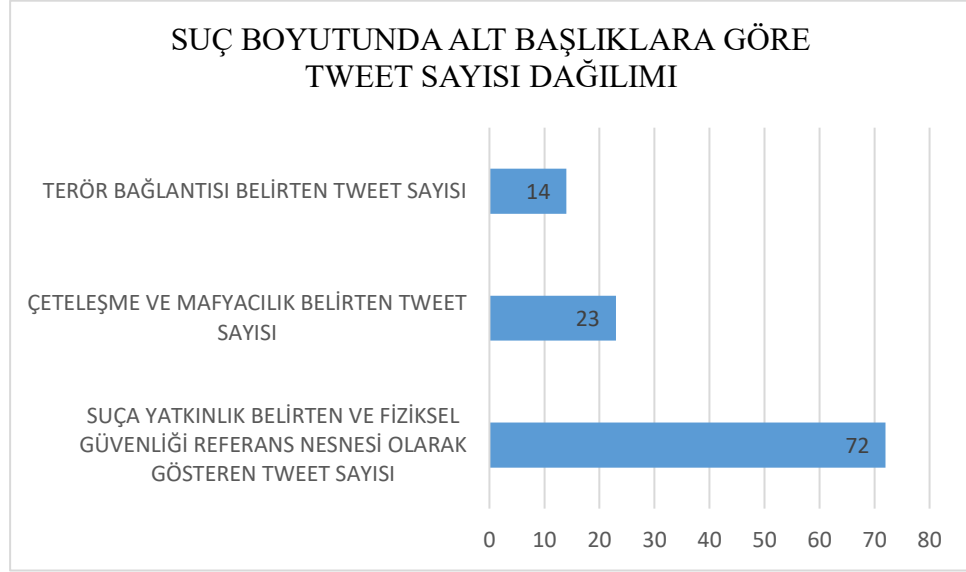
"Muhacir" dedikleri Suriyelilerden mafya oluştu ve PKK dahil terör örgütlerine gidecek uyuşturucuya paravanlık yapıyorlar!

(Fatih ERGİN (@Fergin923))³⁶

Bu boyutta yapılan güvenlik çerçevelemesi ev sahibi topluluğun iç huzurunu bozacak suç eylemlerine olan yatkınlıkları ile gerçekleşmektedir. Bu boyutta elde edilen girdilerde Suriyelilerin Türkiye'deki suç oranını artırdıkları inancı bulunmaktadır. Bahsedilen suçların bireysel suçların yanı sıra terör, mafyacılık, çeteleşme gibi suç örgütlenmelerini de kapsadığı görülmüştür. Bu bağlamda suç boyutunda suça yatkınlık / fiziksel güvenlik, mafya, çeteleşme ve terör gibi alt başlıklar belirlenmiş ve analiz buna göre gerçekleştirilmiştir.

³⁶ <https://twitter.com/Fergin923/status/1394943690683125760>, Son Erişim Tarihi 22 Şubat 2022

Şekil 5.10. Suç Boyutunda Alt Başlıklara Göre Tweet Sayısı Dağılımı



Suç boyutunda değerlendirilen 106 Tweet için 109 kez alt başlık kodlaması yapılmıştır. Alt başlıklar içerisinde en fazla oran (%66) Suriyelilerin suça yatkınlıkları ve fiziksel güvenliği tehdit ettikleri çerçevelenmesinde elde edilmiştir. Suriyelilerin suç çeteleri kurduğu veya mafya ile bağlantılı olduğu ifadelerini içeren Tweetlerin oranı %21 ve Suriyelilerin terör faaliyetleri ile bağlantılı olduğunu ifade eden Tweetlerin oranı ise %13 olarak bulunmuştur. Elde edilen bulgulara göre Suriyelilerin suçlu bireyler olarak çerçevelenmesinde ağırlıklı olarak suça yatkınlıklarının ön plana çıktığı görülmüştür. Suriyeliler hakkında konuşurken Twitter kullanıcılarının daha çok kendi fiziksel güvenliklerinin tehdit altında olduğunu belirttiği bulgusu elde edilmiştir. Analize dâhil olan ve Türkçe Tweetleri olan Twitter kullanıcıları en fazla Suriyelilerin suç işlemeye yatkınlıklarından endişe duymakta ve bu doğrultuda fiziksel olarak güvende hissetmemektedir.

Analiz edilen Tweetler arasından Suriyelilerin suç işlemeye olan yatkınlığını ön plana çıkaran ve fiziksel güvenliği tehdit eden kişiler olarak çerçevelen toplam 72 Tweet bulunmuştur. Bu alt başlıkta 2017 yılından itibaren girdi elde edilmeye

başlanmıştır. En çok girdiye 2021 yılında rastlanmıştır. Suriyelilerin suç oranını artırdığına yönelik ifadeler barındıran Tweetlerin %52'si 2021 yılında, %10'u 2020 yılında, %22'si 2019 yılında, %8'i 2018 yılında ve yine %8'i 2017 yılında bulunmuştur. Analiz edilen diğer yıllarda ise örnek veri bulunamamıştır.

Suç boyutu başlığı altında suça yatkınlık ifade eden ve fiziksel güvenliğin tehdit altında olduğu çerçevesini içeren Tweetlere örnek olarak şunlar verilebilir:

10 sene Önce 5 yaşında Türkiye'ye gelen Suriyeli çocuklar şimdi 15/18 yaşında delikanlı gençler oldular.Parklarda,Sahillerde kavga etmeye başladılar.Gelecekte bu kavgalar sahada çoğalır gibi biran önce Ülkenin huzuru için köylü köyüne dönmeli. #KardeşimeDokunma (Yörük Oğlu E.Y.T. RECEP Ay (@YrkOlu78518627))³⁷

Bir diğer örnek Tweet olarak şu gösterilebilir:

Dün akşam Kilis Otogar karşısında 2 Süriyeli grup,ellerinde kürek,bıçak,taşla bir birlerine girdi.Kavga edenler yabancı,dilleri yabancı ve kültürleri yabancı.Buldukları topraklara asla uyum göstermiyorlar,direniyorlar.Tekrar söylüyorum Suriyeliler PKK'dan daha büyük bir tehdit!

(İlay Aksoy (@ilay_aksoy))³⁸

Bu örneklerden de görülebileceği gibi girdilerde suçlu göçmen tezini destekleyen unsurlar bulunmakta ve sığınmacılar kavgacı, eli silahlı, toplum düzenini ve huzurunu hem şuanda tehdit eden hem de gelecekte tehlike altına sokma potansiyeli yüksek olan bireyler olarak çerçevelenmektedir. Ayrıca verilen ikinci örnekte de olduğu gibi dil

³⁷ <https://twitter.com/YrkOlu78518627/status/1425665627444875265>, Son Erişim Tarihi 22 Şubat 2022

³⁸ https://twitter.com/ilay_aksoy/status/1225504520320491524, Son Erişim Tarihi 22 Şubat 2022

farkı, kültürel farklılıklar gibi toplumsal tehlikeler de Suriyelilerin suç işlemeye eğilimli olduklarını ifade ederken kullanılabilir. Literatürde göçmenlerin suça eğilimlerini kültürel özelliklerine bağlayan teorilerin özellikle ikinci nesil göçmenlerin davranışlarına odaklandıkları görülmektedir (Ceyhan ve Tsoukala 2002). Böylece gelecek nesillerin de tehdit altında olduğu endişesi ortaya çıkmaktadır. Suriyeliler yalnızca güncel güvenliği değil gelecek nesillerin güvenliğini de tehdit eden bireyler olarak kodlanmaktadır.

Bir diğer alt başlık ise suç boyutu içerisinde %21'lik bir oranda girdi elde edilen mafya ve çeteleşmedir. Çeteleşme ve mafya alt başlığı içine 23 Tweet girisi yapılmıştır. Bu alt başlıkta sığınmacıların uyuşturucu satışı, silah kaçakçılığı yapan organize suç örgütlerine mensup oldukları veya bu örgütleri kurdukları, kendi aralarında çeteleşerek suç işleme eğilimlerine yapılan vurgular elde edilmiştir. Suriyelilerin bireysel olarak suça karışmalarından çok grup halinde örgütlenerek fiziksel güvenliği tehdit etmeleri ve suça karışmalarından duyulan tehdit bu alt başlıkta görülmüştür. 2019 yılına kadar bu başlık altında tehdit algısı içeren bir girdi bulunmazken en fazla girdi ise 2021 (%56) yılında bulunmuştur.

Bu alt başlığa örnek olarak şu Tweet verilebilir:

Suriyeliler çeteleşiyor. Suriye mafyası oluştu, şimdilik Türklere bulaşamıyorlar ama şimdilik. Bu mafyayı yasal kılıfa sokacak Suriyeli iş adamı ve siyasetçiler de gelecek sırayla. Bunlara sebep olan Davutoğlu, sürdüren AK Parti ve sessiz kalan muhalefeti tarih affetmeyecek.

(Musa Uçan (@musaucan33))³⁹

³⁹ <https://twitter.com/musaucan33/status/1355454218715410433>, Son Erişim Tarihi 24 Şubat 2022

Girilen bir diğerk örnek Tweet ise şudur:

Uzun süredir yapmış olduğumuz uyarılar artık gerçekleşmeye başladı. Türkiye sokak aralarında Suriyeli çetelerle tanışıyor! Bu sokak çeteleri yakın bir süre zarfında organize mafyaya dönüşecektir. Kaybedeceği hiç birşeyi olmayan bu çeteler Türkiye'nin başına büyük bela olacaktır!

(Sinan Oğın (@DrSinanOgan))⁴⁰

Bu başlıktaki girdiler Suriyelileri suç işleme eğilimlerinden dolayı tehlikeli oldukları kadar çeteler kurarak veya mafya ile bağlantı içine girerek kolektif bir tehdit yarattıklarını vurgulamaktadır. Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi bu başlıkta çeteleşme ve mafya bağlantılarına vurgu yapan yazarlar Türkiye'nin ve vatandaşın geleceğinin varoluşsal bir tehlike içinde olduğunu belirtmektedir. Analiz edilen Twitter kullanıcılarının Suriyelileri suç işlemeye yatkın olduğu kadar suç çeteleri kurmaya da yatkın bireyler olarak gördüğü ve bu organizeleşmenin gelecek için de kendi güvenliklerini tehdit ettiğini düşündükleri bulgusu elde edilmiştir.

Suç boyutunda göçmenlerin çeşitli bireysel ve organize suçlara olduğuna inanılan yatkınlıklarından kaynaklanan güvenlik tehdidine ek olarak, sığınmacıların terör ile bağlantısı olduğu inancı da öne çıkmıştır. Daha önce de belirtildiği gibi özellikle 11 Eylül saldırıları terör ve göç bağlantısının kurulmasını tetiklemiştir. Özellikle bu tarihten sonra yabancı düşmanlığı, İslamofobi, göç-güvenlik bağlantısı ve göçmen karşıtı söylemler yaygın hale gelmiştir.

Analiz kısmında Twitter kullanıcılarının suç boyutu içinde Suriyelileri terör örgütleri ve eylemleri ile bağlantısı kurularak bir güvenlik tehdidi olarak

⁴⁰ <https://twitter.com/DrSinanOgan/status/1176930026840875011>, Son Erişim Tarihi 24 Şubat 2022

çerçeveledikleri görülmüştür. Bu alt başlıkta arama kriterlerine uygun toplam 14 Tweet girdisi bulunmuştur. En fazla veri ise 2021 (%71) yılında elde edilmiştir.

Bu alt başlığa örnek olarak şu Tweet gösterilebilir:

İŞİD infazcısı ve sözde komutanı Abu Taki Al Shamy kod adlı Suriyeli

Y.A.A. Bursa İnegöl'de 3 yıldır çalıştığı doğalgaz şirketinde yaklandı!

Bu ve daha nice kafa kesen teröristler aramızda dolaşıyor!

Mutlu musun @ahmethc

Mutlu musunuz Suriyeli duyarı kasan duyarsızlar! #Salı

(Sinan Oğan @DrSinanOgan)⁴¹

Bu Tweet ve benzerlerinde Suriyeliler özellikle İŞİD ve YPG terör örgütleri ile birlikte anılmaktadır. Elde edilen bulgulara göre Suriye'de yaşanan iç savaş sonrasında Türkiye'ye gelen Suriyeliler arasında terör örgütü mensuplarının da olduğu düşüncesi ve dolayısıyla bu durumdan duyulan endişe ve korku öğeleri görülmüştür. Bu endişe analiz edilen Twitter kullanıcılarının ülkelerinde güvende hissetmelerini de engellemektedir.

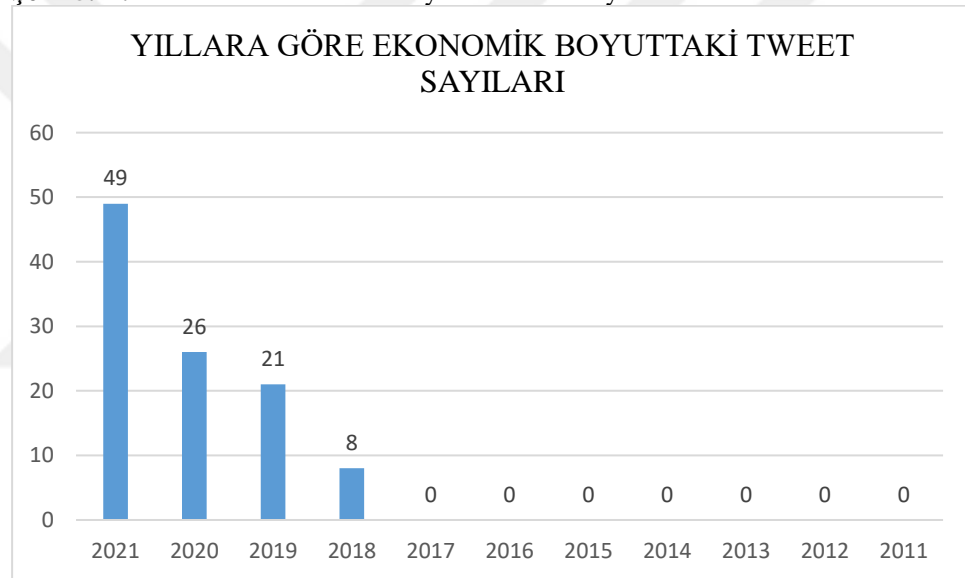
5.3. Ekonomik Boyut

Literatür bölümünde de bahsedildiği gibi göçmenler ülke ekonomisini tehdit eden ve ülke ekonomisi üzerine yük olan kişiler olarak çerçevelenmektedir. Göçmenlerin ekonomik boyuttaki tehdidine odaklanan çalışmalar göçün genel olarak ülke ekonomisine karşı algılanan tehdidi ile kişilerin bireysel olarak algıladıkları tehdit olarak ele almaktadır (Sniderman et al. 2004). Literatür bölümünde ele alındığı üzere

⁴¹ <https://twitter.com/DrSinanOgan/status/1229679276888338432>, Son Erişim Tarihi 24 Şubat 2022

ekonomik boyutta göçmenler ev sahibi vatandaşların işsizliğine sebep olma, iş piyasasında rekabet yaratma, devlet yardımlarından faydalanmada vatandaşın önüne geçme (yardım alma fırsatını elinden alma), ülke refahını tehdit etme veya ekonomik krize sebep olma gibi noktalarda sorumlu tutulmaktadır. Yapılan literatür taramasında elde edilen kavramsallaştırma doğrultusunda Twitter kullanıcılarının Tweetlerinde yer alan ekonomik boyuttaki tehdit algıları incelenmiş ve referans nesnelere belirlenenler ile birlikte Excel dosyasına kodlanmıştır.

Şekil 5.11. Yıllara Göre Ekonomik Boyuttaki Tweet Sayıları



Bu doğrultuda yapılan analizde Twitter kullanıcılarının ekonomik boyutta Suriyelilerden kaynaklı tehdit endişesi belirttiği toplam 104 Tweet bulunmuştur. Bu boyutta ilk veri girişi 2018 yılında yapılmıştır. Bulguların %47'si 2021 yılında, %25'i 2020 yılında, %20'si 2019 yılında ve %8'i 2018 yılında elde edilmiştir. En fazla girdi 2021 yılında bulunmuştur. Twitter kullanıcılarının Suriyelileri hem genel olarak ülke ekonomisine hem de bireysel ekonomik durumlarına karşı tehdit unsuru olarak çerçeveledikleri Tweetlerde 2018 yılından itibaren artış eğilimi görülmüştür.

Suriyeliler tarafından ekonomik koşulların tehdit edildiğini ifade eden Tweetlere en fazla 2021 yılında veri girişi yapılmıştır.

Ekonomi boyutunda girilen Tweetlere şu örnek olarak gösterilebilir:

9 yıldır 9 milyon Suriyeli mülteciye bakan devletimiz,

3 ay kendi vatandaşına bakabilmeli!

#sokağacıkmayasağı

(Uyandırma Servisi (@uyanhadı_))⁴²

Bu Tweet'te de görüldüğü gibi Suriyeliler üzerinden ekonomik koşullarda bir karşılaştırma yapıldığı görülmüştür. Bu gibi ifadeler ile yapılan karşılaştırmalar sonucunda Twitter kullanıcılarının kendilerini mağdur olarak Suriyelileri ise daha avantajlı olarak kodladıkları görülmektedir.

Bu duruma bir diğer örnek olarak şu Tweet gösterilebilir:

6 milyon Suriyeli'ye 6 yıldır yardım edenler, kendi vatandaşına 2 ay bakarım diyemiyor..

Bu halk bunu da unutmaz....

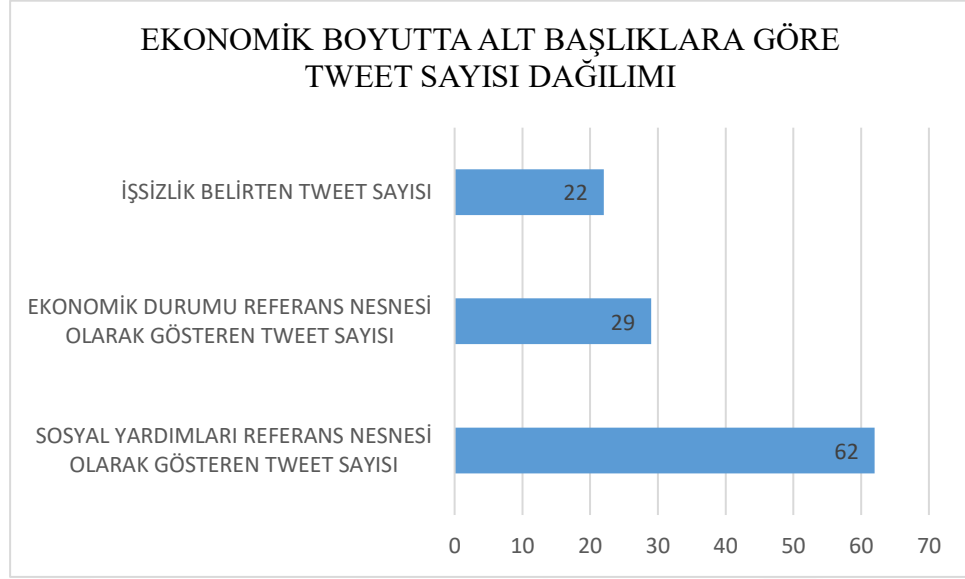
(Sevim ((@Kemalist__1881))⁴³

Literatür taramasında göçün güvenleleştirilmesinde ekonomi boyutu altında kavramsallaştırılan referans nesnelere doğrultusunda sosyal yardımlar, ekonomik durum ve işsizlik alt başlıkları belirlenmiştir. Ekonomik boyut başlığında elde edilen 104 veri içinde 113 tanesine alt başlık girilmiştir.

⁴² https://twitter.com/uyanhadı_/status/1328790065041043459, Son Erişim Tarihi 1 Mart 2022

⁴³ https://twitter.com/Kemalist__1881/status/1243778366597206017, Son Erişim Tarihi 1 Mart 2022

Şekil 5.12. Ekonomik Boyutta Alt Başlıklara Göre Tweet Sayısı Dağılımı



Suriyelilere yapılan maddi yardımları ve masrafları referans nesnesi olarak gösteren 62, toplumun ekonomik durumunu referans nesnesi olarak belirten 29 ve işgücü piyasasındaki işsizlik ve rekabetin artmasını belirten 22 Tweet bulunmuştur. Ekonomi boyutundaki en fazla girdi sosyal yardımlar ve masraflar başlığında elde edilmiştir.

Sosyal yardımlar alt başlığında yukarıda da bahsedildiği üzere özellikle Twitter kullanıcılarının kendilerini Suriyelilerle kıyasladığı ve bu kıyas sonucunda devletten gelen yardım ve bakım noktasında daha dezavantajlı gördükleri bulunmuştur. Suriyelilerin Türklere verilmesi gereken yardımları elde ettiği düşüncesi Twitter kullanıcılarında bir rahatsızlığa sebep olmuştur. Suriyelilere verilen sosyal yardımların ve yapılan harcamaların Türklerin fırsatlarını elinden aldığı düşüncesi görülmüştür. Bu alt başlığa örnek olarak şu Tweet gösterilebilir:

Suriyelilere 40 milyar dolar harcamışız.

Her TC vatandaşından 500 dolar, yani yaklaşık 3,000 lira alınmış.

Her 4 kişilik Türk ailesini 12,000 lirası Suriyelilere verilmiş.

AKP yönetimi, @Ahmet_Davutoglu ve Suriyeli kardeşleriniz yanaklarınızdan öper, hayırlı mesailer diler
(CEM TOKER 🗨️ (@tokcem))⁴⁴

Bir diğer örnek olarak şu Tweet gösterilebilir:

83 yaşında Mehmet amca geçimini sağlamak için, pazarda yeşillik satıyor
...
Suriyeliler maaş kuyruğunda!
Her ay 1370 TL maaş alıyor
930 TL Gıda Yardımı ve Alış Veriş Kartı var!
ÜretenBiz EzilenBiz olduk
(Sonsuz ((@__I_I_SI_K))⁴⁵

Bu örneklerden de görülebileceği gibi Suriyelilere yapılan yardımlar ve harcamalar, Twitter kullanıcıları tarafından kendi mağduriyetlerine sebep olarak görülmektedir.

Ekonomik boyut başlığı altında Suriyeliler tarafından negatif etkilenen bir diğer alt başlık ise ekonomik durumdur. Bu başlık altında bulunan 29 Tweet'te analize dâhil olan Twitter kullanıcılarının hem kendi ekonomik durumları hem de ülkenin genel ekonomik durumunun Suriyeliler tarafından tehdit edildiğini vurguladıkları görülmüştür.

Ekonomik boyuttaki girdilere örnek olarak şu verilebilir:

10 yıl sonra Türkiye'deki genel durum:
Patronlar : Katarlı
Müdürler : Suriyeli

⁴⁴ <https://twitter.com/tokcem/status/1170948595702476800>, Son Erişim Tarihi 1 Mart 2022

⁴⁵ https://twitter.com/A_T_AIS_IK/status/1353336879526129665, Son Erişim Tarihi 1 Mart 2022

Çalışanlar : Türk

(Gökçe Katun (@Gokcekatun))⁴⁶

Yukarıdaki Tweet'e ilişkin Türkiye'de ekonomik durumun geleceğinin tehlikede olduğu imasının yanı sıra ortaya çıkan bir diğer bulgu ise, benzer Tweet'in farklı kullanıcılar tarafından farklı zamanlarda yazılmış olmasıdır. Yukarıdaki Tweet kalıbında yazılmış 7 adet Tweet bulunmuştur. Analiz çalışmasında kriter olarak belirlenen en az 1000 beğeni eşiğini aşan ve aynı kalıba sahip 7 adet Tweet bulunması Türkiye'deki bireysel ekonomik durumu Suriyelilerin negatif etkilemesinin popüler bir ifade haline geldiğini göstermektedir.

Ekonomi boyutunda belirlenen bir diğer alt başlık ise Suriyelilerin rekabeti artırdığı, ucuz iş gücü oluşturmalarında dolayı işe girmeleri ve dolayısıyla Türklerin işlerini elinden almaları tehditlerini yansıtan genel olarak işsizlik tehlikesidir. Bu alt başlık altında 22 Tweet girdisi elde edilmiş bunların yarısı yani 11 tanesi ise 2019 yılında bulunmuştur.

Bu alt başlıkta örnek Tweet olarak şu Tweet gösterilebilir:

92 Bin Suriyelinin olduğu şehrimizde, Kayseri'nin işini, aşını Suriyeliler kaptı.

Sadece bir yılda Kayseri'de sigortalı sayısı 20 bin kişi azaldı.

(Dursun ATAŞ (@DursunATAS38))⁴⁷

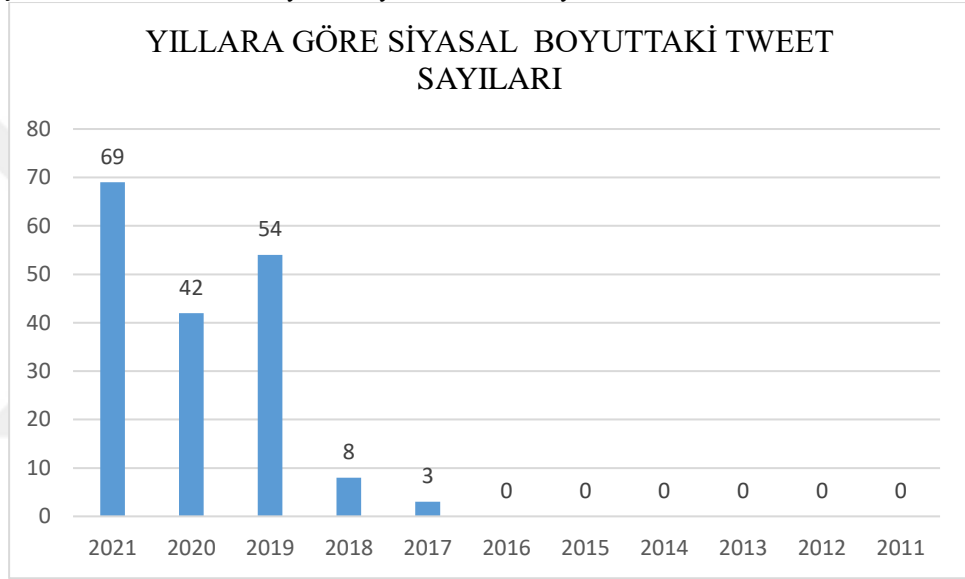
⁴⁶ <https://twitter.com/Gokcekatun/status/1378309814057586690>, Son Erişim Tarihi 1 Mart 2022

⁴⁷ <https://twitter.com/DursunATAS38/status/1209476378028126208>, Son Erişim Tarihi 1 Mart 2022

5.4. Siyasal Boyut

Siyasal boyut başlığında göçmenlerin ülkenin iç siyasetine etki edebilme ihtimalleri imasıyla beraber, ev sahibi ülke içerisindeki göçmen popülasyonundan dolayı, ülkenin iç siyasetinin dış etkiye açık olduğu iması da bulunmaktadır. Literatür taramasında öne çıkan bir diğer nokta ise göç alan ülke ile göç veren ülke arasındaki ikili ilişkilerin de etkilenmesidir.

Şekil 5.13. Yıllara Göre Siyasal Boyuttaki Tweet Sayıları



Siyasal boyutta toplam 176 girdi oluşturulmuştur ve en fazla Tweet sayısına 2021 yılında ulaşılmıştır. Girdilerin %39'u 2021, %24'ü 2020, %31'i 2019, %4'ü 2018 ve %2'si 2017 yılında elde edilmiştir.

Siyasal boyuta örnek olarak şu Tweet verilebilir:

Milyonlarca Suriyeli, On binlerce Afgan var, sayıları hergün artıyor. Mevcut nüfus artışıyla 20 senede en az 25 milyon olacaklar. Lakin hiç bir siyasi bunu gündeme getirmiyor. Mülteci meselesi yardım boyutunu

çoktan aştı, Cumhuriyetin bekasını tehdit eden siyasal projeye dönüştü

(Dr. Ömer Turan (@omerturantv72))⁴⁸

Yukarıdaki Tweet ayrıca, güvenlikleştirme çeşitliliği Hipotezini de (Hipotez 2) destekleyen bir örnektir. Kullanıcı Suriyelilerin sayısındaki artışın endişe verici olduğunu belirtirken bu artışı ileride Cumhuriyeti ve devletin devamlılığını tehdit edecek siyasal bir “proje” olarak çerçevelemiştir.

Siyasal boyutun Suriyeliler tarafından tehdit edildiğini belirten bir diğer örnek olarak ise şu Tweet gösterilebilir:

"Türk ırkı yok" demesi ve Erdoğan'a salavat getirmesi ile meşhur AKP'li Yasin Aktay, "Suriyeliler bir gitsin ülke ekonomisi çöker" demiş. Ekonomi bu haldeyse, bir sebebi de onlar için harcanan 80 milyar dolar! AKP ve Suriyeliler gitmezse, lâik cumhuriyet ve ulus devlet çöker!

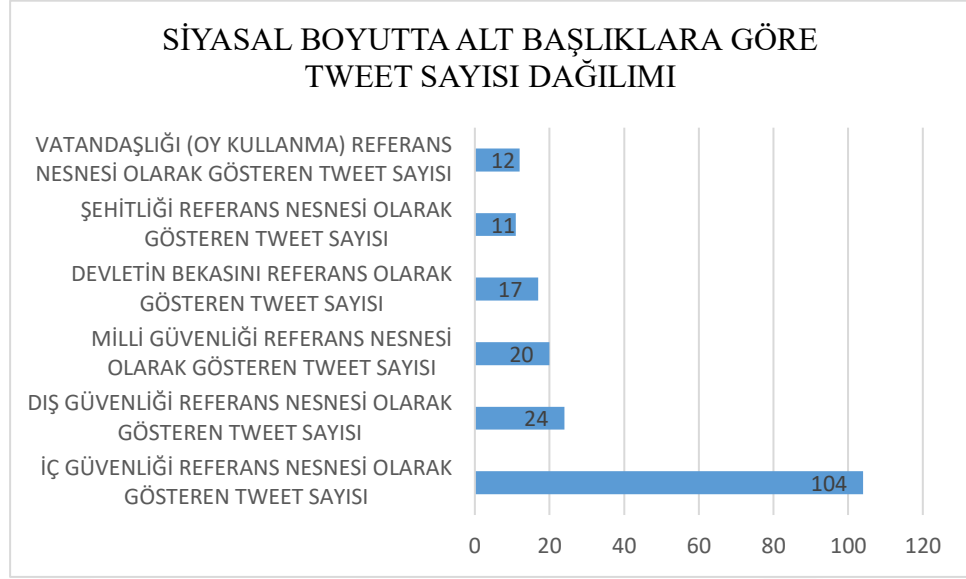
(Fatih ERGİN (@Fergin923))⁴⁹

Siyasal boyuttaki 176 veri için toplam 188 adet alt başlık girdisi yapılmıştır. En fazla bulguya iç güvenlik referans nesnesi sahiptir. İç güvenlik alt başlığında 104 (%55), dış güvenlik alt başlığında 24 (%13), milli güvenlik alt başlığında 24 (%11), devletin bekası alt başlığında 17 (%9), şehitlik alt başlığında 11 (%6) ve vatandaşlık (oy kullanma) alt başlığında 12 (%6) bulgu vardır.

⁴⁸ <https://twitter.com/omerturantv72/status/1362658857953165312>, Son Erişim Tarihi 5 Mart 2022

⁴⁹ <https://twitter.com/Fergin923/status/1419713219162255364>, Son Erişim Tarihi 5 Mart 2022

Şekil 5.14. Siyasal Boyutta Alt Başlıklara Göre Tweet Sayısı Dağılımı



İç güvenliğin referans nesnesi olarak çerçvelendiği örneklerde, Türkiye'deki huzurun ve iç istikrarın, Suriyeliler tarafından bozulduğu veya bozulacağı tehdidi görülmüştür. Bu alt başlığın bazı girdileri suç boyutu ile beraber ele alınabilir de iç güvenliğin tehdit altında olması daha genel ifadeler ile kodlanmıştır. Bu alt başlıkta toplam 104 veri kodlanmıştır ve siyasal boyutta en fazla bulgu bu referans nesnesi üzerinden elde edilmiştir. Bu sonuç Türkçe dilinde paylaşımları olan Twitter kullanıcılarının, Suriyelilerden en fazla iç istikrar ve güven ortamına karşı bir tehdit algıladıklarını göstermektedir. Bu 104 Tweet verisi %35'i 2021, %25'i 2020, %35'i 2019, %3'ü 2018 ve %2'si 2017 yılında bulunmuştur.

İç istikrarın ve güvenliğin tehdit altında olduğu ifadelerini içeren Tweetlere örnek olarak şu verilebilir:

Bugün pkk ve uzantılarının ülkeye bu kadar zarar vermesinin en önemli etkenlerinden biri Özal'ın 90larda Irak'tan aldığı 500.000 mülteci. 500.000 kişi bu kadar soruna neden oluyorsa Rte'nin aldığı 5 milyon Suriyeli nelere

sebeup olacak az biraz düşünün. Bu işin şakası yok. (Zorba (@japondegil))⁵⁰

Bir diğere örnek:

Bu haritaya iyi bakın. Suriyeli sığınmacılar konusunun açıklaması bu haritada gizli. Suriye'nin kuzeyinden Araplar/Türkmenler boşaltılıyor. Pkkistan yerleştiriliyor. Sonra Türkiye'de Araplar üzerinden iç savaş çıkarılacak ve Pkkistan güneydoğumuza genişleyecek.

(Ümit Özdağ (@umitozdog))⁵¹

Yukarıdaki örneklerden de görüldüğü üzere Suriyeliler özellikle gelecek zamanlarda Türkiye'nin iç istikrarı için büyük bir tehdit olarak çerçeveslenmiştir. Ayrıca Türkiye'de iç savaş çıkması için de Suriyeliler ve genel olarak Arapların Türkiye'deki varlıkları bir tehdit olarak görülmektedir. Ayrıca terör örgütlerinin sınırlarımızdaki hareketliliğine yapılan vurgular dış güvenlik referansına alınsa da iç güvenliğin geleceğini de etkileyebilme potansiyel tehdidine sahip olarak görülmektedir.

Dış güvenliğı referans nesnesi olarak tehlikede gören Tweet sayısı 24'tür. Dış güvenlikte en fazla girdiye (11) 2019 yılında rastlanmıştır.

Bu haritaya iyi bakın. Suriyeli sığınmacılar konusunun açıklaması bu haritada gizli. Suriye'nin kuzeyinden Araplar/Türkmenler boşaltılıyor. Pkkistan yerleştiriliyor. Sonra Türkiye'de Araplar üzerinden iç savaş çıkarılacak ve Pkkistan güneydoğumuza genişleyecek.

(Ümit Özdağ (@umitozdog))⁵²

⁵⁰ <https://twitter.com/japondegil/status/1406609888164388866>, Son Erişim Tarihi 5 Mart 2022

⁵¹ <https://twitter.com/umitozdog/status/1150840691410575361>, Son Erişim Tarihi 5 Mart 2022

⁵² <https://twitter.com/umitozdog/status/1150840691410575361>, Son Erişim Tarihi 6 Mart 2022

Dış güvenlik ekseninde Twitter kullanıcılarının, Suriyelilerin planlı bir şekilde Türkiye'ye getirildiği inancı görülmektedir. Türkiye'de var oldukları sürece Suriyeliler iç istikrara bir tehdit teşkil ettiği gibi, sınır ötesi bölgelere de terör örgütlerinin yerleştirilebilmesinin yolunu da açmaktadırlar.

Siyasal boyutta bir diğer referans nesnesi ise milli güvenlidir. Twitter kullanıcılarının Suriyelileri bir milli güvenlik sorunu, tehdidi olarak kodladıkları Tweet sayısı 20'dir. En fazla girdiye (10) 2021 yılında ulaşılmıştır.

Milli güvenliğin tehdit altında olduğunu belirten Tweetlere örnek olarak şu verilebilir:

Suriyeli mülteciler bir din kardeşliği yada ırkçılık meselesi değildir. Aksine Türkiye'nin Milli Güvenlik meselesidir. Vatanımıza karşı operasyon çeken/çekecek olan küresel oligarkların "elde bir" dedikleri manivela unsurlarından biridir. Son olarak Reyhanlıda patlayan araca bakınız.

(Ramazan Kurtoğlu (@KurtogluKagan))⁵³

Suriyelileri siyasi boyutta bir tehdit olarak sunan bir başka örnek ise:

Sığınmacı, göçmen, mülteci ne denilirse denilsin, hem Suriyeli hem Afganlı sığınmacılar artık iç güvenlik ve milli güvenlik sorunu haline gelmek üzeredir.

Yeni gelişler mutlaka durdurulmalıdır.

Yeterince kalmış olanlar ülkelerine gönderilmelidir.

Başka bir yol yöntem de yoktur.

(İlhan Kesici (@ilhankesici))⁵⁴

⁵³ <https://twitter.com/KurtogluKagan/status/1148503334707482624>, Son Erişim Tarihi 6 Mart 2022

⁵⁴ <https://twitter.com/ilhankesici/status/1419351872817729545>, Son Erişim Tarihi 6 Mart 2022

Dikkat çeken bir diğer nokta ise Tweetlerde kullanıcıların direkt olarak “milli güvenlik” ifadesini sıklıkla kullanmalarındır. Milli güvenlik alt başlığında kodlanan 20 Tweet’in 11 tanesinde direkt milli güvenlik ifadesi kullanılmıştır.

Benzer şekilde “beka” kelimesinin de sıklıkla kullanıldığı gözlemlenmiş ve bu çeşitliliği göstermek adına bir diğer alt başlık beka olarak belirlenmiştir. Beka alt başlığında toplam 17 veri girişi yapılmıştır. Bu alt başlıkta Suriyeliler devletin devamlılığı için tehdit oluşturan bir topluluk olarak çerçevelenmiştir. Örneğin:

"Türk ırkı yok" demesi ve Erdoğan'a salavat getirmesi ile meşhur AKP'li Yasin Aktay, "Suriyeliler bir gitsin ülke ekonomisi çöker" demiş. Ekonomi bu haldeyse, bir sebebi de onlar için harcanan 80 milyar dolar! AKP ve Suriyeliler gitmezse, lâik cumhuriyet ve ulus devlet çöker!

(Fatih ERGİN (@Fergin923))⁵⁵

Bu Tweet, Suriyelilerin kendi ülkelerine dönmeleri konusunda bir adım atılmazsa, Türkiye’deki varlıklarının hem ülkenin ekonomisini hem de devletin devamlılığını tehlikeye attığı ve atacağı noktasında bir beyan içermektedir. Kullanıcı Suriyelileri yalnızca ekonominin kötü gidişatına değil Cumhuriyetin ve devletin yıkılmasına da sebep olabilecekleri şeklinde güvenlik politikasının içine almıştır.

Bazı örnekler ise, yukarıdaki kimi örnekte de görüldüğü gibi, yetkilileri Suriyeliler konusunda yetersiz ve sessiz kalmakla suçlamaktadır. Siyasal boyutta buna örnek olarak şu Tweet gösterilebilir:

Suriyeliler ve Afgan Mülteciler Türkiye'nin bir numaralı milli beka sorunudur.

⁵⁵ <https://twitter.com/Fergin923/status/1419713219162255364>, Son Erişim Tarihi 6 Mart 2022

Başıboş mültecileri ülkeye kayıtsız sokaclar suç işlemektedir. Can ve mal güvenliğini tehlikeye atmaktadır.

Suça sessiz kalanlar hata yapanlar kadar suçludur! Tarih susanları unutmaz!!!

(Engin Özkoç (@enginozkoc))⁵⁶

Yukarıdaki Tweet hem suç boyutuna hem de siyasal boyuta kodlanmıştır ve çeşitlilik Hipotezimi (Hipotez 2) destekleyen bir diğer örnektir.

Türk askerinin Suriye'deki varlığı ise Twitter kullanıcılarının rahatsızlık duyduğu bir diğer noktadır. Buradaki rahatsızlık daha çok Suriyelilerin Türkiye'de rahat içinde yaşaması fakat Türk askerinin Suriye'de Suriyeliler için tehlikede olmasından kaynaklı ifadeler ile bulunmuştur. Bir diğer deyişle bu başlıkta da Suriyeliler ile Türklerin kıyaslanması söz konusudur. Şehitlik alt başlığındaki bulguların sayısı 11'dir ve en fazla veri sayısına (8) 2021 yılında ulaşılmıştır.

Dikkat çeken bir diğer nokta ise Türk askerinin şehit olmasının daha çok Suriyelilerin halka açık alanlardaki görünürlüklerinin artmasından etkilenebildiği görülmüştür. Halka açık alanlardaki Suriyeli varlığının Türk askerinin şehitliği ile ilişkilendiren toplam 7 Tweet bulunmuştur. Bu Tweetlerin 6 tanesi 2021 yılında bulunurken 1 tanesi ise 2020 yılında bulunmuştur.

Bu duruma örnek olarak şu Tweet gösterilebilir:

Daha bu sabah Suriyeli genç erkeklerin Türkiye'nin en güzel sahillerinde nargile içerek tatil yaptığını haykırırken, bu gece Suriye'de 2 kahraman mehmetçiğimiz şehit oldu.

⁵⁶ <https://twitter.com/enginozkoc/status/1419926834523873281>, Son Erişim Tarihi 6 Mart 2022

Ne diyeyim ki, Yazıklar olsun!

Zoruna gitmeyene, vicdanı sızlamayana yazıklar olsun!

(Burak Yıldırım (@theburaakk))⁵⁷

Siyasal boyutta, toplumsal boyutta ele alınan Suriyelilere vatandaşlık verilmesinin, seçimlerde oy kullanma hakkı vurgusuna sahip veri girişi yapılmıştır. Toplumsal boyuttan farklı olarak bu boyutta vatandaşlık, demografik veya sosyolojik yapıyı bozması ile değil, Suriyelilerin seçimlerde oy kullanması ve ülkenin geleceğinde söz sahibi olması tehlikesi ile değerlendirildiği görülmüştür.

Bu alt başlığa örnek şu Tweet gösterilebilir:

Bu.kadarı fazla hatta fazla ötesi. Mide bulandırıcı. Suriyeli sığınmacılar 2023 seçimlerinden önce vatandaşlık verilerek seçimlerde oy deposu olarak kullanılmak istendiği için Türkler açlıktan intihar ederken besleniyor, destekleniyor. YETER ARTIK
(Ümit Özdağ (@umitozdag))⁵⁸

Bir diğer örnek olarak ise şu Tweetler verilebilir:

53 bin Suriyeli...

Çanakkale bilmez, Kurtuluş Savaşından bihaber.

Ortak kültürümüz ortak mücadelemiz yok.

Osmanlı yıkılırken ortada yoklar.

Vatanlarını savunacakken kaçmışlar.

Şimdi benim kaderimi belirleyecekler.

Bence asıl kararı biz vereceğiz.

⁵⁷ <https://twitter.com/theburaakk/status/1419046018360954894>, Son Erişim Tarihi 6 Mart

⁵⁸ <https://twitter.com/umitozdag/status/1388601445470113800>, Son Erişim Tarihi 5 Mart 2022

Türk milleti miyiz, neyiz?

(Aytun Çıray (@TCAytunCiray))⁵⁹

Böylesine kritik, bir oyun bile hayati önem taşıdığı seçimde, vatanından kaçıp gelmiş 30 bin Suriyeli oy kullanacak ve çocuklarımızın, ülkemizin kaderini tayin edecek.

Kendi vatanına hayrı olmayandan, hayır bekleyen zihniyet, sandıkta kalkacaksınız!!

#UrfaSandıkGücüneMüşahitOl

(İsmail Dükel (@ismaildukel))⁶⁰

Verilen örneklerden de görülebileceği gibi Suriyelilere vatandaşlık verilmesi ve dolayısıyla Türkiye'deki seçimlerde oy kullanabilecek olmaları, Twitter kullanıcıları tarafından hem hoşnutsuzluk hem de endişe ile karşılanmaktadır. Ayrıca ilk örnekte görüldüğü gibi Suriyeliler iç siyasetin dinamiklerini etkileyecek potansiyele sahip bireyler iken Türk vatandaşların ekonomik durumu tehlike altında olarak çerçevelenmiştir. Bu Tweet Türk-Suriyeli kıyasına ve Türklerin mağduriyeti çerçevelemesine örnektir. İkinci örnekte ise Suriyelilerle ortak bir geçmişe sahip olunmadığı vurgulanarak, Türk vatandaşının “kaderini belirleme” endişesi dile getirilmiş ve yine Türk vatandaşı dezavantajlı konumda çerçevelenmiştir.

⁵⁹ <https://twitter.com/TCAytunCiray/status/1086675794842320896>, Son Erişim Tarihi 5 Mart 2022

⁶⁰ <https://twitter.com/ismaildukel/status/1009343213080064006>, Son Erişim Tarihi 20 Nisan 2022

BÖLÜM VI

SONUÇ

Bu tez çalışması, 2011 yılında Suriye’de başlayan iç savaş sonrasında ülkelerindeki krizden kaçmaya çalışan Suriyelilerin en popüler durağı olan Türkiye’de, göçmenlere yönelik yaygınlaşan güvenlik endişelerinin Türkiye’deki varlığını halka açık bir sosyal medya platformu olan Twitter üzerinden analiz etmiştir. Çalışmanın teorik arka planı, göçmenler konusunda sıkça kullanılan Kopenhag Okulu güvenikleştirme teorisinden gelmektedir. Bu bağlamda yapılan literatür taramasında, bu tezin analizinde de kullanılan kavramsallaştırmalar yapılmış ve göçmenlerin güvenlik ile olan bağlantı şekilleri ortaya konmuştur. Daha sonra Türkiye’de Suriyeliler ile ilgili güvenikleştirme çalışmalarına ve Suriyeliler ile ilgili toplum algısını araştıran çalışmalara bakılmış, böylece Türkiye literatüründeki mevcut durum ortaya konarak bu tez çalışmasının literatüre katkısı belirtilmiştir. Ayrıca analiz için kıyaslama yapılabilmesi adına toplum ve hükümet tarafının Suriyelilere yönelik tutumlarının araştırıldığı çalışmalar referans alınmıştır.

Bu çerçevede, Türkçe dilinde Tweetleri bulunan Twitter kullanıcılarının 2011 yılından itibaren Türkiye’deki Suriyelilere yönelik güvenlik tehdidi algısını analiz etmek için belirlenen beğeni kriterleri üzerinden Twitter’da araştırma yapılmıştır. En az bin beğeni sayısına ulaşmış olan 2035 Tweet elde edilmiştir. 2035 Tweet için literatür taramasında elde edilen ortak başlıklar belirlenmiştir. Bu başlıklara ek olarak hangi başlıkta spesifik olarak tehdit altında olduğu endişesi duyulan referans nesnelere de araştırmak adına alt başlıklar belirlenmiştir. Güvenikleştirme teorisine

getirilen bir eleştiri olan “elit söylemine fazlaca odaklanması” argümanı Türkiye’deki Suriyelilere yönelik sosyal medyadaki söylem üzerinden test edilmiştir. Twitter hem halkın düşüncelerini paylaşabilecekleri bir platform olarak ortaya çıkması açısından hem de bu düşüncelerine uygun gördükleri Tweetleri beğenerek popüler hale getirebilmeleri açısından kamuoyunun bu konudaki tutumunu yansıtabildiği için halk tabanlı yani “aşağıdan yukarıya” doğru yapılan güvenlik baskısını da yansıtmaktadır. Böylece yalnızca elit söylemi değil kamuoyunun da söylemleri güvenlik inşasında incelemeye alınmış olmuştur.

Tweet araştırması sırasında kamuoyundaki popüler nefret ve hoşnutsuzluk söylemleri de gözlenmiştir. Fakat bu tez çalışmasında güvenlikleştirme teorisi doğrultusunda, güvenlik inşasının yapılması ve göçmenlerin çeşitli güvenlik sektörlerini tehdit ettiği iması incelendiği için, negatif tutum belirten Tweetler, eğer bu negatiflik bir tehdit veya tehlike algısından kaynaklanmıyorsa hazırlanan Excel dosyasına kodlanmamıştır. Bu bağlamda yapılan analiz sonucunda, literatür taramasında elde edilen toplumsal, ekonomik, suç ve siyasal boyutlarının Suriyeliler tarafından tehdit edildiği iması ortaya konmuştur.

İçerisinde “Suriyeli” veya “Suriyeliler” kelimeleri geçen 2035 Tweet bulunmuştur. 690 (%33) Tweet sayısı ile en fazla Tweet 2021 yılında elde edilmiştir. En az Tweet ise 2014 yılında, 1 adet olarak bulunmuştur. 2035 Tweet için 381 tanesinde güvenlik söylemi gözlenmiştir. Bu 381 Tweet’in 166 tanesi (%43) 2021 yılında en az Tweet ise 9 Tweet ile 2017 yılında bulunmuştur.

Suriyelilerin bir güvenlik tehdidi olarak çerçevelendikleri 381 Tweet için 523 tane sektör girişi yapılmıştır. Sayıların arasındaki bu farklılık, çeşitlilik Hipotezini de destekleyecek şekilde (Hipotez 2), görülmesi beklenen tek bir güvenlik boyutuna değil

çeşitli boyutlara odaklanmayı da göstermektedir. Boyutlar üzerinden elde edilen sonuçlara göre toplumsal boyutta toplam 137 (%26), suç boyutunda 106 (%21), ekonomik boyutta 104 (%20) ve siyasal boyutta 176 (%33) Tweet bulunmuştur. Bu sonuçlardan da görülebileceği gibi %33'lük bir oranla siyasal boyut, analiz edilen Twitter kullanıcıları tarafından en fazla tehlike altında görülen boyuttur. Siyasal boyutu sırasıyla toplumsal, suç ve ekonomik boyutlar izlemektedir. Yüzde oranlarına bakıldığında sektörler arasında büyük farklar olmadığı, dağılımın daha homojen olduğu söylenebilir. Bir diğer deyişle Twitter kullanıcılarının tehdit algısı, tek bir sektör yerine, yine Hipotez 2'yi doğrulayacak şekilde çeşitli sektörlerle dağılmıştır.

Yöntem bölümünde açıklandığı üzere analiz için her bir boyuta ait referans nesnelere belirlenmiştir. Analiz sonucunda elde edilen nicel ve nitel veriler paylaşılmıştır. Toplumsal boyutta 137 veri elde edilmiştir ve bu veriler toplam sayı içerisinde %26'lık bir orana sahiptir. Elde edilen sonuçlara göre toplumsal boyutta girilen 137 Tweet için 62 Tweet ile (%46) 2021 yılında veri elde edilmiştir. Toplumsal boyut için demografik yapı, dil, kültürel yapı, vatandaşlık, eğitim ve sağlık sistemleri olarak altı referans nesnesi belirlenmiştir. Bu alt başlıklar üzerinden yapılan analiz sonucunda en fazla demografik yapının (Tweet sayısı 92) tehdit altında olduğu inşası bulunmuştur. Dil için 8, kültürel yapı için 10, vatandaşlık verilmesi için 11, eğitim sistemi için 8 ve sağlık sistemi için ise 3 Tweet elde edilmiştir. Bu verilerden analiz edilen Twitter kullanıcılarının toplumsal boyutu tehdit eden Suriyelilerin en fazla demografik yapıyı bozacaklarından endişe duydukları sonucu çıkarılabilir. Demografik yapı referans nesnesi ile giriş yapılan Tweetlerde güvensizliğin nedeni olarak en çok doğum oranları ve bazı il veya ilçelerdeki Suriyeli yoğunluğu olduğu görülmüştür. Bu tehdit çerçevelemesinin hem şuan yaşanan güncel durum üzerinden

hem de gelecekte ortaya çıkabilecek olumsuzluklar üzerinden yapıldığı görülmüştür. Buna bağlı olarak kültürel yapının, toplumsal uyumun bozulacağı ifade edilmiştir. Buradan hareketle, Türk kamuoyunun Suriyelileri kalıcı olarak gördüğü ve varlıklarının toplumsal değerlerin güvenliğini şimdi ve gelecekte tehdit ettiği söylemini kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Suç boyutunda değerlendirilen 106 adet Tweet elde edilmiştir. Bu sayı güvenlik sektörlerine girilen toplam 523 Tweet içinde %21'lik bir yere sahiptir. 2021 yılı %53'lük oranla suç boyutunda en fazla güvenikleştirmenin yapıldığı yıl olmuştur. Suç boyutunda algılanan tehdit Suriyelilerin suça karışma yatkınlıklarının olduğu görüşünden gelmektedir. Suriyeliler bireysel suçlara olduğu kadar çeteler şeklinde de suç işleme eğilimine sahip tehlikeli bireyler olarak çerçevenmektedir. Bu bağlamda suç boyutunda belirlenen referans nesnelere suça yatkınlık / fiziksel güvenlik, çeteleşme ve mafyacılık ve terör bağlantısı şeklinde belirlenmiştir. Alt başlıklar içerisindeki Tweet dağılımı %66 suça yatkınlık, %21 çeteleşme ve mafyacılık ve %13 terör faaliyetleri ile bağlantıları olduğu şeklinde bulunmuştur. Buradan Türk kamuoyunun Suriyelileri büyük oranda suça yatkınlıkları olan ve fiziksel güvenliği tehdit eden kişiler olarak çerçevledikleri sonucu çıkarılabilir. Türk kamuoyu bu suçların bireysel olduğu kadar grup halinde de işlendiğini vurgulamış ve yine hem şuanın hem de geleceğin tehdit altında olduğunu ifade etmiştir.

Analiz yapılan Tweetlerde işsizlik, sosyal yardımlardan yararlanmada dezavantaj, ekonominin kötü gidişatı ve istihdamda rekabet gibi konuların Suriyelilerle ilişkilendirildiği görülmüştür. Bu doğrultuda ekonomi boyutunda veri girişi yapılmıştır. Ekonomi boyutunda toplam içerisinde %20 oranında bir veri elde edilmiştir. Ekonomi boyutunda 2021 yılında 49, 2020 yılında 26, 2019 yılında 21 ve

2018 yılında ise 8 adet Tweet bulunmuştur. Ekonomik boyutta belirlenen alt başlıklar sosyal yardımlar, ekonomik durum ve işsizlik olarak belirlenmiştir. Bu referans nesnelere için oranlar sosyal yardımlar için %55, ekonomik durum için %25 ve işsizlik için %20 şeklinde ortaya çıkmıştır. Türk kamuoyunun en çok Suriyelilere yapılan sosyal yardımları bir tehdit olarak gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bu tehdit çerçevesi, bulgular kısmında paylaşılan örneklerde de olduğu gibi, Suriyelilere yapılan yardımların Türk vatandaşlarına yapılmadığı şeklinde dile getirilmektedir. Türk kamuoyu Suriyelilere yapılan harcamaların kendilerini dezavantajlı bir konuma koyduğu algısındadır. Bununla paralel olarak yapılan harcamalar ile Suriyeliler ekonomik durumun kötüleşmesinin en büyük sebeplerinden birisi olarak çerçevelenmektedir.

Son olarak siyasal boyutta ise 176 Tweet girişi yapılmıştır. Güvenlik sektörlerinde yapılan 523 kodlama içerisinde %33'lük oranla en fazla girdi siyasal boyutta yapılmıştır. En çok girdi ise 69 Tweet ile 2021 yılında bulunmuştur. Siyasal boyutta ulus-devleti ve iç istikrarı ilgilendiren ifadeler ele alınmıştır. Referans nesnelere ve oranları ise iç güvenlik (%55), dış güvenlik (%13), milli güvenlik (%11), devlet bekası (%9), şehitlik (%6) ve vatandaşlık (oy kullanma) (%6) şeklinde bulunmuştur. Türk kamuoyu Suriyelileri en fazla siyasal ekseninde tehdit olarak görmektedir. Alt başlıklarda yapılan analizde Suriyelilerin, oldukça büyük oranda iç güvenliği tehdit ettiği endişesi sonucuna ulaşılmıştır. Analize göre Türkçe dilinde paylaşımları olan Twitter kullanıcıları Suriyelilerin Türkiye'de yalnızca fiziksel güvenliği değil bir bütün olarak iç istikrarı bozacağını beyan etmişlerdir. Ayrıca Suriyelilerin Türk devletinin devamlılığı ve varoluşu için de bir tehdit olarak inşa edilmektedir.

Çalışmanın birinci hipotezi Tweet sayılarında yıllara göre bir artış yaşanması ve veri sayısındaki bu artışla beraber güvenlik inşası içeren Tweet sayılarının da artmasının beklenmesi idi. Bu hipotez yıllara göre paylaşılan nicel veriler ile doğrulanmıştır. 2011, 2012 ve 2013 yıllarında hiç veri bulunmazken 2014, 2015 ve 2016 yıllarında toplam 14 Tweet bulunmuştur. 2017 yılıyla beraber Tweet sayılarında bir artış gözlemlenmiştir. Güvenlik sektörleri için ise 2011'den 2016 da dâhil olmak üzere, bu yıllar arasında güvenlik inşası bulunamamıştır. Hem bulunan Tweet sayılarında hem de güvenikleştirme bulunan Tweetlerde en yüksek sayıda veriye 2021 yılında ulaşılmıştır.

Tez çalışmasının ikinci hipotezi analiz edilen Tweetler içerisinde güvenikleştirme öğeleri içerenlerde, güvenlik sektörleri ve referans nesnelerinde bir çeşitlilik görülmesi beklendiği idi. Tek bir sektör veya referans nesnesi yerine birden fazlasına aynı anda odaklanması nicel verilerle ortaya konmuştur. Türk kamuoyu Suriyelileri güvenliğin kapsamına dâhil ederken, birden fazla noktada tehdit algılama eğilimindedir.

Çalışmanın üçüncü hipotezi ise Suriyelilerin halka açık alanlarda görünürlüklerinin artmasının güvenlik tehdidi üzerinde etkisi olması beklenmesi idi. Bu hipotez için güvenikleştirme öğeleri barındıran Tweetlerde plajlar, kafeler, restoranlar gibi yerlerde görülen Suriyelilere yapılan vurgu ile güvenlik inşası öğeleri aranmıştır. Ek olarak belirtmekte fayda vardır ki oluşturulan Hipotez 3 ile görünürlüğün algıya etkisini ölçmek için bu analiz tek başına yeterli olmayacaktır. Fakat yine de etkisi olduğunu ve kendini tekrarlayan biçimde Twitter üzerinde de ortaya çıktığını belirtmek için bu hipotez oluşturulmuştur. Tek başına bu etkiyi kanıtlamak yerine, bu etkinin araştırılmaya değer bir mesele olduğunu göstermek amaçlanmıştır. Bu

varsayım, Suriyeli sayısının ve şehir hayatındaki varlıklarının artmasından kaynaklanmaktadır.

Hipotez 4 ise halktan yani aşağıdan gelen güvenlik söylemlerinin zaman içerisinde siyasi elitlerin yani yukarının popüler hale gelen söylemlerinin içeriğini oluşturduğu idi. Bu hipotez tarihsel olarak ortaya konan Tweet örnekleri ile açıklanmıştır. Ayrıca bulgular bölümünde belirtildiği gibi siyasi elitlerin söylemleri de zamanla daha popüler hale gelmiş (Ümit Özdağ) hatta Suriyelilerin gönderilmesi vaadiyle bir siyasi parti (Zafer Partisi) dahi kurulmuştur.

Yapılan analizde Twitter seçilme nedeni, kamuoyunun düşüncelerini ve tepkilerini yansıtmasıdır. Twitter üzerinden kullanıcılar isterlerse anonim olarak da paylaşım veya beğeni yapabildikleri için düşüncelerini daha açık bir şekilde belirtebilmektedir. Twitter'ın tercih edilmesinin bir diğer nedeni ise popüler söylemlerin oluşmasının bir beğeni yapılması kadar kolay ve zahmetsiz olmasıdır. Daha önce de belirtildiği gibi çalışmanın bazı kısıtları bulunmaktadır. Bu kısıtlar Tweetlerin silinebilmesi, hesabın gizlenebilmesi veya kapatılabilmesi, beğeni sayılarının geri çekilebilmesi gibi sıralanmıştır. Bir diğer kısıt ise analiz yapılan örneklemin temsil yeteneğidir. 2035 Tweet analiz edilmesine rağmen bu sayının Türk kamuoyunun genel tutumunu ifade ettiği söylenemez.

Bu tez çalışması, daha önceki bölümlerde güvenlikleştirme teorisine getirilen eleştirilerden olan elit güdümlü söyleme odaklanılması eleştirisine bir örnek olması açısından literatürdeki diğer çalışmalardan farklılaşmaktadır. Literatür taramasında belirtildiği üzere, Türkiye'de devlet yetkilileri Suriyelileri güvenlik alanının dışına almaya çabalarken Türk kamuoyu bu çabaya pek de ikna olmuş değildir. Bu tez çalışması kamuoyundaki güvenlik tehdidi inşasını yaygın bir yöntem olan anket

yöntemi yerine sosyal medya araştırması şeklinde yapması ile daha az çalışılan bir metoda sahiptir. Böylece aşağıdan yukarıya doğru yapılan güvenlik baskısı ve bu baskının hangi boyutlar üzerinden gerçekleştiği hem nicel hem de nitel verilerle sunulmuştur. Bu durum siyasetçilerden gelmesi de güvenikleştirmenin toplum tarafından gerçekleştirilebileceğini ve bu fırsatı gören siyasetçiler tarafından, kendi söylemlerine aktarılabilirdiğini göstermektedir. Bu fırsatı gören siyasetçilerin, örneğin parti kurmak ve partinin temel propagandasını Suriyelileri göndermek üzerine kurduğu düşünüldüğünde, daha çok siyasetçi bu söylemi kullanarak seçmen sayısını artırmayı hedefleyebilir. Neticede toplumdaki gelen güvenlik baskısı hem aşırı sağın yükselmesine hem de toplumsal ve siyasal boyutlarda olumsuz sonuçlara yol açabilir.

KAYNAKÇA

21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü. “Türk Halkı Suriyelilerin Ülkelerine Dönmelerini İstiyor mu? Geçici Koruma Altındaki (GKA) Suriyelilere Yönelik Türkiye’deki Toplumsal Bakış Bilgi Anketi”. Erişim Tarihi: 19 Şubat 2022.

<https://21yyte.org/tr/merkezler/islevsel-arastirma-merkezleri/turk-halki-suriyelilerin-ulkelerine-donmelerini-i-stiyor-mu>

Abrahamsen, Rita. 2005. “Blair’s Africa: The Politics of Securitization and Fear.” *Alternatives* 30 (1): 55–80. <https://doi.org/10.1177/030437540503000103>.

Adamides, Constantinos. 2012. "Institutionalized, horizontal and bottom-up securitization in ethnic conflict environments: the case of Cyprus." Doktora Tezi, University of Birmingham.

Agius, Christine. 2013. "Social constructivism." *Contemporary security studies* içinde, derleyen alan Collins, 3: 87-103. Londra: Oxford University Press.

Ajala, Imène. 2014. “Muslims in France and Great Britain: Issues of Securitization, Identities and Loyalties Post 9/11.” *Journal of Muslim Minority Affairs* 34 (2): 123–133. doi:10.1080/13602004.2014.911583.

Anstead, Nick ve Ben O’Loughlin. 2015. “Social Media Analysis and Public Opinion: The 2010 UK General Election.” *Journal of Computer-Mediated Communication* 20: 204-220.

Akçadağ, Emine. 2012. *Yasadışı Göç ve Türkiye*. İstanbul: Wise Men Center For Strategic Studies.

Aksu, Muharrem ve Faruk Turhan. 2012. "Yeni Tehditler, Güvenliğin Genişleme Boyutları ve İnsani Güvenlik." *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi* 4(2): 69-80.

Anderson, Malcolm. 2013. *Frontiers: territory and state formation in the modern world*. John Wiley & Sons.

Balcı, Ali, ve Tuncay Kardeş. 2012. “The Changing Dynamics of Turkey’s Relations with Israel: An Analysis of ‘Securitization.’” *Insight Turkey* 14 (2): 99–120.

Balzacq, Thierry, Sarah Léonard, ve Jan Ruzicka. 2016. “‘Securitization’ Revisited: Theory and Cases.” *International Relations* 30(4): 494-531.

Banai, Ayelet, ve Regina Kreide. 2017. “Securitization of Migration in Germany: The Ambivalences of Citizenship and Human Rights.” *Citizenship Studies* 21 (8): 903–917. doi:10.1080/13621025.2017.1380649.

Barkın, Ersan. 2014. “1951 Tarihli Mülteciliğin Önlenmesi Sözleşmesi.” *Ankara Barosu Dergisi*, (1): 331-360.

Bayram, Pınar. 2021. “Twitter’da Suriyeli Mültecilerin Temsili: Türkiye’deki Politik Gençlik Üzerinden Bir Analiz.” *Alanya Akademik Bakış*, 5(1): 301-323.

Baysal, Başar ve Çağla Lüleci. 2015. “Kopenhag Okulu ve Güvenlikleştirme Teorisi.” *Güvenlik Stratejileri* 11(22): 61-96.

Bennett, W. Lance, ve Robert M. Entman (der.). 2000. *Mediated politics: Communication in the future of democracy*. Cambridge University Press.

Bonelli, Laurent. 2008. “‘Hidden in Plain Sight’: Intelligence, Exception and Suspicion after 11 September 2001.” *Terror, Insecurity and Liberty: Illiberal Practices of Liberal Regimes after 9/11* içinde, derleyenler Didier Bigo ve Anastassia Tsoukala, 100-120. Routledge.

Booth, Ken. 2007. *Theory of World Security*. Cambridge Studies in International Relations Cambridge: Cambridge University Press.

- Borjas, Georger J. 1994. "The economics of immigration." *Journal of economic literature* 32(4): 1667-1717.
- Borjas, George J. 2001. "Does immigration grease the wheels of the labor market?." *Brookings papers on economic activity* (1): 69-133.
- Bourbeau, Philippe. 2011. *The Securitization of Migration: A Study of Movement and Order*. Taylor and Francis. doi:10.4324/9780203829349.
- Bovier-Lapierre, Cynthia A. 2020. "Radical Right Populism in the European Union: The Securitization of Migration in France and Germany." Yüksek Lisans Tezi, College of Liberal Arts.
- Breen, Michael J., Eoin Devereux, ve Amanda Haynes. 2006. "Fear, framing and foreigners: The othering of immigrants in the Irish print media." 1-20.
- Brücker, Herbert, Joachim R. Frick, ve Gert G. Wagner. 2006. "Economic consequences of immigration in Europe." *Immigration and the Transformation of Europe*, 111-146.
- Buonfino, Alessandra. 2004. "Between Unity and Plurality: The Politicization and Securitization of the Discourse of Immigration in Europe." *New Political Science* 26 (1): 23–49. doi:10.1080/0739314042000185111.
- Burchardt, Marian, ve Mar Griera. 2019. "To See or Not to See: Explaining Intolerance against the 'Burqa' in European Public Space." *Ethnic and Racial Studies* 42 (5): 726–44. doi:10.1080/01419870.2018.1448100.
- Buzan, Barry. 1991. *People, states, and fear: an agenda for international security studies in the post-cold war era*. Boulder, CO: L. Rienner.

Buzan, Barry, Ole Wæver, ve Jaap De Wilde. 1998. *Security: A new framework for analysis*. Lynne Rienner Publishers.

Buzan, Barry. 2006. “The ‘War on Terrorism’ as the New Macro-securitization?” Oslo Workshop’ta sunulan belge: Şubat.

Castells, Manuel. 2007. "Communication, power and counter-power in the network society." *International journal of communication* 1(1): 238-266.

Castles, S., Haas, H., ve Miller, M. 2014. *The Age of Migration, International Population Movements in the Modern World* (Gözden geçirilmiş beşinci baskı). Hampshire: Palgrave Macmillan.

Ceyhan, Ayse, ve Anastassia Tsoukala. 2002. “The Securitization of Migration in Western Societies: Ambivalent Discourses and Policies.” *Alternatives* 27 (Özel Sayı): 21-39.

Chandler, Charles R., ve Yung Mei Tsai. 2001. “Social Factors Influencing Immigration Attitudes: An Analysis of Data from the General Social Survey.” *Social Science Journal* 38 (2): 177–188.

Charrett, Catherine. 2012. “A Critical Application of Securitization Theory: Overcoming the Normative Dilemma of Writing Security.” *SSRN Electronic Journal*, January. Elsevier BV. doi:10.2139/ssrn.1884149.

Chong, Dennis, ve James N. Druckman. 2007. “Framing Public Opinion in Competitive Democracies.” *American Political Science Review* 101 (4): 636–55.

Choucri, Nazlı. 2002. “Migration and Security: Some Key Linkages.” *Journal of International Affairs* 56(1): 97-122.

Chyi, Hsiang Iris, ve Maxwell McCombs. 2004. "Media Salience and the Process of Framing: Coverage of the Columbine School Shootings." *Journalism and Mass Communication Quarterly* 81 (1): 22–35.

Coninck, David De, Koen Matthijs, Marlies Debrael, Willem Joris, Rozane De Cock, ve Leen D'Haenens. 2018. "The Relationship between Media Use and Public Opinion on Immigrants and Refugees: A Belgian Perspective." *Communications* 43 (3): 403–425.

Çakmak, Cenap. 2016. "Turkish–Syrian Relations in the Wake of the Syrian Conflict: Back to Securitization?" *Cambridge Review of International Affairs* 29 (2): 695–717.

Degaut, Marcos. 2015. "What is Security?" *Revista Brasileira de Inteligência* 9: 1-26.

Demir, Yavuz, ve Bünyamin Ayhan. 2020. "Sosyal medyanın gündem belirleyicileri: Twitter'da gündem belirleme süreci üzerine bir sosyal ağ analizi." *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi* 51: 1-19.

Demirel, Cansu Akbaş. 2013. "Türkiye'ye Göç Eden Suriyelilere İlişkin Haberler ve Kamuoyuna Olası Etkileri.", *II. Türkiye Lisanüstü Çalışmaları Kongresi - Bildiriler Kitabı II* içinde, derleyen Ümit Güneş, 461-478.

Dorigo, Guido ve Waldo Tobler. 1983. "Push-Pull Migration Laws." *Annals of the Association of American Geographers* 73 (1): 1–17. doi:10.1111/j.1467-8306.1983.tb01392.x.

Emmers, Ralf. 2003. "ASEAN and the Securitization of Transnational Crime in Southeast Asia." *Pacific Review* 16 (3): 419–38.

Elbe, Stefan. 2006. "Should HIV/AIDS Be Securitized? The Ethical Dilemmas of Linking HIV/AIDS and Security." *International Studies Quarterly* 50 (1).

Emmers, Ralf. 2016. "Securitization." *Contemporary Security Studies* içinde, derleyen A. Collins, 131-142. UK: Oxford University Press.

Erdoğan, M. Murat. 2014a. "Türkiye'deki Suriyeliler: Toplumsal kabul ve uyum araştırması." *Hacettepe Üniversitesi Göç ve Siyaset Araştırmaları Merkezi*: 1-86

Erdoğan, M. Murat. 2014b. "Perceptions of Syrians in Turkey." *Insight Turkey* 16 (4): 65–75.

Erdoğan, M. Murat. 2019a. "Syrians barometer 2019." *A Framework for Achieving Social*: 1-26.

Erdoğan, M. Murat. 2019b. "Türkiye'deki Suriyeli mülteciler." *Konrad Adenauer Stiftung*: 1-25.

Erdoğan, M. Murat. 2020. "'Securitization from Society' and 'Social Acceptance': Political Party-Based Approaches in Turkey to Syrian Refugees." *Uluslararası İlişkiler* 17 (68): 73–92.

Faist, Thomas. 2006. "The Migration-Security Nexus: International Migration and Security before and after 9/11." *Migration, Citizenship, Ethnos* içinde, 103–119. Palgrave Macmillan yayıncılık.

Fausser, Margit. 2006. "Transnational Migration—A National Security Risk? Securitization of Migration Policies in Germany, Spain and the United Kingdom." *Center for International Relations* 2(6), 1-19.

Favell, Adrian. 2009. "Immigration, Migration, and Free Movement in the Making of Europe." *European Identity* içinde, 167–190. Cambridge University yayıncılık.

Floyd, Rita. "When Foucault met security studies: A critique of the 'Paris school' of security studies", 18-20 Aralık 2006 tarihleri arası BISA yıllık konferansında sunulan belge, University of Cork Ireland.

Gallie, Walter Bryce. 1955. "Essentially Contested Concepts." *Proceedings of the Aristotelian Society* 56: 167–98. <http://www.jstor.org/stable/4544562>.

Gattinara, Pietro Castelli, ve Laura Morales. 2017. "The Politicization and Securitization of Migration in Western Europe: Public Opinion, Political Parties and the Immigration Issue." *Handbook on Migration and Security* içinde, 273–95. Edward Elgar Yayıncılık.

Grant, Will J., Brenda Moon, ve Janie Busby Grant. 2010. "Digital Dialogue? Australian Politicians' Use of the Social Network Tool Twitter." *Australian Journal of Political Science* 45 (4): 579–604.

Güdekli, Aysad. 2016. "GÜNDEM BELİRLEME KURAMI BAĞLAMINDA YAZILI BASIN İLE TWİTTER GÜNDEMİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ." *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 35: 151-163.

Gülmez, Recep. 2019. "The Securitization of the Syrian Refugee Crisis Through Political Party Discourses." *Journal of International Migration and Integration* 20 (3): 887–906.

Hainmueller, Jens, ve Michael J. Hiscox. 2010. "Attitudes toward Highly Skilled and Low-Skilled Immigration: Evidence from a Survey Experiment." *American Political Science Review* 104 (1). Cambridge University Press: 61–84.

Hennig-Thurau, Thorsten, Caroline Wiertz, ve Fabian Feldhaus. 2015. "Does Twitter matter? The impact of microblogging word of mouth on consumers' adoption of new movies." *Journal of the Academy of Marketing Science* 43(3): 375-394.

Hong, Sounman, ve Daniel Nadler. 2011. "Does the Early Bird Move the Polls? The use of the social media tool 'Twitter' by US politicians and its impact on public opinion." *Proceedings of the 12th Annual International Digital Government Research Conference: Digital Government Innovation in Challenging Times* içinde, 182-186.

Hoogensen, Gunhild, ve Svein Vigeland Rottem. 2004. "Gender Identity and the Subject of Security." *Security Dialogue* 35(2): 155- 171.
doi:10.1177/0967010604044974.

Huntington, Samuel P. 1996. *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*. New York: Simon & Schuster.

Huysmans, Jef. 2000a. "The European Union and the Securitization of Migration." *Journal of Common Market Studies* 38 (5): 751–77. doi:10.1111/1468-5965.00263.

Huysmans, Jef. 2000b. "Contested Community: Migration and the Question of the Political in the EU." *International Relations Theory and the Politics of European Integration: Power, Security and Community* içinde, derleyenler Kelstrup, M. ve Williams, M., 149-171. London: Routledge.

Huysmans, Jef. 2006. *The Politics of Insecurity: Fear, Migration, and Asylum in the EU*. Routledge Taylor & Francis Group.

Huysmans, Jef ve Vicki Squire. 2009. "Migration and Security." *Handbook of Security Studies* içinde, derleyenler M. Dunn Cavelty ve V. Mauer, 1-15. London: Routledge.

Ivarsflaten, Elisabeth. 2005. "Threatened by Diversity: Why Restrictive Asylum and Immigration Policies Appeal to Western Europeans." *Journal of Elections, Public Opinion & Parties* 15 (1): 21–45. doi:10.1080/13689880500064577.

İçduygu, Ahmet, ve Damla B. Aksel. 2013. "Turkish Migration Policies: A Critical Historical Retrospective." *Perceptions* 18 (3): 167–190.

İşman, Aytekin, ve Engin Dağdeviren. 2018. "Diffusion of Twitter in Turkey." *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology* 17 (4): 1–7.

Jepperson, Ronald, Alexander Wendt, ve Peter Katzenstein. 1996. "Norms, Identity, and Culture in National Security." *Culture and Security* içinde, derleyen Peter Katzenstein, 33-78. New York: Columbia University Press.

Jones, Richard Wyn. 1999. *Security, strategy, and critical theory*. Lynne Rienner Publishers.

Kabacaoğlu, Selin, ve Fulya Memişoğlu. 2021. "Siyasal Liderlerin Söylemleri ve Göçün Güvenlikleştirilmesi: Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri Karşılaştırması." *İnsan & Toplum* 11(3): 1-38.

Karyotis, Georgios. 2007. "European Migration Policy in the Aftermath of September 11. The Security-Migration Nexus." *Innovation: The European Journal of Social Science Research* 20 (1): 1–17. doi:10.1080/13511610701197783.

Karyotis, Georgios. 2012. "Securitization of Migration in Greece: Process, Motives, and Implications." *International Political Sociology* 6 (4): 390–408.

Kaya, Ayhan. 2009. *Islam, migration and integration: The age of securitization*. Springer.

Kirişci, Kemal. 2006. "National Identity, Asylum and Immigration: The EU as a Vehicle of Post-National Transformation in Turkey." *Turkey Beyond Nationalism: Towards Postnationalist Identities* içinde, 183-199. I.B.Tauris.

Kolukırcık, Suat. 2009. "Mülteci ve sığınmacı olgusunun medyadaki görünümü: Medya politiği üzerine bir değerlendirme." *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 8(1): 1-20.

Koma, Anwar. 2015. "Securitization of Syrian Refugees in 2015: A Comparative Analysis between the EU and Turkey." *Al-Hikmah Journal of Fatoni University* 7 (14): 151–74.

Kostakopoulou, Theodora. 2000. "The 'Protective Union': Change and Continuity in Migration Law and Policy in Post-Amsterdam Europe." *Journal of Common Market Studies* 38 (3): 497–518.

Kösebalaban, Hasan. 2020. "Transformation of Turkish Foreign Policy Toward Syria: The Return of Securitization." *Middle East Critique* 29 (3): 335–44.

Krause, Keith, ve Michael Charles Williams. 1997. *Critical Security Studies: Concepts and Cases. Borderlines*. Cambridge Univ Press.

Lazaridis, Gabriella ve Khursheed Wadia (der.). 2015. *The Securitisation of Migration in the EU: Debates since 9/11*. Springer.

Lee, Matthew ve Martinez Ramiro. 2000. "On Immigration and Crime." *The Nature of Crime: Continuity and Change* 1: 485-452.

Lianos, Theodore P., Alexander H. Sarris, ve Louka T. Katseli. 1996. "Illegal Immigration and Local Labour Markets: The Case of Northern Greece." *International Migration* 34 (3): 449–484. doi:10.1111/j.1468-2435.1996.tb00537.x.

Liu, X., ve Bennett, M. M. 2020. "Viral borders: COVID-19's effects on securitization, surveillance, and identity in Mainland China and Hong Kong." *Dialogues in Human Geography*. SAGE Publications Ltd.

- Lodge, Juliet. 1992. "Internal Security and Judicial Co-Operation Beyond Maastricht." *Terrorism and Political Violence* 4 (3): 1–29.
- Lord, Ceren. 2019. "Sectarianized Securitization in Turkey in the Wake of the 2011 Arab Uprisings." *Middle East Journal* 73 (1): 51–72. doi:10.3751/73.1.13.
- Mandacı, Nazif, ve Gökay Özerim. 2013. "Uluslararası Göçlerin Bir Güvenlik Konusuna Dönüşümü: Avrupa'da Radikal Sağ Partiler Ve Göçün Güvenlikleştirilmesi." *Uluslararası İlişkiler Dergisi* 10(39): 105-130.
- Manthei, Gerrit. 2021. "The Long-Term Growth Impact of Refugee Migration in Europe: A Case Study." *Intereconomics* 56 (1): 50–58.
- Marchesin, Philippe. 2003. "Yeni Tehditler Karşısında Avrupa." *Dünden Bugüne Avrupa Birliği*, derleyen Beril Dedeoğlu, İstanbul: Boyut Yayın Grubu.
- McDonald, Matt. 2008. "Securitization and the Construction of Security." *European Journal of International Relations* 14 (4): 563–87. doi:10.1177/1354066108097553.
- McInnes, Colin, and Simon Rushton. 2013. "HIV/AIDS and Securitization Theory1." *European Journal of International Relations* 19 (1): 115–38.
- Middleton, Ashley. 2016. "Populist radical right parties and the securitization of migration in France." *Independent Study Project (ISP) Collection*
- Molnár, Anna., Lili Takács, ve Éva Jakusné Harnos. 2020. "Securitization of the COVID-19 pandemic by metaphoric discourse during the state of emergency in Hungary." *International Journal of Sociology and Social Policy* 40(9–10): 1167–1182.
- Mülteciler Derneği. "Türkiye'deki Suriyeli Sayısı Ocak 2022". Erişim Tarihi: 1 Şubat 2022. <https://multeciler.org.tr/turkiyedeki-suriyeli-sayisi/>

Nunes, J. 2020. "The COVID-19 pandemic: Securitization, neoliberal crisis, and global vulnerabilization." *Cadernos de Saude Publica* 36(5).

O'Reilly, Ciaran. 2008. "Primetime Patriotism: News Media and the Securitization of Iraq." *Journal of Politics and Law* 1 (3): 66-72. Canadian Center of Science and Education.

Özcan, Mehmet. 2009. *Bundan Sonrası: Senaryo Analizleriyle Türkiye-AB İlişkileri*. Ankara: USAK Yayınları.

Özdemir, Fatih, ve Bengi Öner-Özkan. 2016. "Türkiye'de sosyal medya kullanıcılarının Suriyeli mültecilere ilişkin sosyal temsilleri." *Nesne Psikolojisi Dergisi* 4(8): 227-245.

Özerim, Mehmet Gökay. 2013. "August. European radical right parties as actors in securitization of migration." *Proceedings of World Academy of Science, Engineering and Technology* 80: 923-927.

Özerim, Mehmet Gökay, ve Juliette Tolay. 2021. "Discussing the Populist Features of Anti-Refugee Discourses on Social Media: An Anti-Syrian Hashtag in Turkish Twitter." *Journal of Refugee Studies* 34 (1): 204–18.

Palidda, Salvatore. 1999. "La Criminalisation Des Migrants." *Actes de La Recherche En Sciences Sociales* 129 (1): 39–49. doi:10.3406/arss.1999.3302.

Park, Chang Sup. 2013. "Does Twitter Motivate Involvement in Politics? Tweeting, Opinion Leadership, and Political Engagement." *Computers in Human Behavior* 29 (4): 1641–48. doi:10.1016/j.chb.2013.01.044.

Phull, Kiran. 2013. "Securitization and the Arab Spring Migration Crisis in the EU." *Political Science Graduate Student Journal* 2: 1-30.

Piore, Michael J. 1979. *Birds of Passage: Migrant labour and industrial societies*. New York: Cambridge University Yayıncılık.

Pirinççi, Ferhat. 2010. *Silahlanma ve Savaş*. Dora Yayıncılık.

Rakhmanova, Upagül. 2017. "SİBER UZAYIN GÜVENLİKLEŞTİRİLMESİ: ABD ÖRNEĞİ." *Cyberpolitik Journal* 3(5): 45-61.

Roe, Paul. 2004. "Securitization and Minority Rights: Conditions of Desecuritization." *Security Dialogue* 35 (3): 279-94.

Rothschild, Emma. 1995. "What is Security?" *Daedalus* 124(3): 53-98.

Sarris, Alexander H., ve Stavros Zografakis. 1999. "A Computable General Equilibrium Assessment of the Impact of Illegal Immigration on the Greek Economy." *Journal of Population Economics* 12 (1): 155–182.

Schwartz, H. Andrew, ve Lyle H. Ungar. 2015. "Data-Driven Content Analysis of Social Media: A Systematic Overview of Automated Methods." *Annals of the American Academy of Political and Social Science* 659 (1): 78–94.

Sjöstedt, Roxanna. 2008. "Exploring the Construction of Threats: The Securitization of HIV/AIDS in Russia." *Security Dialogue* 39 (1).

Sniderman, Paul M., Louk Hagendoorn, ve Markus Prior. 2004. "Predisposing Factors and Situational Triggers: Exclusionary Reactions to Immigrant Minorities." *American Political Science Review* 98(1): 35-49. doi:10.1017/S000305540400098X.

Statista. "Media Usage in an Internet Minute as of August 2021." Erişim Tarihi 19 Şubat 2022. <https://www.statista.com/statistics/195140/new-user-generated-content-uploaded-by-users-per-minute/>

Statista. “Leading countries based on number of Twitter users as of January 2022”
Erişim Tarihi 12 Nisan 2022. <https://www.statista.com/statistics/242606/number-of-active-twitter-users-in-selected-countries/>

Statista. “Penetration of leading social networks in Turkey as of 3rd quarter 2020, by platform” Erişim Tarihi 18 Nisan 2022.
<https://www.statista.com/statistics/284503/turkey-social-network-penetration/>

Stivachtis, Yannis A. 2008. “International Migration and the Politics of Identity and Security.” *Journal of Humanities & Social Sciences* 2 (1): 1–24.

Stott, Clifford, Owen West, ve Mark Harrison. 2020. “A turning point, securitization, and policing in the context of covid-19: Building a new social contract between state and nation?” *Policing (Oxford)*. Oxford University Press.
doi:10.1093/POLICE/PAAA021.

şemşit, Shal. 2010. “Avrupa Birliği Gç Politikasının Gvenlikleştirilmesi Ve Dışsallaştırılması: Türkiye’ye Yansımaları.” Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi.

T.C. İişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı. “Geçici Korumamız Altındaki Suriyeliler”. Erişim Tarihi: 1 şubat 2022. <https://www.goc.gov.tr/gecici-korumamiz-altindaki-suriyeliler>

T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı. “Geçici Koruma Yönetmeliği”. Erişim Tarihi: 13 Ocak 2022. <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma-kanunu-ve-yonetmeliği>

T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı. “Gç Tarihi”. Erişim Tarihi: 13 Ocak 2022. <https://www.goc.gov.tr/goc-tarihi>

T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı. “Kitlesel Akınlar”. Erişim Tarihi: 27 Mart 2022. <https://www.goc.gov.tr/kitlesel-akinlar>

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı. "Yurtdışı Vatandaşlar, Genel Bilgi". Erişim Tarihi: 3 Ocak 2022. <https://www.ytb.gov.tr/yurtdisi-vatandaslar/genel-bilgi>

Tajfel, Henri. 1974. "Social identity and intergroup behaviour." *Social science information* 13(2): 65-93.

Taşdelen, Birgl. 2020. "Twitter'da suriyeli mültecilere karşı evrimii nefret söylemi; #suriyelileriistemiyoruz." *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi* 11(2): 562-575.

Tesfahuney, Mekonnen. 1998. "Mobility, Racism and Geopolitics." *Political Geography* 17 (5): 99–515. doi:10.1016/S0962-6298(97)00022-X.

Thrunhardt, Dietrich. 1995. *Migration and European integration: the dynamics of inclusion and exclusion*. Fairleigh Dickinson Univ Press.

Toğral, Burcu. 2016. "Convergence of Securitization of Migration and 'New Racism' in Europe: Rise of Culturalism and Disappearance of Politics." *Security, Insecurity and Migration in Europe* içinde, 39-63. Hamburg University Press.

Tolay, Juliette. 2012. "Turkey's "Critical Europeanization": Evidence from Turkey's Immigration Policies." *Turkey, Migration and the EU: Potentials, Challenges and Opportunities* içinde, 219–238. Taylor and Francis.

Torun, Fatma, ve ağrı Demirtaş. 2018. "Medyada Yer Alan Haberlerin ğretmen Adaylarının Suriyelilere Yönelik Algılarına Etkisinin İncelenmesi." *Turkish Studies* 13(4): 1211-1226.

Tsoukala, Anastassia. 2016. "Turning Immigrants into Security Threats: A Multi-faceted Process." *Research in Migration and Ethnic Relations Series: Security,*

Insecurity and Migration in Europe içinde, derleyen Gabriella Lazaridis, 179-193. UK: Routledge.

Tumasjan, Andranik, Timm O. Sprenger, Philipp G. Sandner, ve Isabell M. Welp. 2011. "Election Forecasts with Twitter: How 140 Characters Reflect the Political Landscape." *Social Science Computer Review* 29 (4), 402–418.

Türkeş-Kılıç, Selin. 2018. "Avrupa Komşuluk Politikası'nda Uluslararası Göçün Güvenlikleştirilmesi." *MUKADDİME* 9(3): 1-20. doi:10.19059/mukaddime.470606.

Twitter. "Hakkında" Erişim Tarihi: 19 Şubat 2022.

<https://about.twitter.com/tr/who-we-are/our-company>

Uğur, Dinç. 2021. "Türkiye'deki Suriyelilere ilişkin Twitter paylaşımlarının sosyal kimlik teorisi çerçevesinde analizi." Yüksek Lisans Tezi, TOBB ETÜ Sosyal Bilimleri Enstitüsü.

Uğur, Mehmet. 1995. "Freedom of Movement vs. Exclusion: A Reinterpretation of the 'Insider'-'Outsider' Divide in the European Union." *International Migration Review* 29 (4): 964–99. doi:10.2307/2547734.

Uğuz, Ayşegül. 2016. "Liberalizmde Güvenlik Kavramı ve Uluslararası Güvenliğe Getirilen Çözümler." 5. *Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi (TLÇK) Bildiriler Kitabı (2. Cilt)* içinde, derleyen Ümit Güneş ve Eyüp Sami Yavaş, 85-99. Isparta.

Ullman, Richard. 2011. "Redefining Security." *Security Studies: A Reader* içinde, derleyenler Christopher Hughes ve Yew Ming Lai, 129-153. New York: Routledge.

Uluslararası Göç Örgütü (IOM). 2020. "World Migration Report 2020." Erişim Tarihi: 13 Ocak 2022. https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/wmr_2020.pdf

United Nations Development Programme. 1994. "Human Development Report 1994, UNDP." Erişim Tarihi: 13 Ocak 2022.

<https://hdr.undp.org/en/content/human-development-report-1994>

Ünal, Serdar. 2014. "Türkiye'nin Beklenmedik Konukları: "Öteki" Bağlamında Yabancı Göçmen Ve Mülteci Deneyimi." *Journal of World of Turks* 6(3): 65-89.

Ünal Eriş, Özgür, ve Selcen Öner. 2021. "Securitization Of Migration And The Rising Influence Of Populist Radical Right Parties In European Politics." *Ankara Avrupa Calismalari Dergisi* 21 (1): 161–193. doi:10.32450/aacd.995924.

Ünür, Melis Zeynep. 2018. "Suriyeli sığınmacı algısı ve Türkiye'de milliyetçilik: Ekşi sözlük örneği." Yüksek Lisans Tezi, TOBB ETÜ Sosyal Bilimleri Enstitüsü.

Üstübcü, Ayşen. 2020. "Görünmezlikten Görünürlüğe: İstanbul'un Kent Dokusunda Göçmenlik ve Mültecilik Deneyimleri." *İmgelem* 4(7), 273-298.

Wæver, Ole. 1993. *Identity, Migration and the New Security Agenda in Europe*. New York: NY St. Martins Press.

Wæver, Ole. 1995. "Securitization and Desecuritization." (der.), *On Security* içinde, derleyen R. D. Lipschutz, New York: Columbia University Press.

Wæver, Ole. "Aberystwyth, Paris, Copenhagen New 'Schools' in Security Theory and their Origins between Core and Periphery." Uluslararası Çalışmalar Birliği yıllık toplantısında sunulan sunum, Montreal, 17-20 Mart 2004.

Wilkinson, Claire. 2010. "The Limits of Spoken Words: From Meta-Narratives to Experiences of Security." *Securitization Theory: How Security Problems Emerge and Dissolve* içinde, 94–115. Taylor and Francis. doi:10.4324/9780203868508-13.

Williams, Paul. 2008. *Security Studies: An introduction*. NY: Roudledge.

Yazgan, Hatice. 2018. "AB'nin Güney Komşuları İle İlişkileri: Göçün Güvenikleştirilmesi ve Sivil Toplum Etkileri." *MUKADDİME* 9(3): 21-38. doi:10.19059/mukaddime.466341.

Yıldırım, Ali. 2014. "BİR HALKLA İLİŞKİLER ARACI OLARAK TWITTER: TC SAĞLIK BAKANLIĞI ÖRNEK İNCELEMESİ." *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi* 2(4): 234-253.

Zahra, Rahmouni Fatima. 2017. "Securitization and De-Securitization: Turkey-Syria Relations since the Syrian Crisis." *Asian Journal of Middle Eastern and Islamic Studies* 11 (2): 27–39.

Zimmermann, Klaus F. 1996. "European Migration: Push and Pull." *International Regional Science Review* 19 (1–2): 95–128. doi:10.1177/016001769601900211